

KAUNO TECHNOLOGIJOS UNIVERSITETAS
SOCIALINIŲ, HUMANITARINIŲ MOKSLŲ IR MENŲ FAKULTETAS

Ieva Petrokaitė

**PEDAGOGŲ IR TĖVŲ PARTNERYSTĖ IKIMOKYKLINIO
UGDYMO PROCESĖ**

Baigiamasis magistro projektas

Vadovė

Doc. dr. Aldona Augustinienė

Kaunas, 2017

KAUNO TECHNOLOGIJOS UNIVERSITETAS
SOCIALINIŲ, HUMANITARINIŲ MOKSLŲ IR MENŲ FAKULTETAS

TVIRTINU

Krypties studijų programos vadovė

Doc. dr. Berita Simonaitienė

PEDAGOGŲ IR TĖVŲ PARTNERYSTĖ IKIMOKYKLINIO
UGDYMO PROCESĖ

Baigiamasis magistro projektas

Edukologija (Kodas 621X20004)

Vadovė

Doc. dr. Aldona Augustinienė

Recenzentas

(parašas) Doc. dr. Gintautas Cibulskas

Projektą atliko

(parašas) Ieva Petrokaitė

(data) 2017-05-24

(el.pašto adresas) ieva.petrokaite@gmail.com

KANAS, 2017

KAUNO TECHNOLOGIJOS UNIVERSITETAS
SOCIALINIŲ, HUMANITARINIŲ MOKSLŲ IR MENŲ FAKULTETAS

.....Ieva Petrokaitė.....

(Studento vardas, pavardė)

Edukologija (Kodas 621X20004)

.....

(Studijų programa, kursas)

Baigiamojo projekto „Pedagogų ir tėvų partnerystė ikimokyklinio ugdymo procese“

AKADEMINIO SAŽININGUMO DEKLARACIJA

....2017-05-25.....

(Data)

.....Kaunas.....

(Vieta)

Patvirtinu, kad mano, Ievos Petrokaitės, baigiamasis projektas tema „Pedagogų ir tėvų partnerystė ikimokyklinio ugdymo procese“ yra parašytas visiškai savarankiškai, o visi pateikti duomenys ar tyrimų rezultatai yra teisingi ir gauti sąžiningai. Šiame darbe nei viena dalis nėra plagijuota nuo jokių spausdintinių ar internetinių šaltinių, visos kitų šaltinių tiesioginės ir netiesioginės citatos nurodytos literatūros nuorodose. Įstatymų nenumatytų piniginių sumų už šį darbą niekam nesu mokėjęs.

Aš suprantu, kad išaiškėjus nesąžiningumo faktui, man bus taikomos nuobaudos, remiantis Kauno technologijos universitete galiojančia tvarka.

(vardą ir pavardę įrašyti ranka)

Petrokaitė Ieva. Teachers and Parents Partnership in The Process of Preschool Education: *Master's Final Project* / Supervisor Assoc. Prof. Dr. Aldona Augustinienė. The Faculty of Social Sciences, Arts and Humanities, Kaunas University of Technology.

Research area and field: Educational Sciences (07S).

Key words: Teachers and parents partnership, preschool education.

Kaunas, 2017. 61p.

SUMMARY

Twenty-first century teachers work in a rapidly changing, modern world that changes its traditional roles. High quality and successful teaching of children in preschool institutions are singled out as a priority in the educational process. Educators must constantly update their skills and abilities in order to seek new forms of work and communication methods. Pre-school education is becoming more communal when parents are actively involved in its processes and programs (Trakšelis, 2010). The term Partnership is proposed to be identified as a mutual exchange of teaching and educational process in the context of the discussion of education and training. (Payne, Townsend, Williams 2007). Parents' and teacher's partnership actualizes the importance of social dialogue in the education system, with regards to the possibility of obtaining an education institution and the interaction of parents use the term social partners. Favourable conditions for the successful development of children is created by parents and teachers' partnership and is characterized by such functions as information exchange, discussion of initiation, active participation of educational institutions. Parents, as social partners, should initiate changes in organizations, development of programs, as well as changes in the educational institutions of the operational preschool plan, according to A.Paravinskaitė (2010).

Emphasizing the relationship of the parent-teacher, K. Trakšelys (2010) argues that the general value in creating an effective and successful preschool system, the role of parents is an inherent part of the formal education system. Parents are encouraged to participate in the community of the educational process of institutional construction, it should be stressed that the participation of the child in the learning process, as active members of the community, they also acquire planning, coordination, organizational competencies, thereby facilitating the management of the educational institution. Forming a close connection between the educational institution and the child, the parents contribute to the overall well-being. Partnership of parents and teachers in daily activities of this value, allowing joint decision-making by providing space to implement a real

change. Parents and teachers in partnership create a socially active platform for sharing information and common goals (Erchul, 1993; Turnbull, Ervin, Soodak, 1997; Thomlison, 2002).

The research question: which positions, parents and teachers as partners cover in pre-school education? **The object of the research** - partnership of pre-primary teachers and parents.

The main aim of the research is to reveal special features of teachers and parents partnerships in the process of preschool teaching.

The main aim of the research is achieved implementing the following objectives:

- 1) to reason the concept of teachers and parents partnership in the process of preschool education;
- 2) to ground the methodology of the research of teachers and parents partnership in the process of preschool education;
- 3) to disclose the specific features of the teachers' and parents' partnership in the process of preschool education.

The research methods applied: Data were collected through scientific and educational literature analysis, the data analysed using qualitative content analysis.

Structure: research consists of an introduction, analysis of scientific sources, research fulfilment (semi-structured interview execution and analysis), conclusion, references and appendices.

Conclusions:

Parents - the most influential stakeholders, directly connected with the school, and cooperation with them is one of the greatest development potentials in the activities of pre-school institutions. Parents and teachers partnership is an important part of child's development process as studied term of partnership in the scientific sources is named as a mutual exchange and is an integral part of children's education in educational institutions. Parents, as social partners, create a favourable environment for the successful management of educational institutions, and contribute to the overall changes in the organization. The scientific literature used in this research described teachers and parents partnership as a process based on parent-teacher communication and cooperation, shared responsibility for quality education of preschool children. Community contributions begins with the formation of the dialogue, constant communication between children and teachers, teachers and parents for the improvement of the relationship between teachers and parents conforming values.

An empirical study using semi-structured interview method of analysis has been deliberately chosen in order to detect and identify the importance of pre-school partnership of the parents and teachers process analysis of the survey respondents' experience and their answers to questions designed by investigator. Qualitative research method was chosen deliberately during the investigation, which is nimble, adaptable to a dynamic reality, so in this particular case it was revealed case of problems

during the test target sample units of analysis experience. The study had 6 phases: conducted scientific analysis of the sources, a questionnaire designed to conduct qualitative research, interviews, material processing, obtained data content comparative analysis and interpretation of singled out empirical findings and recommendations.

Implemented qualitative study using semi-structured interview method revealed the parents and teachers' understanding of the concept of partnership in view of the differences in their positions expressed through their experiences. The study revealed a mentioned in the theoretical part of parent engagement and involvement in the education process problems. Parents and teachers perception of the importance of partnership and deepening of the solutions to this problem, actual results do not meet the expectations of subjects.

LENTELĖS

Lentelė 1 „Tėvų grupių klasifikacija“ (remiantis R. Vogels, (2002))	20
Lentelė 2 „Dominuojančios tėvų įsitraukimo į vaiko ugdymą apraiškos ir jų poveikis vaikui“	21
Lentelė 3 Bruožai stabdantys tėvų įsitraukimą į ugdymo procesą (pagal Eipstein).....	24
Lentelė 4. Iš dalies struktūruoto interviu klausimai	35
Lentelė 5. Kokybinio tyrimo rezultatų analizė tėvų požiūriu kategorijos ir subkategorijos	42
Lentelė 6. Kokybinio tyrimo rezultatų analizė pedagogų požiūriu kategorijos ir subkategorijos.....	48

PAVEIKSLAI

pav 1. Magistrinio darbo loginė schema.....	12
pav 2 Tėvų ir pedagogų partnerystės sampratą formuojantys veiksniai (pagal I.Jorutytė ir A Budreikaitė, 2004).....	16
pav 3 Tėvų dalyvavimo vaikų ugdymo įstaigos veikloje piramidė (K. Paulikė, 2005)	17
pav 4. Tėvų įtraukimas į aplinkos pedagogizavimą (remiantis Haynes ir Comer).....	27
pav 5 Empirinio tyrimo struktūros schema	31
pav 6.Tėvų ir pedagogų partnerystės samprata ikimokyklinio ugdymo procese tėvų ir pedagogų požiūriu.....	49
pav 7. Tėvų vaidmuo ikimokyklinio ugdymo procese tėvų ir pedagogų požiūriu	50
pav 8. Pedago vaidmuo ikimokyklinio ugdymo procese tėvų ir pedagogų požiūriu	51
pav 9. Komunikacija ikimokyklinio ugdymo įstaigoje tėvų ir pedagogų požiūriu	52
pav 10. Kliūtys tėvų ir pedagogų partnerystės sampratoje.....	52
pav 11 Teorinio modelio schema	54

Turinys

ĮVADAS	10
1 PEDAGOGŲ IR TĖVŲ PARTNERYSTĖS IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROCESĖ	
TEORINIS PAGRINDIMAS	13
1.2. Pedagogų ir tėvų partnerystės ikimokyklinio ugdymo procese ypatybės.....	19
1.3. Pedagogų ir tėvų partnerystės ikimokyklinio ugdymo procese kūrimo ir tobulinimo būdai	26
2. PEDAGOGŲ IR TĖVŲ PARTNERYSTĖS IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROCESĖ	
TYRIMO METODOLOGIJA	30
2.1. Tyrimo logika ir dizainas.....	30
2.2. Tyrimo metodų pagrindimas	32
2.3. Tyrimo instrumentų pagrindimas.....	34
2.4. Tyrimo imties charakteristikos	36
2.5. Tyrimo etika.....	37
3. PEDAGOGŲ IR TĖVŲ PARTNERYSTĖS IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROCESĖ	
TYRIMO REZULTATAI IR JŲ ANALIZĖ.....	38
3.1. Kokybinio tyrimo rezultatų analizė	38
3.1.1. Kokybinio tyrimo rezultatų analizė tėvų požiūriu	38
3.1.2. Kokybinio tyrimo rezultatų analizė pedagogų požiūriu	43
3.2. Tyrimo rezultatų diskusija	49
REKOMENDACIJOS	57
LITERATŪROS SĄRAŠAS:.....	58
PRIEDAI	62

IVADAS

Pastaruosius kelis dešimtmečius pedagogai dirba sparčiai kintančiame, moderniam pasaulyje, kuriame keičiasi ir tradiciniai jo vaidmenys, reikia naujų gebėjimų bei įgūdžių, įvairių darbo formų. Ikimokyklinis ugdymas tampa bendruomeniškesnis, nes jame vis aktyviau dalyvauja ne tik pedagogai, bet ir tėvai. Ugdymo įstaigoje turinčioje glaudžius socialinius bendruomenės santykius ir ryšius, lengviau užtikrinti įtaką tolimesnei vaiko integracijai į visuomenę. Šioje bendruomenėje turi būti sukuriamos atitinkamos sąlygos vaiko kognityvinės, socialinės ir dvasinės raidos skatinimui. (Trakšelys, 2010).

Tėvai – pati gausiausia ir įtakingiausia tiesiogiai su mokykla susijusi interesų grupė, tad bendradarbiavimas su jais – viena didžiausių plėtros potencialą turinčių švietimo organizacijos veiklos sričių (Valantinas, Čiudalkienė, 2012). Tai ir vienas iš orientyrų šalims siekiant kokybiško ikimokyklinio ugdymo. Vykstant ikimokyklinio ugdymo pokyčiams, akcentuojamas tėvų dalyvavimas tiek įstaigos, tiek ir vaikų grupės veikloje, jų bendradarbiavimas su pedagogais ir ikimokyklinio ugdymo įstaiga, yra aktualizuojamas kaip vaiko ugdymo kokybę ir gyvenimą darželyje lemianti sąlyga (Bennet, 2008). Tai įpareigoja šiandieninių vaikų tėvus būti aktyviais bendruomenės nariais, priimti naujus vaidmenis ir atsakomybę. Tėvų dalyvavimas bendruomenės veikloje yra būtinas siekiant užtikrinti sėkmingą vaiko raidą ir jo socialinių įgūdžių formavimąsi (Ishime, Wilson, Evans, 2010). Tėvų santykis ir požiūris į pedagogą, kaip į jų vaikų ugdytoją, tampa vis svarbesnis vaiko pasaulėžiūros formavimosi kontekste, kintant socialinėms, ekonominėms sąlygoms keičiasi ir vaiko - tėvų, tėvų – pedagogų, pedagogų - tėvų santykis ir požiūris į santykio svarbą. Remiantis atliktomis teorinėmis išvaidomis, tėvų (globėjų), kaip bendruomenės narių svarba yra aktualizuojama, kaip vienas pagrindinių veiksmų formuojančių vaiko bendrąjį suvokimą į ugdytojus ikimokyklinio ugdymo įstaigoje. Tėvų (globėjų) atitinkančių vidinių socialinių partnerių funkcijos yra išskiriamos, kaip lygiavertė programos dalis ugdant sąmoningą asmenybę, kuri sėkmingai įsisavina ikimokyklinio ugdymo vertybes ir naudojamus principus glaudžios tėvų – pedagogų partnerystės pagalba (Talts, Piht, Muldma, 2017). Pažymėtina, kad gilesnių ir sisteminių tyrimų apie tėvų vaidmenis nėra atlikta, nors mokslinėje literatūroje aptinkamas pavienių tėvų vaidmenų (informacijos gavėjo, pedagogo patarėjo, sprendimų priėmėjo, rėmėjo, savanorio, aktyvaus dalyvio ir kt.) akcentavimas ir apibūdinimas (Paulikė, 2005). Tai leidžia teigti, jog nagrinėjama tema yra aktuali tiek teoriniu, tiek praktiniu aspektais. Todėl

formuluojama **tyrimo problema: kokią poziciją, tėvai ir pedagogai, kaip partneriai, užima ikimokyklinio ugdymo įstaigoje?**

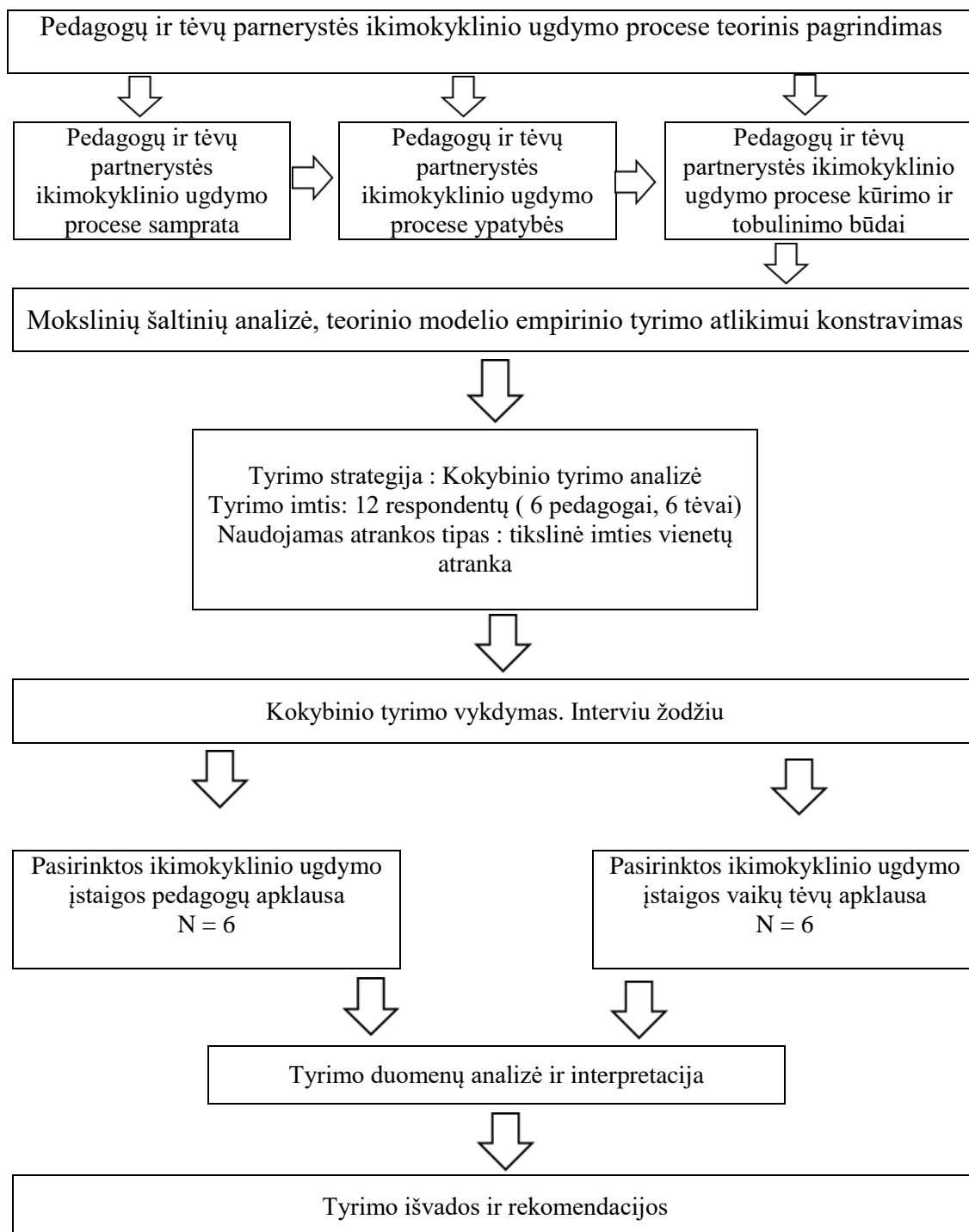
Tyrimo objektas – ikimokyklinio ugdymo įstaigos pedagogų ir tėvų partnerystė.

Tyrimo tikslas – atskleisti pedagogų ir tėvų partnerystės ikimokyklinio ugdymo procese ypatumus.

Tikslo siekiama šiais **uždaviniais**:

- 1) teoriškai pagrįsti pedagogų ir tėvų partnerystės ikimokyklinio ugdymo procese sampratą;
- 2) pagrįsti pedagogų ir tėvų partnerystės ikimokyklinio ugdymo procese tyrimo metodologiją;
- 3) nustatyti pedagogų ir tėvų partnerystės ikimokyklinio ugdymo procese ypatumus.

Tyrime taikomi metodai: duomenys bus renkami naudojantis mokslinės literatūros analize, duomenys analizuojami taikant kokybinę tyrimo analizę.

pav 1. Magistrinio darbo loginė schema

Darbo struktūra: darbą sudaro įvadas, trys dalys, išvados, literatūros sąrašas ir priedai. Darbo apimtis – 11 paveikslų, 6 lentelės, pavadinimai literatūros sąrašė, 61 puslapis (be priedų).

1 PEDAGOGŲ IR TĖVŲ PARTNERYSTĖS IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROCESĖ TEORINIS PAGRINDIMAS

Šiame skyriuje nagrinėjamos darbe naudojamos sampratos: pedagogų ir tėvų partnerystė bei ikimokyklinio ugdymo procesas, taip pat kuriamas teorinis modelis paaiškinantis pedagogų ir tėvų partnerystės svarbą ikimokyklinio ugdymo įstaigų procese. Siekiant teoriškai apibrėžti ikimokyklinio ugdymo pedagogų ir tėvų partnerystės sąvokas šioje dalyje pateikiami mokslinės literatūros analizės rezultatai, gauti atlikus paieškos pagal pagrindines sąvokas, šaltinių įvertinimą pagal atrankos kriterijus ir duomenų teminę analizę ir sintezę (Grant, Booth, 2009). Atlikus mokslinės literatūros analizę konstruojamas teorinis pedagogų ir tėvų partnerystės ikimokyklinio ugdymo procese modelis.

1.1. Pedagogų ir tėvų partnerystės ikimokyklinio ugdymo procese samprata

Šiame skyriuje detalai analizuojama pedagogų ir tėvų partnerystės samprata, analizuojamas pedagogų ir tėvų partnerystės sąvokos pokytis mokslinėje literatūroje per pastaruosius du dešimtmečius. Remiantis moksline literatūra siekiama rasti teorinius atsakymus į probleminius klausimus: 1) Kas laikoma tėvų ir pedagogų partneryste ir bendradarbiavimu ikimokyklinio ugdymo įstaigose? Koks šių sąvokų skirtumas? 2) Kaip tėvų įtraukimas į ikimokyklinio ugdymo procesą daro įtaką ugdymo kokybei? 3) Kokiais būdais gali būti skatinamas tėvų įsitraukimas į ugdymo procesą ikimokyklinio ugdymo įstaigose?

Pedagogų ir tėvų partnerystės samprata ikimokyklinio ugdymo procese dažniau analizuojama pedagogų ir tėvų bendradarbiavimo aspektu. Partnerystės samprata yra gretinama su bendravimo ir bendradarbiavimo sampratomis. Bendravimas – tai kontaktas tarp dviejų ar daugiau žmonių, kurie užmezga ir palaiko santykius komunikuodami, keisdami informaciją, veiklos rezultatais, sąveika, kaip keitimusi veiksmis ir tarpusavio supratimu bei suvokimu. (Furst, 1998; Žukauskienė, 1998). Tačiau, gilinantis į esamą situaciją, reikalinga atsikirti bendradarbiavimo ir partnerystės sąvokas.

Bendradarbiavimas - darbas kartu, sujungus intelektines jėgas, pagalba vienas kitam, bendras problemų sprendimas ir bendras sprendimų priėmimas (tėvų įtraukimas į specialistų veiklą, pasidalinimas žiniomis, įgūdžiais, patirtimi, kurie veda į partnerystę).

Partnerystė – bendrų poreikių ir interesų siejamas bendravimas, būtinas kuriai nors veiklai atlikti. Bendrai veiklai organizuoti reikalinga grupinė arba tarpasmeninė partnerystė. Šis procesas išreiškiamas kaip santykių idealas, kai svarbu suprasti, kiek tėvai ir pedagogai turi bendro, ir kiek jie gali išmokti vienas iš kito (Ališauskienė, 2003).

Tyrimai pagrindžia, kad vaiko ugdymosi rezultatams turi įtakos tėvų ir ugdymo įstaigos bendradarbiavimo sintezė. Mokslininkai išskiria tėvų įgūdžių vystymo ir motyvacijos modelius, kuriais grindžiamas teigiamas poveikis vaikų ugdymo(si) rezultatams (Pomerantz, Moorman, Litwack, 2011). Tėvams dalyvaujant ugdymo(si) procese, jie sužino apie vaikų turimus įgūdžius, ką vaikai geba, o ko ne. Taip tikslingai tėvų formuojami reikalingi įgūdžiai vaikams. Taip pat ugdymo(si) pasiekimai gerėja vertinant tėvų komunikaciją su ugdymo įstaiga ir vaiku pagal motyvacijos vystymo(si) modelį. Šiuo atveju didėja vaiko įsitraukimas į ugdymo(si) procesą, didėja motyvacija. Tėvai, bendraudami su vaiku pabrėžia ugdymo įstaigos reikšmę. Taigi, galime teigti, jog šie tėvų įsitraukimo į ugdymą modeliai vienas kitą sąlygoja ir papildo, kurdami tikslingą ir koncentruotą erdvę visapusiškam vaikų ugdymo procesui. Pabrėžiant tėvų ir pedagogų ryšį, bendrą vertybių sistemą, K. Trakšelys (2010) teigia, kad kuriant efektyvią ugdymo įstaigos sistemą, tėvų vaidmuo yra neatsiejamas nuo formaliosios ugdymo sistemos dalies. Tėvai skatinami įsitraukti į ugdymo įstaigos bendruomenės kūrimo procesą, ir būdami aktyvūs bendruomenės nariai, ne tik įgyja planavimo, koordinavimo, organizavimo kompetencijų, bet ir prisideda prie ugdymo įstaigos vadybos. Svarbiausia kurdami artimesnį ryšį su ugdymo įstaiga ir vaiku, prisideda prie bendros gerovės užtikrinimo. Taip pat, glaudė partnerystė tarp tėvų ir ugdymo institucijos pedagogų sukuriant lygiaverčių partnerių santykį, kurie vertina ir ugdo vaikus pagal tą patį elgesį, bei vertybes, kelia tuos pačius reikalavimus tiek mokykloje, tiek namuose, sukuria svarbų pagrindą efektyviam vaiko socialinių įgūdžių formavimuisi. Artimas tėvų ir pedagogų ryšys, taip pat gali užkirsti kelią patyčioms, nesėkmėms, padeda pastebėti problemas jų pradinėje stadijoje, laiku padedant vaikui spręsti problemą tokiu būdu apsaugant jį (Talys, Piht, Muldman, 2017).

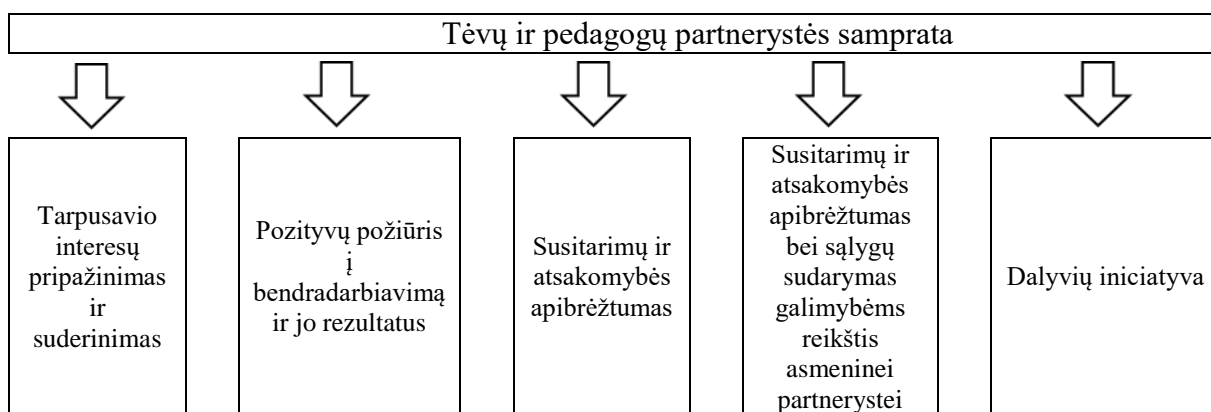
Ugdymo įstaigos bendruomenė yra visuomenės mikromodelis, kuriame siekiama vaikų gyvenimo kokybės, kiekvienam bendruomenės nariui prisiimant tam tikrą atsakomybę ir pareigas. Vaiko gerovė – bendras tikslas, vienijantis tėvus ir pedagogus analizuojamame ikimokyklinio ugdymo procese (Jorutytė, Budreikaitė, 2005). Jis yra pagrindinis tikslas, kuriam pasiekti yra naudojamos skirtingos priemonės ir modeliai ugdymo procese. Ikimokyklinio ugdymo įstaiga – bendruomenė, turinti įtakos tolimesnei vaiko integracijai į visuomenę, kadangi vaikas užmezga socialinius santykius su bendraamžiais ir skirtingais suaugusiaisiais. Ugdymo įstaiga turi suteikti sąlygas skatinti vaiko socialinę, dvasinę ir kognityvinę raidą. Ugdymo įstaigai ir tėvams

darniai sąveikaujant, vaikas ugdomas kryptingai, ugdymas ikimokyklinėje įstaigoje ir šeimoje vienas kitą papildo, skatina vaiko domėjimąsi formalioje ir neformalioje aplinkoje. Litvinienė (2002).

Partnerystės terminą, tiriant auklėjimo ir mokymo klausimus, siūlo Payne, Townsend, Williams (2007), partnerystę įvardinant kaip abipusį pasikeitimą. Partnerystė kasdienei tėvų ir specialistų veiklai suteikia prasmės, įgalina bendrą sprendimų priėmimų konsensusą, suteikia erdvės realioms pasirinkimo galimybėms, sukuria socialiai aktyvią platformą informacijos pasidalinimui, bei atsakomybės už bendro tikslo (šiuo atveju visapusiškai kokybiško ir efektyvaus vaikų auklėjimo ugdymo proceso) įgyvendinimą (Erchul, 1993; Turnbull, Ervin, Soodak, 1997; Thomlison, 2002). Svarbu pabrėžti, jog partnerystė ir bendravimas ugdymo įstaigoje gali būti tiek formalus, tiek neformalus. Formalaus bendravimo metu žmonės labiau kontroliuoja emocijas, atidžiau laikosi nustatytų elgesio taisyklių, normų, etiketo. Dėmesys tikslingai nukreipiamas į informacijos turinį, siekiant informuoti, išsiaiškinti, įtikinti bei išlaikyti dėmesį analizuojamame kontekste. Neformalus bendravimas orientuotas į abipusį supratimą pasiekiamą per betarpišką bendrystės jausmo užmezgimą. Dažniausiai skiriami du pagrindiniai neformalaus bendravimo lygmenys, tai asmeninis ir tarpasmeninis. Neformalus bendravimas yra palankesnis, suteikia daugiau galimybių išsiaiškinti tėvų, kaip vartotojų poreikius. Analizuojant šią partnerystės poziciją įvairūs neformalus renginiai, tokie kaip bendros išvykos, šventės, kultūriniai renginiai ir panaši organizacinė veikla išskiriama, kaip tinkama terpė tėvų ir pedagogų, bei visos ugdymo įstaigos bendruomenės santykių kūrimui. Mažiau struktūruotoje veikloje geriau matomi vaiko ir tėvų santykiai, kurie galimai daro įtaką pedagogo darbui su vaikais, ikimokyklinio ugdymo įstaigos procese, atsižvelgiant į asmeninius poreikius.

Socialinį dialogą švietime analizuoja A. Paravinskaitė (2010), ir ugdymo įstaigos ir tėvų sąveikai siūlo socialinių partnerių terminą. Tėvai atlikdami socialiniams partneriams būdingas funkcijas: keitimąsi informacija, susitarimus, diskusijas, konsultavimą, dalyvavimą įstaigos veikloje sukuria palankią aplinką sėkmingam valdymui, bei prisideda prie pokyčių organizavimo. Panašius socialinės partnerystės bruožus išskyrė ir L. Kaminskienė (2008): veiklos derinimas, kompromisų ieškojimas ir atsakomybių pasidalinimas. Šiai nuomonei pritaria ir M. Mukhopadhyay (2005) sudarytais socialinės partnerystės lygiais, mokslininkas išskiria tėvus kaip vidinius socialinius partnerius, kuriems svarbi įstaigos veiklos kokybė, programų realizavimo kokybė. Daroma išvada, kad įstaigos bendruomenę sieja bendri poreikiai, interesai, abipusė parama. Institucinį partnerystės lygmenį taip pat akcentuoja ir G. Kvieskienė ir V. Kvieska (2012), išskirdami partnerystę kaip tikslingą ir abipusiškai naudingą bendradarbiavimą siekiant veiklos kokybės ir bendro tikslo.

Tėvų ir pedagogų partnerystės veikloje pabrėžiami šie veiksniai: tarpusavio interesų pripažinimas ir suderinimas, pozityvų požiūris į bendradarbiavimą ir jo rezultatus, susitarimų ir atsakomybės apibrėžtumas bei sąlygų sudarymas galimybėms reikštis asmeninei partnerystei, dalyvių iniciatyva (Jorutytė, Budreikaite (2004)). (žr. 2pav)

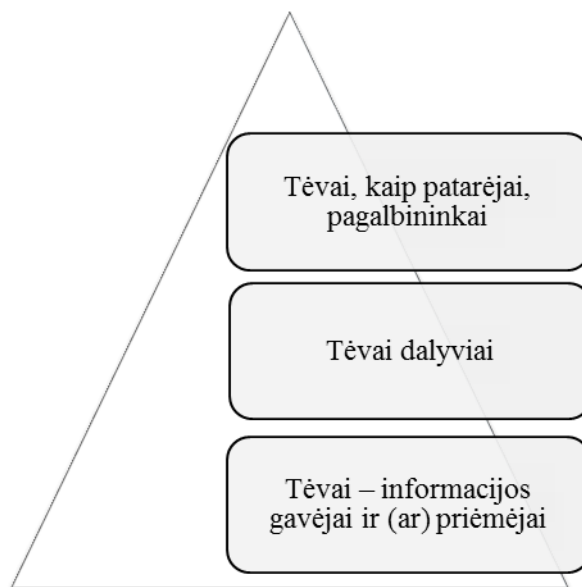
pav 2 Tėvų ir pedagogų partnerystės sampratą formuojantys veiksniai (pagal I.Jorutytė ir A Budreikaitė, 2004)

Šiuo atveju kokybišku ir sėkmingu vaikų ugdymo(si) ikimokyklinėje įstaigoje yra suinteresuoti visi įstaigos bendruomenės nariai. Tėvų, kaip socialinių partnerių, dalyvavimas įvairioje įstaigos veikloje priimant sprendimus yra ypač reikšmingas ir svarbus. Jie prisideda kurdami darželio materialinę bazę; keisdami informaciją, sudarydami darželio ir šeimos bendradarbiavimo programas ir jas įgyvendindami; užmegzdami ir palaikydami šeimos ir vaikų darželio kontaktus; tobulindami ugdymo procesą (padėdami vaikams, dalyvaudami tėvams skirtuose seminaruose, padėdami juos organizuoti, dalyvaudami konsultavimo grupių darbe).

Ugdymo įstaigų bendradarbiavimas su šeima ir bendruomene akcentuojamas kaip itin reikšmingas ikimokyklinio ugdymo kokybės rodiklis Europos šalyse. Tėvų įtraukimas ir aktyvus bendradarbiavimas ugdymo procese nurodoma, kaip viena ikimokyklinio ugdymo įstaigos veiklos įsivertinimo ir vertinimo sričių, užtikrinančių ir palaikančių ikimokyklinio ugdymo kokybės kartelę (*Ikimokyklinio ugdymo kokybė*, 2012). Ugdymas neegzistuoja be ugdymo įstaigos ir tėvų sąveikos, kuri turėtų būti grįsta glaudžiu bendradarbiavimu, dialogu, pagalba vienas kitam ir veikimu drauge. Tai tikslingas procesas, kuris apima švietimą, mokymą, auklėjimą, lavinimą ir remiasi kultūrinėmis bei dvasinėmis vertybėmis, jų perdavimu jaunajai kartai, ruošiant ją savarankiškam gyvenimui.

Apibendrinant, galima teigti, jog tėvai yra neatsiejama ikimokyklinio ugdymo įstaigos dalis, kuri turi lygiaverčiai įsitraukti į ugdymo įstaigos veiklą, taip gerinant ryšį tarp ugdymo įstaigos pedagogų ir vaikų.

Remiantis tėvų dalyvavimo ugdymo įstaigos veikloje piramide (3pav.) , kurią pateikia K. Paulikė (2005).

pav 3 Tėvų dalyvavimo vaikų ugdymo įstaigos veikloje piramidė (K. Paulikė, 2005)

Pirmojoje pakopoje tėvai – informacijos gavėjai ir (ar) priėmėjai. Kai tėvai gavę informaciją ją priima, jie žengia į antrąją pakopą – tėvai dalyviai. Tėvams sėkmingai dalyvaujant įstaigos veikloje, žengiama į trečiąją pakopą – tėvų, kaip patarėjų, pagalbinkų. Šioje situacijoje tėvai mato problemas, gali patarti kaip jas spręsti. Ir tuomet tėvai tampa sprendimų priėmėjais, aktyviais bendruomenės dalyviais. Analizuojant tėvų įtraukimą į aplinkos pedagogizavimą N.Haynes ir J.Comer (1996), išskiria tėvų įsitraukimo į švietimo įstaigos gyvenimą lygius: 1) *tėvų dalyvavimą tik mokyklos rėmimo veiklose*, kai manoma, kad tai praturtins vaiko ugdymosi įgūdžius, 2) *visuotinį tėvų dalyvavimą*, kai tėvai reaguoja į pedagogų paklausimus, dalyvauja ir švietimo įstaigos rėmimo veikloje, pavyzdžiui, tėvų susirinkimuose, kūrybinėse popietėse ir kt., 3) *tėvų dalyvavimas įstaigos savivaldos veikloje* yra daug laiko reikalaujantis procesas, tačiau tėvai sužino, kaip funkcionuoja švietimo įstaiga ir kokius sunkumus ji patiria. Tėvų dalyvavimas ugdymo įstaigos bendruomeninėje veikloje padeda vaikams lengviau priimti naujas situacijas, sustiprinti tarpusavio ryšį su vaikais. Taigi, galime išskirti tėvų dalyvavimą ikimokyklinio ugdymo bendruomenės veikloje į tris lygius: pirmasis – paviršutinis bendravimas, antrasis – domėjimasis vykstančia veikla, trečiasis –

dalyvavimas Apibendrinant galima apibrėžti pedagogų ir tėvų partnerystę, kaip procesą grįstą tėvų ir pedagogų komunikavimu, bendradarbiavimu, atsakomybės pasidalinimu siekiant kokybiško vaikų ugdymo ikimokyklinėje įstaigoje. Ikimokyklinio ugdymo įstaigos bendruomenės kūrimas ir formavimas prisideda prie dialogo, nuolatinio komunikavimo tarp vaikų ir pedagogų, pedagogų ir tėvų gerinimo sutampant pedagogų ir tėvų vertybių sistemoms. Veikiant partnerystės principams ikimokyklinėje ugdymo įstaigoje vyksta tėvų įsitraukimas į ugdymo įstaigos savivaldos veiklą, jos koordinavimą ir planavimą tikslingai formuojant vaikui reikalingus įgūdžius.

1.2. Pedagogų ir tėvų partnerystės ikimokyklinio ugdymo procese ypatybės

Šiame skyriuje nagrinėjamos ypatybės lemiančios pedagogų ir tėvų partnerystę ikimokyklinio ugdymo procese. Remiantis mokslinės literatūros šaltiniais analizuojama kodėl ši partnerystės rūšis yra aktuali ikimokyklinio ugdymo procese, kokie veiksniai lemia tėvų įtraukimą ir išitraukimą į ikimokyklinio ugdymo procesą. Išanalizavus ir susisteminus tėvų įtraukimą ir dalyvavimą ugdymo procese, atliekama išsami teorinė analizė pedagogų ir tėvų partnerystės įtakos vaiko vystymosi ir bendrojo suvokimo formavimosi procese. Išanalizavus partnerystės svarbą ikimokyklinio ugdymo procese pateikta susisteminta literatūros analizė atsižvelgiant į šios partnerystės ypatybes ir veiksnius. Šiame skyriuje siekiama atsakyti į klausimus: 1) Kokios tėvų ypatybės išitraukiant į ikimokyklinio ugdymo procesą lemia sėkmingą/nesėkmingą pedagogų – tėvų partnerystę? 2) Kaip šeimos socialinė padėtis paveikia pedagogų ir tėvų partnerystę? 3) Kokią įtaką pedagogų – tėvų partnerystė daro bendrajam vaiko vystymosi procesui ir asmeniniam augimui?

Ikimokyklinio ugdymo procesą tyrinėjantys mokslininkai, bei švietimo sistemą reglamentuojantys dokumentai pabrėžia, kad vaiko tėvai ar globėjai, šeima yra neatsiejama ikimokyklinės įstaigos bendruomenės dalis, todėl jos dalyvavimas organizuojant ugdymo procesą yra itin svarbus. Pedagogų – tėvų partnerystės procesui ikimokyklinėje ugdymo įstaigoje, bendrų tikslų ir vertybių nusistatymas orientuotas į vaiką ir įstaigos gerovę yra itin svarbus bendrajame ugdymo procese, pasak A. Juodaitytės (2001). Šeima ir ikimokyklinio ugdymo įstaiga turi nuolat sąveikauti tarpusavyje, papildydama viena kitą socialinėmis ir edukacinėmis sistemomis, siekiant bendros vaiko vystymosi gerovės. Analizuojant socialinę sistemą ir remiantis Lietuvos respublikos švietimo ir mokslo ministerijos ikimokyklinio ugdymo metodinėmis rekomendacijomis (2015), nurodoma, kad vienas iš veiksnių, lemiantis tėvų ir pedagogų partnerystę, yra socialinė tėvų padėtis. Remiantis tėvų socialinio ekonominio statuso klasifikacijomis, pagal R.Vogels (2002) (1 lentelė) , su kuriomis siejamas tėvų aktyvumas ugdymo įstaigos veikloje, nustatomos tėvų įsitraukimo į ikimokyklinio ugdymo procesą grupės. Įprastai, žemesnį išsilavinimą turintys tėvai dažniau patiria sunkumų bendraudami su ikimokyklinio ugdymo personalu ir yra klasifikuojami, kaip "ribinė" tėvų grupė. "Ribinė" tėvų grupė dažniau jaučiasi bejėgiai įsitraukimo į ugdymo procesą atžvilgiu, todėl renkasi pasyvaus klausytojo vaidmenį ir neaktualizuoja tėvų įsitraukimo į ugdymo procesą. Turintys išsilavinimą tėvai, priskiriami vidutiniškai į vaikų ugdymą įsitraukusių tėvų grupei. Šiai grupei priklausantys tėvai pasižymi įsitraukimu į dialogą su ugdymo įstaiga tik tuomet, kai kas nors kelią nerimą jų vaiko ugdyme. Vidutiniškai įsitraukusių į vaikų ugdymą tėvų grupė pasižymi

įsitraukimu į ugdymo procesą tikslingu siekiu gauti informaciją apie iškilusią situaciją (dažniausiai įsitraukimas pastebimas komplikuose situacijose), ši tėvų grupė nėra linkusi komunikuoti su ugdymo įstaiga neutraliu periodu ar rodyti iniciatyvą tampant lygiaverčiais bendruomenės nariais. Aukštąjį išsilavinimą turintys tėvai dažniau bendrauja su pedagogais kaip lygiaverčiai partneriai, siekia suprasti ikimokyklinio ugdymo specifiką. Ši tėvų grupė aktyviai įsitraukia į ugdymo įstaigos inicijuojamus projektus, siekia gauti išsamią informaciją apie vykstančius projektus, taip pat patys įsitraukia ir domisi vaiko ugdymu ikimokyklinio ugdymo įstaigoje, bet siekia tarpininkauti ir pritaikyti reikiamus metodus vaiko ugdyme namuose.

Lentelė 1 „Tėvų grupių klasifikacija“ (remiantis R. Vogels, (2002))

Stipriai įsitraukę į vaikų ugdymą tėvai	Aukštąjį išsilavinimą turintys, labai aktyviai ikimokyklinio ugdymo įstaigos gyvenime dalyvaujantys ir patenkinti gaunama informacija apie savo vaiką tėvai
Vidutiniškai įsitraukę į vaikų ugdymą tėvai	Tėvai, turintys gerą išsilavinimą, bet su ikimokyklinio ugdymo įstaiga užmezgantys kontaktą tik tada, kai kas nors jų vaiko ugdyme kelia nerimą ir kai nori gauti daugiau informacijos apie tai
„Ribinė“ tėvų grupė	Tėvai, turintys žemesnį išsilavinimo lygmenį, patiriantys sunkumų bendraujant su ikimokyklinio ugdymo personalu ir besijaučiantys bejėgiai

Atsižvelgiant į tėvų grupių klasifikaciją pagal R. Vogels bei švietimo ir mokslo ministerijos ikimokyklinio ugdymo gairėmis (2015) tėvų grupės papildomai gali būti išskiriamos, taip pat pagal socialinį – ekonominį statusą : turtingi ir išsilavinę tėvai, turtingi neišsilavinę tėvai, neturtingi išsilavinę tėvai, neturtingi ir neišsilavinę tėvai. Šie kriterijai padeda įvertinti galimo tėvų įsitraukimą į ugdymo procesą, taip pat įvertinus tėvų galimybes pedagogams lengviau organizuoti papildomas veiklas, žinant tėvų grupės klasifikaciją ugdymo procese lengviau pritaikyti atitinkamus komunikacijos perdavimo metodus. Atsižvelgus į specifines kiekvienos tėvų grupės ypatybes naudojami skirtingi komunikavimo būdai ir formos, siekiant informaciją perteikti suprantamais ir tinkamais metodais. Šioje situacijoje, analizuojant skirtingas tėvų grupes, jų elgesį, bei įsitraukimą į ikimokyklinio ugdymo procesą, pedagogas susiduria su iššūkiu, pažinti tėvų galimybes, gebėti komunikuoti tėvams suprantama terminologine kalba, esant poreikiui, padėti suprasti savo vaiko ugdymo poreikius. Ikimokyklinio ugdymo procese itin svarbiu tampa pirminis ryšys su tėvais identifikuojant jų socialinį-ekonominį statusą, kaip prielaidą leidžiančią pedagogui susiformuoti

komunikacijos metodus padedančius vystyti sėkmingą vaiko ugdymo procesą įtraukiant tėvus pagal jų poreikius.

Tėvų bendravimo stilius su vaikais taip pat gali turėti įtakos ikimokyklinės ugdymo įstaigos ir tėvų komunikacijai. Priklausomai nuo bendravimo stiliaus su vaiku, skirsis pedagogo pateikiamos informacijos apie vaiką tėvams vertinimas. Dėmesys vaiko savarankiškumui, arba priešingai, didelis dėmesys vaiko kontrolei, ugdymosi proceso ar ugdymosi rezultatų vertinimas vaiko atžvilgiu gali būti komunicuojamas tėvams naudojant skirtingus metodus bei priemones. Tėvų reakcijos ir lūkesčių vertinimas šiose situacijose, grįžtamojo ryšio suteikimas, pedagogams gali padėti pasirinkti tinkamą būdą komunicuojant su abejomis pusėmis – tėvais ir vaikais, bendrajame ugdymo kontekste. Nors abipusis ryšys yra orientuotas į vaiko gerovės sukūrimą, tėvai į procesą gali įsitraukti įvairiais būdais, atsižvelgiant į jų įsitraukimo į vaiko ugdymo procesą aktyvumą. Dominuojančių tėvų įsitraukimo į vaiko ugdymą apraiškų ir jų poveikio vaikui analizei, naudojama lentelė (2 lentelė) pagal E. Pomerantz, E. Moorman ir S. Litwack (2011) tyrimų duomenis, aiškinantis kaip tėvų elgesio su vaiku charakteristika gali pasireikšti vaikams ir tėvams kartu dalyvaujant bendroje veikloje, viešuose susirinkimuose, kokią įtaką tai daro bendrajai vaiko raidai ir jo asmenybės vystymosi procesui.

Lentelė 2 „Dominuojančios tėvų įsitraukimo į vaiko ugdymą apraiškos ir jų poveikis vaikui“

Tėvų elgesio su vaiku charakteristika	Kaip tai gali pasireikšti, vaikams ir tėvams kartu dalyvaujant bendroje veikloje, tėvų susirinkimuose	Komentaras
Tėvai orientuoti į vaiko savarankiškumo paramą	Būdami kartu su vaiku darželyje drąsina aktyviai dalyvauti renginyje	Skatina vaiko iniciatyvą ir savarankiškumą
Besidomintys vaiko ugdymo procesu tėvai	Būdami kartu renginyje atkreipia vaiko dėmesį į tai, kokį malonumą jis gali patirti	Akcentuoja malonumą, kurį galima patirti veikiant; pastangas, o ne gebėjimus; patį procesą, o ne kaip atlikta veikla. Kreipia dėmesį į vaiko vidines pastangas
Pozityviai reaguojantys į veiklos rezultatus tėvai	Dalyvaudami kartu su vaiku renginiuose, demonstruoja buvimą kartu džiaugsmą	Vaikas patiria tėvų meilę ir dėmesį, paramą
Teigiamus lūkesčius dėl vaiko galimybių turintys tėvai	Tėvų susirinkimuose domisi vaiko stipriosiomis pusėmis	Nepamiršta stipriųjų vaiko pusių. Padeda tada, kai užduotys sunkios. Pratina priimti iššūkius. Akcentuoja, kad jis gali patirti sėkmę.

Kontroliuoti linkę tėvai	Būdami kartu su vaiku, nuolat kontroliuoja jo elgesį	Neleidžia vaikui veikti savarankiškai, slopina vaiko iniciatyvą
Tėvai, orientuoti į vaiko asmenį, jo gabumus	Girdami už gerai atliktą darbą, akcentuoja vaiko gabumus. Kalbėdami apie vaiką, pabrėžia jo gabumus arba jų stoką	Daugiau dėmesio skiria vaiko savybėms, veiklos rezultatams, mažiau – jo pastangoms. Tėvams svarbiau tai, kas įgimta arba jau susiformavę
Negatyviai reaguojantys į vaiko veiklos rezultatus tėvai	Labai kritiškai ir priekabiausiai vertina vaiko veiklą	Susierzina, kai reikia kalbėti su pedagogu apie ugdymo problemas
Neigiamus lūkesčius dėl vaiko galimybių turintys tėvai	Skatina vengti sunkių užduočių, aiškina, kaip išvengti nesėkmės, o ne kaip patirti sėkmę	Abejoja vaiko galimybėmis, dėmesį sutelkia tik į vaiko patiriamus sunkumus. Akcentuoja, kad „vaikas negabus“

Lentelėje „Dominuojančios tėvų įsitraukimo į vaiko ugdymą apraiškos ir jų poveikis vaikui“ matome pozityvų ir negatyvų tėvų požiūrį į vaiko ugdymo procesą, kuris turi įtakos tolimesniam vaiko ugdymui(si). Pastebima, kad tėvai, kurie domisi vaiko ugdymu, turi teigiamus lūkesčius vaiko veiklai, skatina vaiką priimti iššūkius, atkreipia dėmesį į jo pastangas, motyvuoja. Tėvai orientuoti į vaiko savarankiškumo paramą yra dažniau linkę dalyvauti vietos organizuojamuose renginiuose. Skatinant vaikų įsitraukimą, tėvai drąsina vaikus aktyviai dalyvauti renginiuose vykstančiose veiklose, drąsina jų savarankiškumą ir iniciatyvumą. Tėvai, besidomintys vaiko ugdymo procesu, vaikui akcentuoja malonumą, kurį jie gali patirti dalyvaudami veikloje, labiau nei rezultatus. Šiai tėvų charakteristikos apraiškai priskiriamas vaiko pastangų, bei proceso įvertinimas, neakcentuojant gebėjimo ar galutinio rezultato reikšmės procese. Besidomintys vaiko ugdymo procesu tėvai pastebėti ir įvertinti vaiko vidines pastangas prisijungiant prie veiklos. Pozityviai reaguojantys į veiklos procesus tėvai demonstruoja džiaugsmą išreiškiamą leidžiant laiką kartu, dalyvavimas renginiuose kartu yra svarbus reiškinys tėvų (globėjų) meilės išreiškimo skatinant vaiko tobulėjimą jam rodant dėmesį ir paramą jo vykdomoje veikloje. Teigiamus lūkesčius dėl vaiko galimybių turintys tėvai susirinkimuose domisi stipriosiomis pusėmis, išskiria vaiko gebėjimą patirti sėkmę. Vaikui susidūrus su sunkiomis užduotimis padeda jas priimti kaip iššūkius, būtent šiame procese primindami stipriąsias jo puses nuolatos akcentuodami galimybę patirti sėkmę. Pereinant iš teigiamas charakteristikas išskiriančių tėvų į neigiamas charakteristikas akcentuojančiųjų pirmojo tėvų charakteristikos grupė yra kontroliuoti linkę tėvai. Kontroliuoti linkę tėvai būdami kartu su vaiku nesąmoningai siekia kontroliuoti vaiko elgesį, taip slopindami jo gebėjimą savarankiškai įsitraukti į veiklas, imtis iniciatyvos ar priimti sprendimus. Tėvai, orientuoti

į vaiko asmenį, jo gabumus vertindami jo veiklą, pagirdami jo pasiekimus įvertina ne pastangas, bet gabumus, taip pat jų stoką. Daugiau dėmesio yra skiriama vaiko savybėms ir jo veiklos rezultatams, nei jo procesui ar pastangoms ir šiems tėvams svarbiau kas yra įgimta, nei galimai suformuojama. Negatyviai reaguojantys į vaiko veiklos rezultatus tėvai kritiškai vertina vaiko veiklą, greitai susierzina esant poreikiui bendrauti su pedagogais apie ugdymo problemas. Jie reikalauja gerų rezultatų neskirdami dėmesio nei procesui, nei pastangoms ir negatyviai reaguojantys į prastus rezultatus, nerodo iniciatyvos keisti priemones geresniems rezultatams siekti bendrystėje su vaiku. Neigiamus lūkesčius dėl vaiko galimybių turintys tėvai abejoja vaiko galimybėmis, dėmesį skiria tik vaiko patiriamiesiems sunkumams, akcentuodami jog vaikas yra negabus. Ši charakteristinė tėvų grupė skatina vaikus vengti sunkių užduočių, aiškindami, kaip išvengti nesėkmių, bet ne siekti sėkmės. Šiomis priemonėmis formuojamas neigiamas vaiko požiūris į veiklos procesą, vengiant atsakomybės už atliekamus veiksmus, išvengiant nesėkmės bet nesikoncentruojant į galimą sėkmės pasiekimą.

Remiantis duomenimis, pagal E. Pomerantz, E. Moorman ir S. Litwack (2011) tyrimų duomenis bei R. Vogels (2002) galime teigti, jog norint užtikrinti tėvų ir pedagogų partnerystę, nepakanka pedagogams žinoti tėvų ir vaikų lūkesčius. Tėvų įsitraukimui į vaikų ugdymą ir komunikavimo kokybei įtakos turi ir tėvų socialinis ekonominis statusas, tėvų ir vaikų bendravimo stilius, jų bendrinės įsitraukimo į veiklą charakteristikos. Taip pat svarbus veiksnys tėvų ir pedagogų partnerystėje tėvų išsilavinimas ir gebėjimas skatinti vaiką ugdymosi procese, remiantis principais formuojamais vaiko ugdymo įstaigoje. Tėvų požiūris į vaiko įsitraukimą vykdomose veiklose, jo skatinimas yra itin svarbus vaiko asmenybės formavimosi procese. Tėvų įsitraukimą į ugdymo procesą epima keturi pagrindiniai elementai, pagal Christenson and Sheridan (2001) : požiūris (angl. approach), nusiteikimas (angl. attitudes), aplinka (angl. atmosphere) ir veiksmai (angl. actions) nuo šių elementų priklauso tėvų įsitraukimas į ikimokyklinio ugdymo procesą, lemiantis jų poziciją ir galimus neigiamus arba teigiamus pokyčius jų vaiko vystymosi procese.

Nors, teoriškai tėvų įsitraukimas yra diskutuojamas daugiau nei 50 metų (DES), vykdomi moksliniai tyrimai apie tėvų įsitraukimo teigiamą naudą jų vaikų ugdymosi procesui, tačiau skirtumas tarp realaus tėvų įsitraukimo ir teorinio išlieka vis dar didelis. Šį skirtumą tarp teorijos ir praktikos galima paaiškinti remiantis Eipstein (2001) darbu apie susikertančias intereso zonas pagrindinėse vaiko aplinkos grupėse : šeimoje, mokykloje ir bendruomenėje. Lentelėje Nr. 3 pateikiamas modelis analizuojantis šių trijų grupių įtakos zonų paveikimo bruožus vaiko ugdymosi procese. Faktorių grupės išskiriamos į : individualius tėvų-šėimos bruožus, vaiko bruožai, tėvų-

pedagogų bendravimo ir bendruomeniniai bruožai darantys įtaką vaiko aplinkai ir jos formavimuisi įtaką darančioms grupėms.

Lentelė 3 Bruožai stabdantys tėvų įsitraukimą į ugdymo procesą (pagal Eipstein)

<p>Individualūs šeimos – tėvų bruožai</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tėvų įsitikinimas ir nusistatymas apie tėvų įsitraukimą į vaikų ugdymo procesą - Požiūris į kvietimą įsitraukti į vaiko ugdymo procesą - Kultūrinio – socialinio gyvenimo kontekstas - Socialinis lygmuo, etninė grupė, lytis ir pan. 	<p>Vaiko asmenybiniai bruožai</p> <ul style="list-style-type: none"> - Amžius - Mokymosi sutrikimai, galimas neįgalumas - Specifiniai gabumai ar talentai - Bendravimo sutrikimai
<p>Tėvų – pedagogų bendradarbiavimo bruožai</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tikslų ir metodų nustatymas - Požiūrių suvienijimas, nustatymas - Naudojamos kalbos sulyginimas 	<p>Bendruomeniniai bruožai</p> <ul style="list-style-type: none"> - Istoriniai bei demografiniai - Politiniai - Ekonominiai

Sprendžiant tėvų ir pedagogų partnerystės sąveiką, svarbiausiu aspektu tampa, vaiko asmenybės augimas bei ugdymo(si) pažanga, bendrų vertybių įvardinimas, tėvų ir pedagogų bendro požiūrio refleksija. Švietimo ir mokslo ministerijos ikimokyklinio ugdymo rekomendacijų (2015), pateikiami bendrieji kokybiško ikimokyklinio ugdymo kriterijai, kurie yra orientuoti į vaiko poreikių tenkinimą (pagal Cryer D., 1999) išskiria svarbiausias sąlygas sėkmingam vaiko asmenybės formavimuisi:

- Užtikrinama sveika, saugi aplinka ir gera vaiko savijauta. Organizuojamas vaikų dienos ritmas, kuriame garantuojamas veiklos ir poilsio balansas. Saugi aplinka, atitinantys vaikų amžių žaislai, atidus suaugusiojo rūpinimasis vaiku.
- Vaiko raidą skatinanti aplinka. Ugdymąsi skatinantys žaislai ir veiklos sveikatos, socialinėje, kalbos, pažinimo, meninėje srityse.
- Pozityvi sąveika su suaugusiais. Ikimokyklinio ugdymo pedagogų bendravimas su vaikais, skatinantis pasitikėjimą suaugusiais, mokymąsi iš vyresniųjų.
- Individualios socialinės-emocinės raidos skatinimas. Vaiko palaikymas ir padaršinimas veiklose, pasitikėjimo savimi skatinimas.
- Pozityvių santykių su kitais vaikais skatinimas. Vaikų tarpusavio santykius skatinanti suaugusiųjų pagalba, kuriama palanki bendravimui, žaidimui, ugdymui(si) emocinė aplinka.

Ikimokyklinio ugdymo(si) procese labai svarbus pedagogo vaidmuo bei pedagogo ir vaiko santykis. Pasak E. Urnežienės ir J. Tučienės (2014) ikimokyklinio ugdymo pedagogas vadovaudamas ugdymo procesui atlieka vadovo vaidmenį. Tai yra vadybinės kompetencijos ir ugdomosios lyderystės dalis. Pedagogas, kaip visuomenės patikėtinis, formuoja augančio individo vidinį ir išorinį pasaulius, padeda jam susivokti ir atsirinkti tai, kas aktualu vaiko asmenybės tipui. Ikimokyklinio ugdymo pedagogas vaiko potencialą atskleidžia remiantis ugdomąją lyderyste, kitaip ugdomuoju vadovavimu (angl. *coaching*). Remiantis šiuo metodu yra suteikiama galimybė formuoti tikslingą komandinį darbą, ikimokyklinio ugdymo atveju per žaidimus, bendrus žaidimus, veiklas ir kūrybinius procesus. Taip ugdoma savarankiška asmenybė, galinti įgyvendinti savo potencialias galimybes, gebanti priimti sprendimus ir prognozuoti bei atsakyti už galimas pasekmes (Kietavičienė, 2011). Socialinių-educacinių funkcijų plėtojimas tampa itin aktualus ikimokyklinėse įstaigose, kai didelis dėmesys tenka humanistinio ir demokratinio vaikų ugdymo realizavimui, pabrėžiant vertybinį kontekstą: vaiko autonomiją, laisvę, savarankiškumą. Taip kuriant konstruktyvią suaugusiųjų sąveiką su vaikais. Pažymėtini tėvų švietimo edukaciniai akcentai:

- vaikas – individuali asmenybė ir jo socialinės kompetencijos ypatybės.
- tėvų ir pedagogų sąveika, skatinimas tėvus domėtis ikimokyklinio ugdymo galimybėmis įstaigoje, orientuojantis į vaikų gyvenimo situacijų įvairovę.

Įvertinus šiuos kriterijus išskiriama, jog kokybiškam ikimokykliniam vaikų ugdymui reikalinga saugi, vaiko raidą skatinanti aplinka, kurioje vyktų nuoširdus pedagogų ir vaikų bendravimas, kas skatintų vaikų socialinę-emocinę raidą, bei pozityvius santykius su kitais vaikais. Šie kriterijai turi būti užtikrinami ne tik ugdymo įstaigoje, bet ir įgytų įgūdžių užtikrinimas namuose. Tėvų ir pedagogų partnerystė, bei tėvų įsitraukimas į ugdymo procesą gali garantuoti, jog vaikas augs sveikas, gebės pozityviai vertinti savo gebėjimus, bei galimai išmokstamus dalykus. Tik pedagogo ir tėvų bendrystės sąveikoje galimas individualios – emocinės raidos skatinimas ir vaiko savarankiškumo, bei pasitikėjimo savimi užtikrinimas. Suaugusiųjų pagalba turi būti palanki vaikų santykių formavimui ir gebėjimui juos vystyti teigiama linkme, formuojama per žaidimus, bendravimą ir palankią ugdymuisi emocinę aplinką.

1.3. Pedagogų ir tėvų partnerystės ikimokyklinio ugdymo procese kūrimo ir tobulinimo būdai

Tėvai, ugdymo procese įvardinami kaip potencialūs ugdymo kokybės siekių partneriai, todėl pedagogai turėtų siekti kurti ir tobulinti atviro komunikavimo su tėvais sistemą šiuolaikinėmis informacinėmis priemonėmis, pasak O. Monkevičienės (2009) atliktos ikimokyklinio, priešmokyklinio ugdymo turinio ir jo įgyvendinimo kokybės analizės. Remiantis šio tyrimo rekomendacijomis teigiama, jog siekiant gerinti ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo(si) turinio įgyvendinimo (procesą) kokybę, pedagogų ir tėvų partnerystė ugdymo procese turi būti kryptingai vystoma ir formuojama, remiantis pagrindiniais jos kūrimo etapais:

- Tėvų informavimo gerinimas apie vykdomas edukacines programas bei įstaigos funkcijas;
- Pedagogų motyvacijos didinimas darbui su tėvais;
- Skatinimas pedagogams taikyti patrauklius tėvams įtraukimo į vaikų ugdymo procesą būdus;
- Pedagogai turi inicijuoti konstruktyvų tėvų dalyvavimą vaiko ugdymo procese įstaigoje.

Pagrindiniai etapai išskiriami remiantis keturiomis ikimokyklinio ugdymo programų kokybės vertinimo strategijomis. Trečioji ir ketvirtoji iš jų suteikia pagrindą tyrimui, analizuojant vertinimą "*nuo išorės į vidų*", aiškinantis, kaip programą suvokią ir priima tėvai. Analizuojama, ar tėvai jaučiasi gerbiami, bet ne kontroliuojami, ar jų santykis su pedagogais yra palankus, įtraukiantis į procesą, atviras, tolerantiškas, išskiriamas kontakto glaudumo reikalingumas, vertinama ar programos tikslai ir vertybės atitinka tėvų lūkesčius. Taip pat analizuojama ketvirtoji vertinimo strategija, vadinama "*nuo vidaus į išorę*", kurioje aiškinamasi, kaip programą supranta pedagogai/ugdytojai ir kiti įstaigos bendruomenės nariai. Šioje dalyje įvertinamas ugdytojų/pedagogų kolegialumas, personalo bendravimas, bendradarbiavimas ir partnerystė su tėvais/globėjais bei socialiniais partneriais. Remiantis K. Paulikės (2005) anksčiau minėta tėvų dalyvavimo ugdymo institucijos veikloje piramidėje pabrėžiama, jog tėvams dalyvaujant ugdymo procese, problemos gali būti pastebimos greičiau ir sprendžiamos efektyviau. Skatinamas tėvų aukščiausias įsitraukimo lygis tampant sprendimų priėmėjais, taip pasiekiant aukščiausiąjį įsitraukimo lygį ir dalyvaujant vaiko ugdymo procese, ne kaip klasės ar grupės tarybos nariams, bet kaip aktyviems visos ugdymo įstaigos bendruomenės dalyviams. Šios išvalgos atkreipia dėmesį į būdingus dažniausiai tėvų prisiimamus vaidmenis, t.y. informacijos gavėjo ir (ar) priėmėjo,

pagalbininko, patarėjo, vertintojo, bet išskiria poreikį aktyviai įsitraukti į ugdymo procesą ir tapti aktyviais dalyviais, problemų priėmėjais ir sprendėjais bei iniciatoriais.

Tėvų ir pedagogų partnerystė yra ypač svarbi skatinant ir plaikant vaiko tobulėjimą, augimą ir iššūkių įveikimą ugdymo(si) procese. Nuolatinis palaikymas ir supratimas vaiko atžvilgiu jam sunkiose situacijose gaunamas tiek iš mokyklos, tiek iš tėvų padeda kurti saugią aplinką suprantamą vaiko pašamonėje, kaip tobulėjimo zoną. Tokioje vietoje, kuri apima tiek ikimokyklinio ugdymo įstaigą, tiek namus suteikiama galimybė formotis vaiko asmenybei sulaukiant palaikymo kylančiai klausimais, taip pat tai prisideda prie teisingų socialinių įgūdžių įgijimo.

Analizuojant tėvų įtraukimą į aplinkos pedagogizavimą taikant andragogines sistemas, K. Trakšėlys (2010) aptaria tris tėvų įsitraukimo į švietimo įstaigos gyvenimą lygius remiantis Haynes ir Comer (pav. 3) .

Tėvų dalyvavimas mokyklos rėmimo veiklose
Visuotinis tėvų dalyvavimas
Tėvų dalyvavimas įstaigos savivaldos veikloje

pav 4. Tėvų įtraukimas į aplinkos pedagogizavimą (remiantis Haynes ir Comer)

Tėvų dalyvavimas tik mokyklos rėmimo veiklose, apibrėžiamas, kaip praturtinantis vaiko ugdymosi įgūdžius. Visuotinis tėvų dalyvavimas, aiškinamas santykiu kai tėvai reaguoja į pedagogų paklausimus, dalyvauja ir švietimo įstaigos rėmimo veikloje, pavyzdžiui, tėvų susirinkimuose, kūrybinėse popietėse ir kitose ugdymo įstaigos organizuojamose veiklose. Tėvų dalyvavimas įstaigos savivaldos veikloje yra daug laiko reikalaujantis procesas, tačiau šiame įsitraukimo lygyje tėvai sužino, kaip funkcionuoja švietimo įstaiga, su kokiais sunkumais ji susiduria, išigilinama į įstaigoje vykstančius procesus ir vykdomas programas. Šiandien vis dažniau akcentuojamas ir tėvų, kaip *savanorių*, vaidmuo, atkreipiant dėmesį tai, jog tėvų ir vaikų dalyvavimas įvairiose įstaigos ar grupės veiklose, ugdymo(si) procese padeda vaikams lengviau prisitaikyti prie naujų situacijų, o tėvams geriau pažinti savo vaikus. Nagrinėjant tėvų ir pedagogų bendradarbiavimą stabdančius veiksnius, psichologas V. Valantinas (2014) atkreipia dėmesį į tai, jog kuriant šiltą, konstruktyvų bendradarbiavimo klimatą ugdymo įstaigose patiria dauguma pedagogų, taip pat ir daugelio metų profesinę praktiką sukaupusieji. Autorius pabrėžia, jog bendradarbiavimo procese atsakomybę prisiimama tėvų skiriasi nuo tos, kurią turi prisiimti

pedagogai, dar kitokia atsakomybės rūšis išskiriama bendrai - tėvams ir pedagogams. Ugdymo įstaigos ir tėvų sąveikos procese tėvai dalinai gali veikti ir kaip socialiniai partneriai, pasak R. Paraviskaitės (2010) aptariamos socialinio dialogo švietime problematikos, atlikdami jiems, socialiniams partneriams, priskiriamas funkcijas, kurios anot autorės apibrėžiamos, kaip keitimasis informacija, dalyvavimas atvirose diskusijose, bendrų susitarimų vykdymas apsikeitimas nuomonėmis, konsultavimas(is), aktyvus įsitraukimas į įstaigos veiklą. Socialinių partnerių bendradarbiavimas ryškiausiai pastebimas socialiniame dialoge, kuris sukuria įstaigai palankią reikštingą aplinką ir reikšmingai prisideda prie pokyčių prognozavimo bei sėkmingo jos valdymo. Socialinės partnerystės santykiai remiasi 3 pagrindiniais elementais:

- Lygiateisiškumo;
- Geranoriškumo;
- Pagarbos.

Šie elementai yra labai svarbūs šalių bendradarbiavimo procese. Remiantis S. Dedūraitės (2012) teigimu, pedagogų, kurie, ugdydami vaiką, jo tėvus vertina kaip lygiaverčius partnerius pastarąjį dešimtmetį vis daugėja. Tokiems pokyčiams įtakos turėjo ne tik tėvų teisių dalyvauti ugdymo procese pripažinimas, bet ir praktikoje išryškėjęs didesnis visapusiškos tėvų pagalbos mokyklai poreikis. Remdamasi I. Fylling ir J. Sandvino (1998) mintimis, autorė teigia kad tokia partnerystė gali turėti bent dvi formas: kai tėvai yra partneriai, padedantys vaikui mokytis, ir kita, kai tėvai yra partneriai, svarbių mokyklai sprendimų priėmimo. I. Jorutytė ir A. Budreikaitė (2004), aptardamos tėvų dalyvavimą ikimokyklinės įstaigos bendruomenės valdymo procese, išskiria, svarbiausius atlikimo būdus:

- Švietimo politikos formavimas;
- Ikimokyklinės įstaigos materialinės bazės kūrimas;
- Aktyvus informacijos keitimasis tarp bendruomenės narių;
- Ikimokyklinės ugdymo įstaigos ir šeimos bendradarbiavimo programos sudarymas ir jos įgyvendinimas;
- Šeimos ir ikimokyklinės ugdymo įstaigos kontaktų užmezgimas ir jų palaikymas;
- Ugdymo proceso tobulinimas (dalyvaujant tėvams skirtuose seminaruose, prisidedant prie jų organizavimo).

Vaiko ugdymo(si) kokybišku gyvenimu ir sėkme ikimokyklinio ugdymo įstaigoje suinteresuoti visi bendruomenės nariai, paminint ne tik pedagogus ar tėvus, bet ir visus ikimokyklinio ugdymo

įstaigoje dirbančius darbuotojus. Šie darbuotojai, kaip socialiniai partneriai, turėtų dalyvauti įvairiose įstaigos veiklose priimant sprendimus, nes jų dalyvavimas yra labai svarbus. Partnerystės veikloje pabrėžiami tokie svarbūs veiksniai kaip tarpusavio interesų pripažinimas ir suderinimas, pozityvus požiūris į bendradarbiavimą ir jo rezultatus, susitarimų ir atsakomybės apibrėžtumas bei sąlygų sudarymas galimybėms reikštis asmeninei partnerystei dalyvių iniciatyva.

O. Vertibavičius (2013), remdamasis M. Mukhopadhyay (2005, cit. Vertibavičius, 2013) sudarytais socialinės partnerystės lygiais, pažymi, kad tėvai traktuojami kaip vidiniai socialiniai partneriai ir reiškiasi kaip ugdymo institucijos veiklos kokybe suinteresuotos grupės, galinčios daryti įtaką veiklos kokybei, t. y. dalyvauti nustatant ugdymo programas ir rezultatus, padėti tobulinti programų realizavimo kokybę (pvz., aprūpinant materialiniais ištekliais). Galima teigti, kad vaikų tėvus ir įstaigos bendruomenės narius, kaip partnerius, sieja bendri poreikiai, interesai, bei abipusės paramos poreikis. G. Kvieskienė ir V. Kvieska (2012) taip pat akcentuoja institucinį partnerystės lygmenį, pažymėdami, kad socialinė partnerystė yra tikslingas ir abipusiškai naudingas bendradarbiavimas siekiant bendro tikslo ir naujos veiklos kokybės.

Akivaizdu, kad, kintant tėvų atsakomybės dėl ikimokyklinio ugdymo organizavimo proceso sampratai, kurioje aktualizuojamas visų ugdymo dalyvių bendradarbiavimo reikšmingumas vaikų ugdymo ir gyvenimo kokybei, kinta ir tėvų vaidmenys jame. Šiandien jie orientuojami į tėvų aktyvesnį dalyvavimą sprendžiant įstaigos vadybinius klausimus, ypač aktyvų įsitraukimą į vaikų kasdienės ugdomosios veiklos projektavimą ir įgyvendinimą. Apie tėvų atliekamus vaidmenis ikimokyklinės įstaigos bendruomenėje mokslinių tyrimų nėra gausu, pasigendama sisteminės analizės, išryškinančios tėvų, kaip svarbios ugdymo įstaigų bendruomenės dalies subjektų, atliekamą veiklą visuminio požiūrio kontekste. Ikimokyklinio ugdymo tyrėjai ir puoselėtojai (Montvilaitė, Mazolevskienė, Monkevičienė, 2011) atkreipia dėmesį į tėvų ir pedagogų vaidmens vaikų ugdymo procese skirtumus bei, remdamiesi tyrimais (Blandford ir Knowles, 2009), pažymi, kad tėvų funkcijos vaiko ugdymo procese yra plačios ir neapibrėžtos, pedagogų funkcijos – specifinės ir apibrėžtos. Todėl, remiantis aptartomis teorinėmis nuostatomis, iškeltas **probleminis klausimas** atliekamam tyrimui: kokia yra tėvų, kaip socialinių partnerių ir bendruomenės narių, vaidmenų raiška ikimokyklinėje įstaigoje?

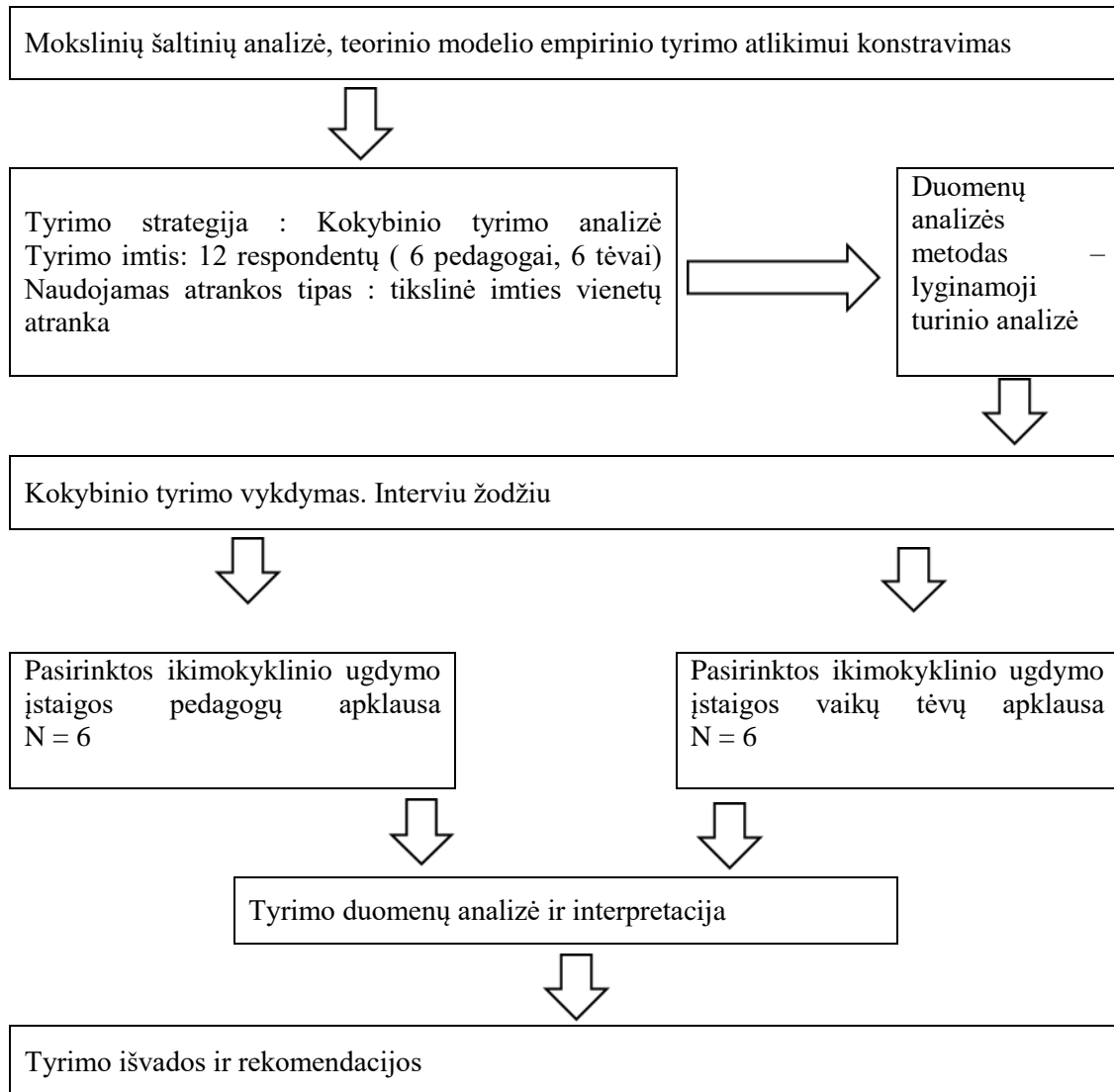
2. PEDAGOGŲ IR TĖVŲ PARTNERYSTĖS IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROCESĖ TYRIMO METODOLOGIJA

2.1. Tyrimo logika ir dizainas

Tyrimo logikos ir dizaino skyriuje analizuojamas tyrimo instrumentas pedagogų ir tėvų partnerystės ikimokyklinio ugdymo proceso analizei atlikti. Siekiant išanalizuoti tiriamąjį atvejį atliekamas empirinis tyrimas remiantis mokslinių šaltinių analize naudojant pusiau struktūruoto interviu analizės būdą. Mokslinių šaltinių analizė anot Kardelio (2002) yra svarbi dalis planuojant tyrimo etapus, analizuojant ir interpretuojant gautus duomenis. Tyrimo metu atlikto interviu duomenys yra sugrupuojami pagal respondentų grupes (šiuo atveju - pedagogai ir tėvai) atliekant rezultatų lyginamąją turinio analizę ieškant tarpusavio ryšių klausimų – atsakymų santykiu. Pedagogų ir tėvų partnerystės ikimokyklinio ugdymo procese tyrimo etapai (pav.5): konstruojant klausimyną kokybinio tyrimo atlikimui vykdyta mokslinių šaltinių analizė, interviu medžiagos apdorojimas (tranksribcija), gautų duomenų turinio lyginamoji analizė ir interpretacija, atliekamos empirinio tyrimo išvados bei pateikiamos rekomendacijos.

Empirinio tyrimo tikslas yra atskleisti ir nustatyti vaikų tėvų ir pedagogų partnerystės svarbą ikimokyklinio ugdymo procese analizuojant tyrimo respondentų patirtis analizuojant jų atsakymus į tyrėjo sukonstruotus klausimus. Naudojant kokybinio tyrimo metodą, anot Pruskaus (2003), siekiama įsigilinti ir aiškintis esamo reiškinių, šiuo atveju požiūrio ir elgsenos, kokybę ir išanalizuoti ją ne išoriškai, o giliau – per individo asmeninio santykio su tuo reiškiniu (šiuo atveju, partnerystės tarp vaiko tėvų ir pedagogų ikimokyklinio ugdymo įstaigose svarbą procesui) prizmę. Taip pat kokybinio tyrimo metodas yra paslankus, lengvai prisitaikantis prie dinamiškos realybės (Bitinas, Rupšienė, Žydžiūnaitė 2008) todėl jis leidžia atskleisti tiriamojo atvejo problematiką per tikslinių imties vienetų patirties analizę. Tiriant vaikų tėvų ir pedagogų partnerystės svarbą ikimokyklinio ugdymo procese svarbu tinkamai sukurti ir atrinkti tyrimo instrumentus, leidžiančius atlikti lyginamąją turinio analizę išskiriant reikšmingas išvadas bei rekomendacijas. Kokybinių tyrimų interviu metodas yra tinkama priemonė priartėti prie žmonių supratimo, tikslinių situacijų suvokimo ir interpretavimo, reikšmių bei tikrovės konstravimo būdo, anot Luobikienės (2006). Empirinio tyrimo metodu siekiama suprasti, kokią prasmę atliekamo tyrimo dalyviai skiria specifiniai bendradarbiavimo ir partnerystės svarbai ikimokyklinio ugdymo įstaigose, kaip vyksta ir kinta šis suvokimas analizuojant tikslines ugdymo proceso veiklų sferas. Kokybinių tyrimo metodas suteikia galimybę įsigilinti ir pažvelgti į tiriamąjį reiškinį per asmeninį žmogaus santykį su

analizuojamuoju procesu, taip suvokiant problemos realumą ir galimus sprendimo būdus pritaikant realias patirtis, anot Valackienės (2004).

pav 5 Empirinio tyrimo struktūros schema

2.2. Tyrimo metodų pagrindimas

Šiame skyriuje analizuojami tėvų ir pedagogų ikimokyklinio ugdymo partnerystės procese tyrimo metu naudoti tyrimo metodai, pagrįsta, kodėl jie buvo pasirinkti.

Naudotas duomenų rinkimo metodas – iš dalies struktūruotas interviu. Gaunama žodinė informacija, kuri analizuojama ir interpretuojama. Iš anksto numatytas pokalbio planas, sudaryti pagrindiniai pokalbio klausimai, tačiau klausimyno struktūra yra lanksti: gali keistis klausimų seka, jų formuluotės, gali būti keliami papildomi klausimai formuluojami interviu metu, siekiant įsigilinti į temą. Interviu metu bendraujama su kiekvienu dalyviu atskirai, asmeniškai. Vyksta sąveika tarp tyrėjo ir tyrimo dalyvio. (I. Gaižauskaitė, N. Valavičienė, 2016) Šis metodas padeda visapusiškai suprasti tyrimo dalyvio požiūrį bei situaciją, rasti naujų tyrimo sričių (Berry 1999).

Empirinio kokybinio tyrimo duomenų apdorojimui buvo taikoma kokybinio turinio (content) analizė, V. Žydžiūnaitės (2006) teigimu, turinio (content) analizė remiasi interpretacija, todėl kategorijų ir subkategorijų išskyrimas yra ne mechaninė technika, o kūrybiškas interpretavimo procesas, siekiant išaiškinti tekste užkoduotas prasmes. Atliekant pedagogų ir tėvų partnerystės ikimokyklinio ugdymo procese tyrimą, gavus respondentų sutikimą, interviu buvo įrašomi į diktofoną. Šis duomenų fiksavimo būdas buvo pasirinktas tam, kad būtų tiksliai užfiksuotas pokalbio turinys. Tyrimo metu gauti duomenys perrašomi iš diktofono, tačiau netranskribuojami pažodžiui. Paruošiama suvestinė, kurioje perteikiamos pagrindinės mintys ir gaunama medžiaga būtina kokybinei turinio analizei atlikti – tekstas.

Kokybinės turinio analizės tikslas – nustatyti, kaip tėvų ir pedagogų partnerystę ikimokyklinio ugdymo procese vertina tyrimo dalyviai, dalindamiesi savo patirtimi pagal interviu klausimus: (įvardinu). Turinio analizės dalys buvo pasirinktos pagal Žydžiūnaitę (2004):

- 1) daug kartų skaitomas tekstas;
- 2) remiantis „raktiniais“ žodžiais, išskiriamos kategorijos;
- 3) atliekamas kategorijų turinio skaidymas į subkategorijas;
- 4) atliekamas kategorijų ir subkategorijų interpretavimas bei pagrindimas iš teksto išskirtais įrodymais.

Remiantis šiuo modeliu, buvo kaupiamos ir vystomos kategorijos, kurios skaidomos į subkategorijas. Nustatytos kategorijos ir subkategorijos interpretuojamos darbo kontekste. Duomenų analizė vyko lygiagrečiai su duomenų rinkimu, po kiekvieno interviu buvo vykdoma

duomenų analizė. Remiantis, Tidikiu (2003) analizė yra objektyvi, jei įvairūs tyrėjai, nagrinėdami tuos pačius dokumentus, prieina prie tų pačių išvadų.

Tyrimo analizei naudotas duomenų rinkimo būdas – kodavimas, kai tyrimo dalvių pasakojimuose buvo išskirtos esminės temos (vienetai), po to jos jungiamos į kategorijas, jos interpretuojamos remiantis literatūros šaltiniais. Tyrimo metu surinkti duomenys analizuojami, lyginami, ieškoma sutampančių nuomonių, apibendrinama. Visi klausimai parinkti tikslingai.

Apibendrinant, galima teigti kad pasirinkti tyrimo metodai yra iš dalies struktūruotas interviu ir turinio analizė leidžia efektyviai siekti pedagogų ir tėvų partnerystės ikimokyklinio ugdymo procese tyrimui iškeltų tikslų ir atsakyti į probleminį tyrimo klausimą.

2.3. *Tyrimo instrumentų pagrindimas*

Šiame skyriuje analizuojama tėvų ir pedagogų partnerystės ikimokyklinio ugdymo procese sąveikos tyrimo instrumentas - dalies struktūruotas interviu.

Interviu klausimai sudaryti remiantis tėvų ir pedagogų partnerystės veiksniais, kuriuos aptaria Jorutytė ir Budreikaitė (2004):

- tarpusavio interesų pripažinimas ir suderinimas,
- pozityvų požiūris į bendradarbiavimą ir jo rezultatus,
- susitarimų ir atsakomybės apibrėžtumas bei sąlygų sudarymas galimybėms reikštis asmeninei partnerystei,
- dalyvių iniciatyva.

Kiekvienas tyrimo dalyviui pateiktas klausimas aptaria konkrečiai išskirtą partnerystės proceso veiksnį. Taip pat interviu metu formuluojamas klausimas apie tėvų švietimą, būtent, kryptinga edukacinė veikla tėvams siejama su konkrečių kompetencijų įgijimu ir tėvų pedagoginės kultūros lygio kėlimu, tai akcentuoja Leliūgienė, ir Simanavičiūtė, (2010).

Ugdymo procesui reikalinga ugdymo įstaigos ir tėvų sąveika, ją grindžiant dialogu, bendradarbiavimu ir bendrais lūkesčiais, kuriama partnerystė.

Lentelė 4. Iš dalies struktūruoto interviu klausimai

Eil. Nr.	Klausimas	Tikslas
1.	Kaip ugdymo (įstaigos) tikslai, prioritetai kalba apie tėvų, pedagogų partnerystę?	Atskleisti tarpusavio (ugdymo įstaigos, pedagogų ir tėvų) interesų suderinimą partnerystės atžvilgiu.
2.	Tėvai yra lygiaverčiai ikimokyklinės ugdymo įstaigos nariai. Kokios galimybės jiems suteikiamos įsitraukti į ikimokyklinio ugdymo procesą? Kaip galima būtų paskatinti įsitraukimą į partnerystę? Su kokiais kliūtimis susiduriate?	Sužinoti ir apibrėžti galimybes reikštis asmeninei partnerystei.
3.	Kokia svarba suteikiama pedagogo vaidmeniui, tėvų atžvilgiu, ikimokyklinio ugdymo procese? Kaip vertinate abipusę komunikaciją?	Atskleisti požiūrį į pedagogą, kokios atsakomybės apibrėžtos pedagogui ikimokyklinio ugdymo procese
4.	Kokios sąlygos yra sukurtos partnerystės proceso vystymui ikimokyklinio ugdymo įstaigoje? Kada, kokiose srityse esate partneriai su pedagogais? Tėvais? Vadovais? Ikimokyklinio ugdymo įstaigos bendruomene?	Siekama atskleisti bendrąsias ugdymo įstaigos narių iniciatyvas, aptarti kokios sąlygos yra sukurtos partnerystės proceso vystymui
5.	Kokiomis priemonėmis vykdomas tėvų švietimas ikimokyklinio ugdymo atžvilgiu?	Atskleisti, ar vykdomas tėvų švietimas ikimokyklinio ugdymo įstaigose, kokios sąlygos yra sukurtos.

Atliekant iš dalies struktūruotą interviu buvo išskirtos klausimų temos: tėvai lygiaverčiai ikimokyklinės ugdymo įstaigos nariai, pedagogo pozicija partnerystės atžvilgiu. Kiekvienas klausimas interviu metu buvo užduotas tikslingai, siekiant gauti tikslingą informaciją. Pirmasis klausimas akcentuoja ar pati įstaiga veikia pagal bendradarbiavimo ir partnerystės principus. Antrasis klausimas analizuoja tėvų įsitraukimą į ikimokyklinio ugdymo sistemą, kokios galimybės suteikiamos tėvams. Trečiasis klausimas analizuoja pedagogų poziciją tėvų atžvilgiu, kokį vaidmenį pedagogas užima ikimokyklinio ugdymo įstaigoje. Ketvirtasis klausimas skirtas išsiaiškinti kokios sąlygos sukurtos partnerystės vystymui įstaigoje. Penktasis klausimas analizuoja tėvų švietimo poreikį ikimokyklinio ugdymo atžvilgiu.

2.4. *Tyrimo imties charakteristikos*

Tyrimo objektas: tėvų ir pedagogų partnerystė ikimokyklinio ugdymo procese. Norint pasiekti tyrimo tikslą: atskleisti pedagogų ir tėvų partnerystės ikimokyklinio ugdymo procese ypatumus, buvo atliktas kokybinis tyrimas – iš dalies struktūruotas interviu. Tyrime dalyvavo 12 tyrimo dalyvių: 6 pedagogai ir 6 tėvai.

Atliekant kokybinį pedagogų ir tėvų partnerystės ikimokyklinio ugdymo procese tyrimą buvo orientuotasi į asmenis, turinčius subjektyvią patirtį. Tyrimo dalyviai atrinkti tikslingai, turintys įvairiapusiškos patirties partnerystės procese. Tėvai ir pedagogai pasirinkti iš ikimokyklinio ugdymo įstaigų, kurios savo tiksluose ir praktinėje veikloje vadovaujasi partnerystės principais.

2.5. *Tyrimo etika*

Pedagogų ir tėvų partnerystės ikimokyklinio ugdymo procese tyrimas atliktas laikantis nustatytų tyrimo etikos principų, nurodytų literatūroje. (Bitinas, B. 2005, Kardelis, K. 2005)

Tyrimo metu savanoriškai dalyvavo ikimokyklinės ugdymo įstaigos pedagogai. Užtikrintas konfidencialumas ir duomenų anonimiškumas. Prieš atliekant tyrimą tyrimo dalyviams buvo pateikta informacija apie tyrimo tikslą, problemą, nurodyta, kaip bus naudojami duomenys, gauti tyrimo metu. Interviu laikas ir vieta buvo derinta su dalyviais. Pokalbis įrašomas diktofonu, vėliau transkribuojamas, gauti duomenys apdorojami. Interviu vykdytas atsižvelgiant į konfidencialumo principą: neatskleidžiamas tikrasis tyrimo dalyvio vardas ar kita informacija, leidžianti jį atpažinti. Be to, naudojamas anonimiškumo principas padeda neatpažinti asmens, dalyvavusio tyrimo, nepadarant žalos tyrimo dalyviui.

Su tyrimo dalyviais pavyko užmegzti empatiją, pagarba ir geranoriškumu grįstus profesionalius santykius.

3. PEDAGOGŲ IR TĖVŲ PARTNERYSTĖS IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROCESĖ TYRIMO REZULTATAI IR JŲ ANALIZĖ

3.1. *Kokybinio tyrimo rezultatų analizė*

Atlikus kokybinę turinio analizę pagal tyrimo dalyvių pateiktus atsakymus į penkis klausimus buvo sukurta 13 kategorijų ir 36 subkategorijos. Kategorijos sudarytos pagal tyrimo dalyvių atsakymus, kuriuose dažnu atveju nuomonė sutampa, subkategorijos išskirtos pagal dažniau pasikartojančius atsakymus.

3.1.1. *Kokybinio tyrimo rezultatų analizė tėvų požiūriu*

Išskiriama kategorija „**Partnerystės raiška ikimokyklinio ugdymo įstaigoje tėvų požiūriu**“ apima 3 subkategorijas. Partnerystės procesui užtikrinti reikalingas nuolatinis komunikavimas, bendradarbiavimas, proceso dalyvių iniciatyvumas, išskiriama subkategorija „Tėvų tarptautinė patirtis – pagalba pedagogų sudegimo sindromui įveikti“, „...*Mus skatina bendradarbiauti ir mes patys tėvai, kalbame apie tai, siūlome idėjas, pastebėjimus, dalinuosi pavyzdžiais iš kitų šalių, tačiau paskui susiduriame su tokiomis nuostatomis: per sunku, per daug vaikų, auklėtojos per daug pavargę.*“(T1)

Subkategorija „Tėvai – savanoriai, organizuojant ugdomąją veiklą grupėje“ „... *esame kviečiami praveisti užsiėmimus vaikams, kepti keksiukus kartu, prisidedame prie vaikų renginių organizavimo, darome kostiumus.*“ (T6).

Partnerystės procesas įstaigoje lemia kokybišką vaikų ugdymą (subkategorija „Ugdymo kokybės gerinimo poreikis“): „...*mano džiugesiu, dabar yra daug šiuolaikiškų tėvų, kurie nori kokybiško, gero ir šiuolaikiško ugdymo*“(T1) ugdymo kokybės gerinimo poreikis jaučiamas iš tėvų aplinkos.

Kategorija „**Tėvų vaidmuo ikimokyklinio ugdymo procese, tėvų požiūriu**“ apima 2 subkategorijas. Tėvams svarbu jaustis ugdymo įstaigos bendruomenės nariais.

Subkategorija „Aktyvus tėvų dalyvavimas vaikų ugdymo procese“: „*Jaučiamės bendruomenės nariais. Grupės bendruomenė labai stipri. Esame kviečiami į bendrus renginius, sulaukiame pagalbos prašymų, pasiruošti kokių priemonių, kad patys rodytume iniciatyvą, kartais gaminame kartu su vaikais ką nors darželyje..<..>...Tėvai dalyvauja aktyviai, koks 90%.*“(T3) „*Mūsų grupėje vyresnieji skatinami rašyti sąsiuvinuką. Jei tėvai nepritaris ir taip pat neskatins, vienpusis vaiko ugdymas nebus toks efektyvus, koks galėtų būti, jei ir tėvai paskatintų vaiką ne tik grupėje, bet ir*

namuose rašyti sąsiuvinuką...“(T4) būdami aktyvūs bendruomenės nariai tėvai prisideda prie ugdymo įstaigos kokybės gerinimo. Tačiau ne visi tėvai aktyviai įsitraukia į ugdymo įstaigos bendruomenės veiklas.

Skiriama subkategorija „Paviršutinis domėjimasis vykstančia veikla“. *„Galimybių yra daugybė, ir keista, kad ne visi dalyvauja procese. Esame nuolatos skatinami, kviečiami dalyvauti kartu, išreikšti savo idėjas, į kurias nuolat atsižvelgiama.“*(T6). Tėvai yra svarbi ikimokyklinio ugdymo įstaigos bendruomenės dalis.

Skiriama kategorija **„Pedagogo vaidmuo ikimokyklinio ugdymo procese, tėvų požiūriu“** apimanti 2 subkategorijas. Ikimokyklinio ugdymo(si) procese labai svarbus pedagogo vaidmuo tėvų požiūriu, bei pedagogo ir vaiko santykis.

Skiriama subkategorija „Pedagogas – autoritetas“, *„Pedagogas yra labai stiprus autoritetas mūsų grupėje. Ir vaikams, ir tėvams. Tikrai kreipiamės į auklėtoją įvairiais klausimais. Ir tai atsirado per pagarbą vienas kitam, bendradarbiavimą.“*(T3). *„Pedagogas yra lyderis visomis prasmėmis, tai yra sektinas pavyzdys tiek vaikams tiek tėvams. Mes nuolat iš jo mokomės kaip bendrauti su vaikais, kaip juos ugdyti...“* (T6).

Subkategorija „Apatiškas, nemotyvuotas pedagogas“ išskiriama atveju, kai pedagogai nepakankamai bendradarbiauja su tėvais: *„Mūsų grupėje pedagogo kaip vadovo nematome. Pas mus pedagoginės idėjos grupėje kyla iš tėvų. Mes turim dvi auklėtojas. Viena auklėtoja yra pagrindinė grupės auklėtoja, kita ateinanti iš kitos grupės. Taip auklėtojų nėra sutarimo kaip ugdyti. Kai vyksta šventės darželyje, tai viena žino apie jas, kita nežino. Klausimus apie vaikų aprangas šventei, ekskursijos išvykimo klausimus viena žino, kita nežino. Čia organizuoja pagrindinė auklėtoja, o kita, kuri ateina iš kitos grupės nesistengia, nežino. Šią problemą mes kėlėme administracijai, kad reikėtų tarpusavio bendrumo, kad jos kartu galėtų būt komanda. Bet nepavyksta šito pasiekt.“* (T1), *„Net nežinau. Aš stengiuosi auklėtojos taisykles priimti, nors man jos ir ne visada atrodo tinkamos. Vis gi grupėje ji turi sudėlioti tvarką. Bet turbūt trūksta auklėtojoms to, nes pavyzdžiui, grupės taisyklė yra kad nesinešame žaislų į grupę, bet pasitaiko atveju, kai kiti tėvai atveda vaikus, jie atsineša savo mėgstamą žaislą, ir auklėtoja žiūri į tai pro pirštus. Tai va norisi kad auklėtoja ateitų ir pasakytų, mes nusprendėme taip, laikomės taisyklių visi.“*(T2). Šiais atvejais pasigendama tam tikrų pedagogų kompetencijų – pakankamo komunikavimo, bendradarbiavimo, vadovavimo.

Kategorija **„Tėvų įsitraukimo galimybės į ikimokyklinio ugdymo įstaigos procesus“** apima 3 subkategorijas. Analizuoja tėvų dalyvavimą vaikų ugdymo(si) procese, taip pat tėvai gali daugiau sužinoti apie savo vaiko gebėjimus. Išskiriama kategorija „Remėjas įgyvendinant įvairius

renginius“: „...organizuojamos šventės šeimai, kur dalyvauja ir tėvai. Būna dalyvavimai įvairiuose konkursuose, tuomet kartu su dukra namuose darome kokius darbelius, projektus. Tikrai įdomu, ir malonu įsitraukti į veiklą.“(T2), „...tėvai kartu su vaikais grupėje turi galimybę švęsti įvairias šventes ir joms ruoštis..“(T4).

Subkategorija „Bendra visuomeninė veikla – vaikų ugdymas per pavyzdį“ „...kur dalyvauja ir tėvai. Ir talka bendra būna organizuojama...“(T2), „...siūlome pagalbą. Ir dabar yra planas atnaujinti lauko erdves, įrengti naujas žaidimų erdves lauke, tai mes tikrai drasiname, ir ateisim į talkas, padėsime.“ (T1), „Tėtis yra tiesiog remontavęs žaislus.“ (T3). Akcentuojamas tėvų ir vaikų dalyvavimas visuomeninėje veikloje, vaikų ugdymo(si) aplinkos gerinimas.

Subkategorija „Ugdomosios veiklos darželyje partneriai“ išskiria atvejus, kai tėvai lygiaverčiai dalyvauja ugdomojoje veikloje, ją organizuoja. „Tėvai skatinami ateiti skaityti pasakas vaikams, skatinami ateiti suorganizuoti kokią veiklą vaikams. Ir tikrai daug tėvų ateina, pažaisti, suorganizuoti kokias dirbtuves.“ „Mes jaučiamės tiek pat svarbia įstaigos dalimi, esame kviečiami praveisti užsiėmimus vaikams, kepti keksiukus kartu...“(T6).

Norint užtikrinti partnerystės procesą ikimokyklinio ugdymo įstaigoje labai svarbi apibūsė komunikacija, skiriama kategorija „**Atvira, tiesioginė ir individualizuota tėvų ir pedagogų komunikacija**“ apima 3 subkategorijas:

„Atvira tėvų ir pedagogų komunikacija“ „Su pavaduotoja, tikrai taip, labai. Ji yra už tai, kad tėvai ateitų, kalbėtų, kad būtų sprendžiamos problemos“ (T2), Mes nuolatos palaikome artimus ryšius. Mūsų tiesioginis bendradarbiavimas su auklėtoja ir ugdymo įstaiga leidžia mums kasdien tobulėti, komunikavimas vyksta kiekvieną dieną. (T6). Šiais atvejais pabrėžiamas tėvų ir pedagogų nuolatinis komunikavimas.

Skiriama kategorija „Pasidalinimas informacija ir diskusijos socialiniuose tinkluose“ akcentuoja šiuolaikinių technologijų pritaikymą bendraujant pedagogams ir tėvams. „Turime sukurtą uždara grupę socialiniame tinkle, kuriame dalinamės pagrindine informacija, diskutuojame kilusiais klausimais“(T6).

Subkategorija „Individuali tėvų ir pedagogų komunikacija“ pabrėžia individualių tėvų ir pedagogų pokalbių svarbą ikimokyklinio ugdymo procese. „Būna organizuojamos Tėvų valandos kelis kart per metus, per vaikų pietų miegą galima ateiti ir asmeniškai pasikalbėti su auklėtoja ir kitais ugdymo įstaigos pedagogais.“ (T2) „Yra tiesioginis auklėtojos ir tėvų kontaktas kiekvieną dieną atvedus vaiką į ugdymo įstaigą, ar pasiimant namo.“ (T3). Nuolatinis komunikavimas ir keitimasis informacija užtikrina nuolatinį ugdymo(si) kokybės gerinimą.

Pabrėžiant tėvų, kaip socialinių partnerių dalyvavimą ikimokyklinės ugdymo įstaigos bendruomenės veikloje, akcentuojamas tėvų švietimas, išskiriama kategorija „**Priemonės tėvų švietimui ikimokyklinio ugdymo įstaigoje**“, kuri apima 2 subkategorijas.

„Skelbimai informuojantys apie seminarus, diskusijas vaikų ugdymo klausimais“ „...yra pakabinti lapai, kad kažkur vyskta ir galima kažkur nueiti, bet tie skelbimai neinformatyvūs, o pedagogai patys neinformuos ir nepasakys.“ (T1) „Labai viešo kvietimo neatsimenu, lyg kabėjo kažkoks skelbimas skelbimų lentoje.“ (T2). „

Subkategorija „Tėvų ir pedagogų, ugdymo specialistų diskusijos ir seminarai“ „Būna, ateina prischologė kokią paskaitą paskaito. Bet tai nebūna dažnai. Kartą per kelis mėnesius. Galėtų būti dažniau.“(T3). „Tiesioginiai pokalbiai darželyje, tėvų diskusijos ne darželio aplinkoje, paskaitos tėvams konkrečiame darželyje...<.>...grupėje vyko paskaitėlės tėvams, apie tai buvo pranešta iš anksto, visi tėveliai sutartu laiku galėjo ateiti į paskaitas įvairiais aktualiais ugdymo klausimais darželio patalpose.“(T4).

Analizuojant tėvų atsakymus į interviu klausimus buvo įvardintos kliūtys, trukdančios tėvų ir pedagogų partnerystei ikimokyklinio ugdymo procese. Kliūtys skirstomos į kategorijas ir subkategorijas. Kliūtys, tiesiogiai susijusios su ugdymo procesu, priskiriamos kategorijai „**Sunkumai tėvų ir pedagogų partnerystės sampratoje, ikimokyklinio ugdymo procese**“. Subkategorija „Neveiksmingai taikomi ugdymo metodai“: „...daug šiuolaikiškų tėvų, kurie nori kokybiško, gero ir šiuolaikiško ugdymo. Deja ugdymas nėra kokybiškas, tokį gauti pakankamai sunku, taip kaip mes tėvai suprantam. Vis dar jaučiasi, kad taikomi tie seni, sovietiniai metodai, dėl pačių dirbančių specialistų...“(T1), „Ypač vyresnio amžiaus pedagogams, turinčioms savo požiūrį į auklėjimą, į gyvenimą. Pavyzdžiui, vaiką, kuris pietų metu juokauja, auklėtoja vaiką baudžia - išveda vieną valgyti į rūbinę, arba uždaro vaiką miegamajame. Pastebėję šį atvejį, ir paprašę taip nedaryti su vaiku, socializuokit jį, į tai neatsižvelgiama. Buvo siūlymas vaikų pietų metu įjungti kokią muziką, tarkime Mocartą, bus kaip fonas vaikams, pati muzika vaikams bus naudinga. Atsakymas buvo „negalima, valgyti reikia ramiai“(T1).

Subkategorija „Išankstinės nuostatos ir baimės“ analizuoja iškylančius sunkumus „...siūlome idėjas, pastebėjimus, dalinuosi pavyzdžiais iš kitų šalių, tačiau paskui susiduriame su tokiomis nuostatomis: per sunku, per daug vaikų, auklėtojos per daug pavargę. Įstaigos administracijos dalis, pavaduotoja bendradarbiauti nori, ji pati inovatyvi, bet vyresnės kartos direktorė ją šiek tiek užslopina, ir tos idėjos užsibaigia direktorės baime, kad nebus gerai.“ (T1), „Neatrodė auklėtoja autoritetinga. Kaip tik yra sakiusi man kad turėsiu problemų su vaiku, bet kažkokio sprendimo nepasiūlė.“ (T2).

Subkategorija „Pedagogų abejingumas“ „Pavyzdžiui, vaikas turi problemų, ką darom, sprendžiam, ieškom sprendimo. Bet va auklėtojos nelabai sureaguoja. Būna, kad mano mergaitė rytais nenori atsisveikinti su manimi, ir auklėtoja net neužkalbina, neprieina prie mergaitės, tenka man ją raminti, atsisveikinti, ir girdėti kaip ji viena verkia.“(T2).

Subkategorija „Paviršutinis tėvų bendravimas“ išskiria pagrindines kliūtis, kurias sukuria patys tėvai ugdymo įstaigos partnerystės procese. „Kliūčių partnerystei nematau, nebent tėvai neturintys pakankamai laiko, o kartais ir noro“. (T6), „viena iš galimų kliūčių galėtų būti tėvų nesuinteresuotumas įsitraukti į partnerystę. tai gali atsirasti dėl laiko stokos ar nuovargio po darbo dienos. Gali būti, kad užimti tėvai sakys: „jūs darykit kaip geriau, mes iš anksto pritariame“.(T4).

Lentelė 5. Kokybinio tyrimo rezultatų analizė tėvų požiūriu kategorijos ir subkategorijos

Kategorija	Subkategorija
Partnerystės raiška ikimokyklinio ugdymo įstaigoje tėvų požiūriu	Tėvų tarptautinė patirtis – pagalba pedagogų sudėgimo sindromui įveikti
	Tėvai – savanoriai, organizuojant ugdomąją veiklą grupėje
	Ugdymo kokybės gerinimo poreikis
Tėvų vaidmuo ikimokyklinio ugdymo procese, tėvų požiūriu	Aktyviai įsitraukę į vaikų ugdymo procesą tėvai
	Paviršutinis domėjimasis vykstančia veikla
Pedagogo vaidmuo ikimokyklinio ugdymo procese, tėvų požiūriu	Pedagogas – autoritetas
	Apatiškas, nemotyvuotas pedagogas
Tėvų įsitraukimo galimybės į ikimokyklinio ugdymo įstaigos procesus	Remėjas įgyvendinant įvairius renginius
	Bendra visuomeninė veikla – vaikų ugdymas per pavyzdį
	Ugdomosios veiklos darželyje partneriai
Atvira, tiesioginė ir individualizuota tėvų ir pedagogų komunikacija	Atvira tėvų ir pedagogų komunikacija
	Pasidalinimas informacija ir diskusijos socialiniuose tinkluose
	Individuali tėvų ir pedagogų komunikacija
Priemonės tėvų švietimui ikimokyklinio ugdymo įstaigoje	Skelbimai informuojantys apie seminarus, diskusijas vaikų ugdymo klausimais
	Tėvų ir pedagogų, ugdymo specialistų diskusijos ir seminarai

Kliūtys	
Sunkumai tėvų ir pedagogų partnerystės sampratoje, ikimokyklinio ugdymo procese	Neveiksmingai taikomi ugdymo metodai
	Išankstinės nuostatos ir baimės
	Pedagogų abejingumas
	Paviršutinis tėvų bendravimas

3.1.2. Kokybinio tyrimo rezultatų analizė pedagogų požiūriu

Ikimokyklinio ugdymo(si) procese labai svarbus ne tik pedagogo ir vaiko santykis, bet taip pat ir pedagogų ir tėvų komunikacija, bendradarbiavimas. Siekiant išanalizuoti partnerystės sampratą ikimokyklinio ugdymo įstaigoje tėvų požiūriu, skiriama kategorija „**Partnerystės samprata ikimokyklinio ugdymo įstaigoje pedagogų požiūriu**“, ji apima 4 subkategorijas.

Subkategorija „Nuolatinis bendravimas su tėvais“ „*Bendradarbiaujame su tėvais nuolat, kasdieną bendraujame atvedus vaikus, atėjus juos pasiimt.*“ (P2), „*...kviečiame tėvus ir įsitraukti į veiklas. Kalbamės su tėveliais kasdieną apie jų vaikų dieną, emocinę vaikų buseną.*“ (P4). Siekiant sėkmingo vaiko ugdymo, svarbu išskirti bendras ugdymo įstaigos ir šeimos vertybes.

Subkategorija „Bendri šeimos ir ugdymo įstaigos prioritetai ir lūkesčiai“. „*...rugsėjo mėnesį pirmojo susirinkimo metu mes tėvams išdaliname anketas, kur jie jas užpildo, išvardina kokius turi lūkesčius, idėjas. Vykdomas šeimos auditas apie tradicijas šeimoje ir įstaigoje*“ (P3), „*Manau kad vaikų raidai yra labai svarbu, kad vaikai negautų dviejų skirtingų mokyklų, tai darželis ir namai, jie turi turėti bendrus prioritetus bendra kryptimi.*“ (P6) Kad tėvai jaustųsi ugdymo įstaigos nariais svarbu juos įtraukti į ikimokyklinio ugdymo proceso kūrimą. Skiriama kategorija „Pedagogų ir tėvų bendradarbiavimas priimant bendrus ugdymo sprendimus“ „*Aptariame metinius planus, į kokias ekskursijas tėvai gali vykti kartu, gal praveisti kokius renginius, žodžiu, kuo jie gali mums pagelbėti.*“ (P4), „*Tariamės su tėvais apie ugdymo proceso tikslus. Kaip pavyzdys tėvai vis aktualizuoja emocinio intelekto ir socialinių įgūdžių ugdymą. Tarėmės su pedagogais ir 2015-2016 su darželio dalyvavome respublikiniuose mokymuose „Socialinio ir emocinio intelekto įgūdžių lavinimas“.*“ (P1). Siekiant įtraukti tėvus į ugdymo įstaigos bendruomenės veiklas svarbu priimti tėvus kaip partnerius. „Tėvai – ugdymo įstaigos partneriai“ „*Tiksluose ir mūsų susitarimuose su pedagogais mes partnerystę su tėvais iškeliamo į patį pirmą prioritetą, kad tėvai yra patys svarbiausi mūsų partneriai.*“ (P1), „*Tai yra pats svarbiausias dalykas, įtraukti tėvus į procesą. Bet ne tik kaip į procesą kaip pagalbininkus, bet kaip kūrėjus, kad jie nesijaustų atstumti nuo vaiko ugdymo proceso, o kaip tik jaustųsi lygiaverčiai partneriai.*“ (P6). Siekiant sėkmingos partnerystės ikimokyklinio ugdymo procese pedagogams ir tėvams didelę reikšmę turi nuolatinis bendravimas tarpusavyje, bendri šeimos ir ugdymo įstaigos prioritetai ir lūkesčiai, siekiant tėvus įtraukti į ugdymo proceso kūrimą, reikia tėvus kviešti dalyvauti bendrų ugdymo įstaigos sprendimų priėmime.

Pedagogai turi nuolat sąveikauti su tėvai siekdami partnerystės ugdymo įstaigos bendruomenės veiklose. Skiriama kategorija „**Tėvų vaidmuo ikimokyklinio ugdymo procese, pedagogų požiūriu**“ tėvų vaidmenys skiriami į šias subkategorijas:

„Idėjų iniciatorius“ „*Tėvai patys pasisiūlo padėti su aplinkos dailinimu, darželio grupėse yra tėvų nupiešiniai ant sienų. Būna kad patys tėveliai pasisiūlo pravesti seminarus pedagogams, pavyzdžiui, viena mama studijuoja gelštato terapijos centre ir dar psichoterapiją sveikatos mokslų universiteta ir suorganizavo pedagogams praktinius meno terapijos užsiėmimus. Tėvai siūlo įvairias ekskursijas, vykstame į tėvų darbovietes, gilnamės į profesijas. Šiuo metu aktyviai diskutuojame ir planuojame kokias erdves kursime lauko aplinkoje. Tėvai komunikuoja kuo jie galėtų prisidėti prie šio proceso.*“(P1).

Subkategorija „Savanoris organizuojantis ugdomąją veiklą grupėje“ „*rytais mes su vaikais turime ne ryto ratą, o ryto liniją, ir į ją rytais kviečiame prisijungti ir tėvus. Būna tėveliai organizuoja vaikams veiklas, kaip pavyzdį galiu pateikti, viena mamytė vedė juostų audimo užsiėmimą vaikams, ir mums, auklėtojoms. Kita mama buvo atėjusi ir mokė vaikus velti iš vilnos.*“(P3) „*Tėveliai yra įtraukiami į ugdymo įstaigos veiklas, pavyzdžiui tėvai ateina skaityti prieš miegą knygas vaikams. Ateina į grupę pasakoja apie savo profesiją, kviečia vaikučius į savo darbovietę atvykti, susipažinti su skirtingomis profesijomis. Dalyvavimas bendruose darželio renginiuose.*“(P5), Prisiimdami savanorio organizuojančio ugdomąją veiklą vaidmenį, tėvai aktyviai įsitraukia į darželio bendruomenės veiklas, rodo pavyzdį vaikams. Tačiau yra ir kitas segmentas tėvų, kurie tiesiog atveda vaikus į darželį, ir dažnai neturi laiko net pokalbiui su auklėtoja.

Skiriama subkategorija „Pasyvus stebėtojas“ „*...kiti 50% tėvų, kurie atveda į darželį ir palieka tuos vaikučius darželiui, jie nelabai linkę į nuolatinį kontaktą.*“(P1) „*...dalis tėvų neaktyvumas, nenoras dalyvauti veikloje, laiko neturėjimas..*“(P6).

Pedagogo vaidmuo ugdymo metu yra svarbus, turintis įtakos ugdymo kokybei. Išskiriama kategorija „**Pedagogo vaidmuo ikimokyklinio ugdymo procese pedagogų požiūriu**“ apimanti 3 subkategorijas:

„Pedagogas - autoritetas“, „*Jaučiamės vertinami, gerbiami, priimami kaip autoritetas. Tėvai nuolat klausia mūsų patarimo, nuomonės, rekomendacijų.*“(P6) „*Tėvai daug klausia, tikrai daug kalbamės. Pavyzdžiui, gimus antram vaikeliiui, klausia kaip užimti pirmąjį, kaip dėmesį paskirstyti. Klausia kaip sprendžiame elgesio problemas grupėje, prašo rekomendacijų, kaip elgtis namuose. Taigi jaučiamas tėvų pasitikėjimas, pagarba.*“(P3)

Subkategorija „Pedagogas - patarėjas“ atskleidžia pedagogo vaidmenį, kuomet pedagogas nėra priimamas kaip lyderis, tačiau klausiami jo patarimų, nuomonės, tariamasi su juo. „*Pagarba iš tėvų*

jaučiasi, ir nuoširdus bendravimas, priima nuomonę, būna klausia patarimo Ir aš pati labai klausiu, kaip namuose jūs reaguojate, kaip susitvarko su tam tikru elgiasi, tikrai dalinamės viskuo apie jų vaikus.“ (P4)

Subkategorija „Neįvertintas pedagogas“ *„Vaikų akyse tikrai jaučiamas autoritetas, jie priima kaip vadovą, priima mūsų kurtas taisykles, tačiau tikrai įtakos turi ir auklėjimas namuose, tėvų požiūris. Kaip specialistui norisi turėti tą autoritetą tėvų akyse, tačiau kitą kartą priklauso ir nuo skirtingų tėvų, žmonių grupėje, tiesiog skirtingi tėvų požiūriai.“ (P5), „Tačiau dalis pedagogų turi mažą pasitikėjimą savimi, kaip komandos lyderio, todėl jiems patiems būna sunku bendraujant su tėvais užimti lyderio poziciją. Bet taip pat yra dalis jausdami silpnesnę pedagogo poziciją pradeda tuo naudotis ir nurodynėti kaip ir ką reikia daryti. O pedagogas vengdamas konfliktinės situacijos, kad ji nepakenktų santykiams su vaiku ir pradeda nuolaidžiauti, tokiu būdu praranda lyderio poziciją.“ (P6) . „Deja tėvai nevertina pedagogų. Todėl kad jie įsivaizduoja, kad visi mes auginam tuos vaikus, ir kaip čia dar gali kažką patarti. Būna nepasitiki pedagogu, pavyzdžiui, vaikas nenori eit į darželį ir tada atėję klausinėja, gal čia vaiką mušą, gal jam neskiria dėmesio, neįvertina vaiko socialinių gebėjimų..“ (P2)*

Abipusė komunikacija vienas pagrindinių partnerystės principų, skiriama kategorija apibrėžti komunikacijos principus. Kategorija „**Komunikacija ikimokyklinio ugdymo įstaigoje pedagogo požiūriu**“ apima 3 subkategorijas:

„Tiesioginė komunikacija ikimokyklinio ugdymo įstaigoje“ „Prieš kokius 7 metus būdavo organizuojami bendri visuotiniai tėvų susirinkimai, tačiau dabar tokių neorganizuojame, renkamės mažus susirinkimus grupėse, jaukiai prie arbatos puodelio pedagogų ir tėvų komunikaciją. Kalbame apie tėvų lūkesčius, ieškome sprendimų.“ (P1), „Mūsų įstaigoje tai tikrai yra kaip didelė šeima, konkurencijos nėra, dirbame bendrai, vadovai visada kviečia susirinkimus prieš priimant kokį sprendimą, tariamasi. Su tėveliais tikrai stengiamasi nuolat bendrauti, ir pasitinkant ryte, ir vakare tėvams pasiimant vaikus. Prašome pagalbos ir išvykų metu.“ (P5).

Subkategorija „Komunikacija socialiniuose tinkluose“ *„Patys tėvai siūlo kaip mūsų bendradarbiavimą padaryti dar glaudesniu. Pavyzdžiui neseniai tėvai sukūrė grupę socialiniame tinkle, kuriame nuolatos kontaktuoja visi grupės tėveliai, diskutuoja aktualiomis temomis, mes, pedagogai dalinamės vaikų dienos įspūdžiais, nuotraukomis.“ (P6), „Nuo rugsėjo mėnesio planuojama diegti elektroninį dienyną, nes pastaruoju metu didžioji grupių dalis aktyviai bendrauja socialiniuose tinkluose.“ (P1)*

Subkategorija „Individuali tėvų ir pedagogų komunikacija“ *„Organizuojamos Tėvų dienos, kai tėvai vaikų pietų miegelio metu gali ateiti pasikalbėti apie vaikų elgesį, būseną darželyje. Tėvai šiuo*

atveju nėra labai aktyvūs, galėčiau įvardinti koks 30% dalyvaujančių šiuo laiku. Dalis tėvų motyvuoja tuo, kad vistiek kasdieną matomės su auklėtoja, ir pasikalbame aktualiomis temomis.“ (P5).

Tėvų kaip lygiaverčių įstaigos partnerių švietimas – neatsiejama partnerystės proceso dalis. Todėl išskiriama kategorija „Tėvų švietimo organizavimas ikimokyklinio ugdymo įstaigoje“. Apima 2 subkategorijas.

Subkategorija „Tėvų švietimo poreikio raiška“ „Jaučiamas tėvų poreikis klausti pedagogų kaip elgtis tam tikrose situacijose, klausia ir ugdymo ir auklėjimo atvejais. Esant tam tikroms situacijoms, kviečiama psichologė pasikalbėti, renkama įstaigos gerovės komisija.“ (P1) „būdu suteikia informaciją apie vaiką, galbūt kylančias grėsmes, ir kaip reikėtų jas spręsti. Labai aktyviai jaučiasi tėvų poreikis švietimui. Ir šiuo atžvilgiu mūsų bendradarbiavimas yra labai glaudus ir duoda aiškiai matomus teigiamus rezultatus.“ (P6).

Subkategorija „Tėvų švietimo metodai“ analizuoja, kokiais metodais organizuojamas tėvų švietimas įstaigoje. „Žinių teikiama jiems pakankamai, stendai darželyje, grupėje būna aplankai su straipsniais, kuriuos jie gali pasiskaityti. Psichologė organizuoja tėvam seminarus kartą per mėnesį, apie emocijas vaikų, elgesį. Darželio internetiniame tinklapyje būna pateikiama daug informacijos apie seminarus įstaigoje ar mieste.“ (P2), „Organizuojami seminarai, praktikos, diskusijos, mokymai, bendros veiklos tėvams ir pedagogams. Ateinantį mėnesį planuojamas seminaras apie Z kartą. Psichologė kartą per mėnesį organizuoja seminarus tėvams, ir tikrai jaučiasi tėvų poreikis. Pavyzdžiui logopedė rašo laiškus tėvams, suteikdama informaciją apie vaiką, kviečia susitikti, duoda patarimų, kokius pratimus atlikti namuose.“ (P1)

Analizuojant pedagogų atsakymus į interviu klausimus buvo įvardintos kliūtys, trukdančios tėvų ir pedagogų partnerystei ikimokyklinio ugdymo procese. Skiriama kategorija „**Kliūtys tėvų ir pedagogų partnerystės sampratoje, ikimokyklinio ugdymo procese**“, kuri apima 3 subkategorijas:

„Vyresnio amžiaus pedagogų nenoras tobulėti“ „Tikiuosi kad paaugome ir tuos mokymus perdavėme vaikams. Tačiau vėl gi, vieni pedagogai labai noriai taikė mokymų metodus, kiti, urie dirba ilgai darželyje, po 20-30 metų tai sakė kad kas čia per emocinis intelektas, mes ir taip taikome tuos metodus, ir nereikia mums.“ (P1), „...Kita problema yra dalies pedagogų, ypačiai vyresnio amžiaus nenoras tobulėti, maža savivertė. Nes kai buvo bandoma pritaikyti tėvų iniciatyvą dalyvauti grupių dienos veiklose, dalis darželio grupių, kuriose dirba vyresnio amžiaus pedagogės šios iniciatyvos nepritaikė, nes teigė, kad jausis stebimos ir vertinamos.“ (P6). Vyresnio amžiaus pedagogai nėra linkę tobulėti ir priimti ir taikyti šiuolaikiškus ugdymo metodus.

Skiriama kategorija „Žema pedagogų savivertė ir pedagogo profesijos prestižas“ pedagogai nepasitiki savimi, ugdymo įstaigoje nesijaučia gerai, trūksta vidinės motyvacijos: „*Pedagogai dažnai sako kad jiems yra nepatogu, kad tėvai juos stebi, juo vertina. Sakyčiau kad vieni pedagogai labai ramiai priima tėvus į grupės veiklas, o kiti jaučiasi nepatogiai, tarsi jie nemokėtų dirbti. Pvz, kai ateina nauji vaikučiai į darželį, mes turime susitarimą kad dvi savaites gali trukti adaptacinis laikotarpis vaikui, ir tėvams gali būti kartu. Pedagogės tuo metu pradeda skųstis, kad mes „jaučiamės stebimos“.* Manau šią problemą galime įvardinti kaip žemą pedagogo savivertę. Kalbame apie bendrą šią tendenciją Lietuvoje. Nėra pedagogo profesijos prestižo. Tačiau aktyviai dirbame šioje srityje su pedagogais. „Kaip žemos savivertės pedagogas gali išugdyti aukštos savivertės lietuvis pilietį“ (P1), tiesiogiai šią situaciją apibūdina ir kitas ugdymo įstaigos pedagogas: „*Deja tėvai nevertina pedagogų. Todėl kad jie įsivaizduoja, kad visi mes auginam tuos vaikus, ir kaip čia dar gali kažką patarti. Būna nepasitiki pedagogu, pvz, vaikas nenori eit į darželį ir tada atėję klausinėja, gal čia vaiką mušą, gal jam neskiria dėmesio, neįvertina vaiko socialinių gebėjimų . O kliūtys atsiranda kai susiduriame su ugdymo ir auklėjimo klausimais. O sprendimas yra visuomenės problema, pagarbos stoka, pedagogo profesijos prestižo klausimas.*“ (P2)

Pedagogų ir tėvų partnerystė neįmanoma be tėvų įsitraukimo, kliūtis su kuria susiduria pedagogai įvardinama subkategorija „Tėvų laiko stoka“: „*Kliūtys gal būtų tėvų laiko stoka, skubėjimas pasiimti vaikus*“ (P4), „*Kliūtys. Tėvų laiko neturėjimas, vaikus veža į kitus būrelius po darželio laiko, dalis tėvų susikaustę*“ (P5), „*Pagrindinė kliūtis su kuria susiduriame, yra didelės dalies tėvų neaktyvumas, nenoras dalyvauti veikloje, laiko neturėjimas.*“ (P6) tėvai neskiria pakankamai laiko bendradarbiavimui su ugdymo įstaiga, komunikavimui su pedagogais.

Subkategorija „Skirtingi tėvų ir pedagogų ikimokyklinio ugdymo tikslai“ „*Kliūtys kurias galėčiau išskirti, kad yra tėvų, kurie vis dar svarbesniais išskiria pagrindinius socialinius poreikius – ar pavalgę, ar pamiegojo, tokie tėvai mažiau dėmesio skiria ugdymo(si) procesui.*“ (P3) šiuo pavyzdžiu matome, kad pedagogai didelį dėmesį skiria vaiko ugdymo(si) procesui, emocinei, dvasinei būsenai, o tėvai pagrindinius poreikius išskiria socialinius. Lūkesčių nesutapimas.

Lentelė 6. Kokybinio tyrimo rezultatų analizė pedagogų požiūriu kategorijos ir subkategorijos

Kategorija	Subkategorija
Partnerystės samprata ikimokyklinio ugdymo įstaigoje pedagogų požiūriu	Nuolatinis bendravimas su tėvais
	Bendri šeimos ir ugdymo įstaigos prioritetai ir lūkesčiai
	Pedagogų ir tėvų bendradarbiavimas priimant bendrus ugdymo sprendimus
	Tėvai – ugdymo įstaigos partneriai
Tėvų vaidmuo ikimokyklinio ugdymo procese, pedagogų požiūriu	Idėjų iniciatorius
	Savonoris organizuojantis ugdomąją veiklą grupėje
	Pasyvus stebėtojas
Pedagogo vaidmuo ikimokyklinio ugdymo procese pedagogo požiūriu	Pedagogas autoritetas
	Neįvertintas pedagogas
	Pedagogas - patarėjas
Komunikacija ikimokyklinio ugdymo įstaigoje	Tiesioginė komunikacija ikimokyklinio ugdymo įstaigoje
	Komunikacija socialiniuose tinkluose
	Individuali tėvų ir pedagogų komunikacija
Tėvų švietimo organizavimas ikimokyklinio ugdymo įstaigoje	Tėvų švietimo poreikio raiška
	Tėvų švietimo metodai

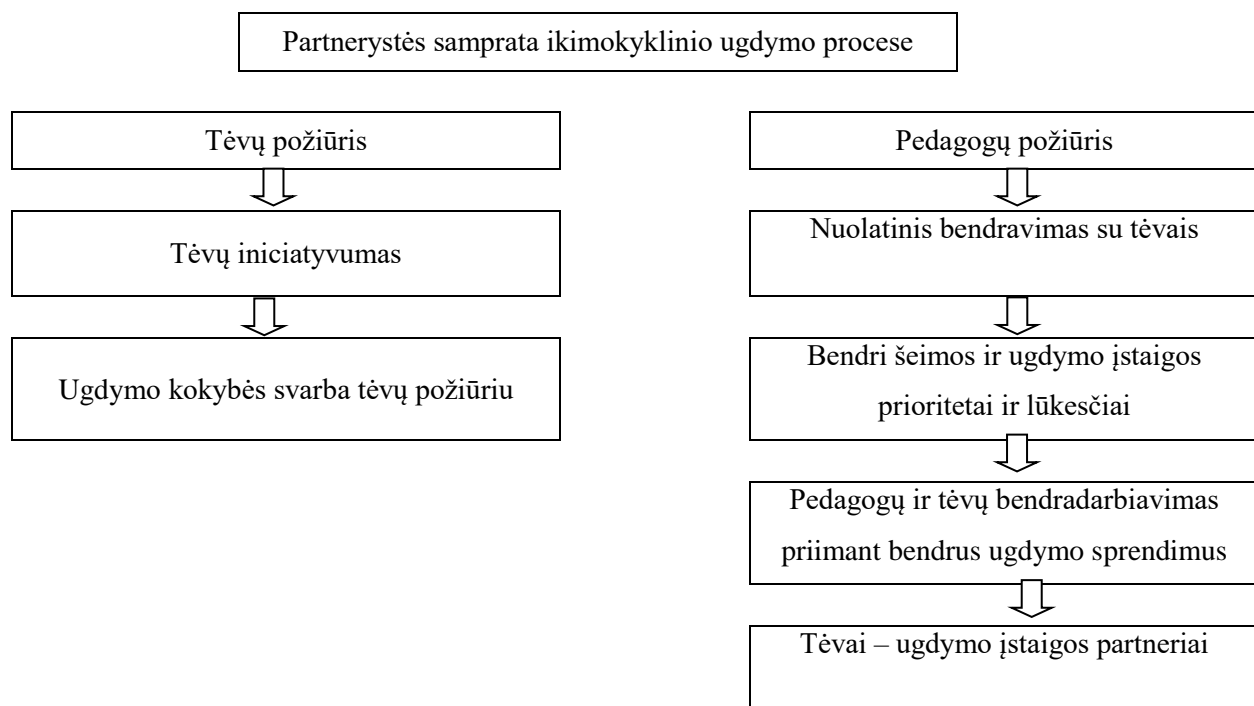
Kliūtys	
Kliūtys tėvų ir pedagogų partnerystės sampratoje, ikimokyklinio ugdymo procese	Vyresnio amžiaus pedagogų nenoras tobulėti
	Žema pedagogų savivertė ir pedagogo profesijos prestižas
	Tėvų laiko stoka

3.2. *Tyrimo rezultatų diskusija*

Buvo iškeltas probleminis klausimas, kokie yra tėvų ir pedagogų partnerystės ikimokyklinio ugdymo procese ypatumai? atlikus tėvų ir pedagogų interviu duomenų kokybinę analizę galima pastebėti kai kuriuos partnerystės bendrus vertimus, požiūrius ir patirtis, taip pat ir skirtumus.

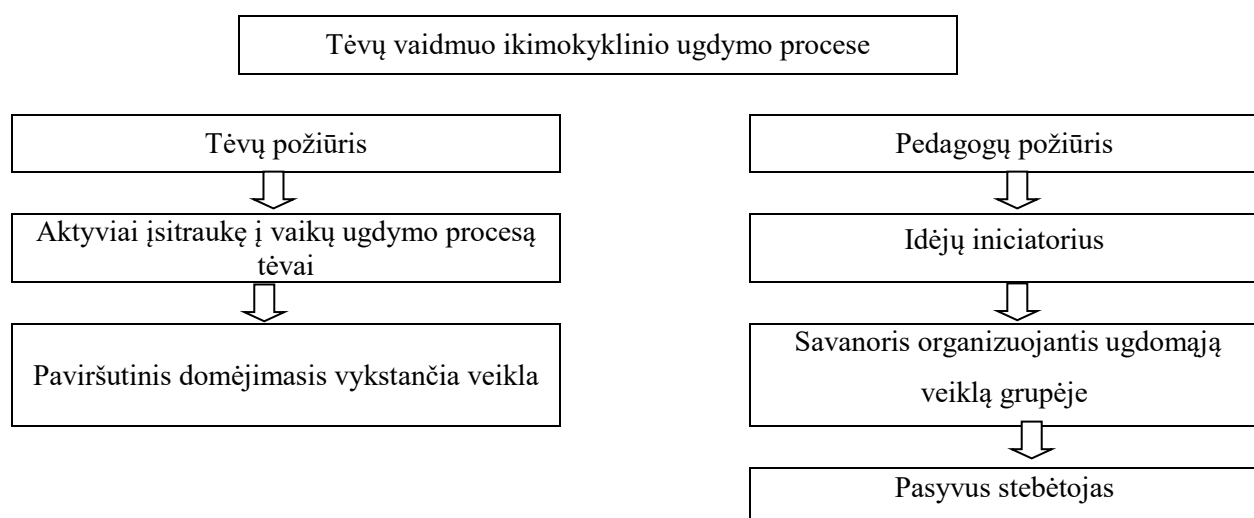
Šie procesai susisteminti į schemas apibūdinančias požiūrius ir ypatybes lemiančias tėvų ir pedagogų partnerystės vystymo ikimokyklinio ugdymo įstaigoje sėkmę ir eigą. Atlikta turinio analizė remiasi interpretacija, todėl kategorijų ir subkategorijų išskyrimas yra ne mechaninė technika, o kūrybiškas interpretavimo procesas, siekiant išaiškinti tekste užkoduotas prasmes (Žydžiūnaitė (2006)).

Tėvų – pedagogų partnerystės ikimokyklinio ugdymo įstaigoje analizė tėvų ir pedagogų požiūriu

pav 6. Tėvų ir pedagogų partnerystės samprata ikimokyklinio ugdymo procese tėvų ir pedagogų požiūriu

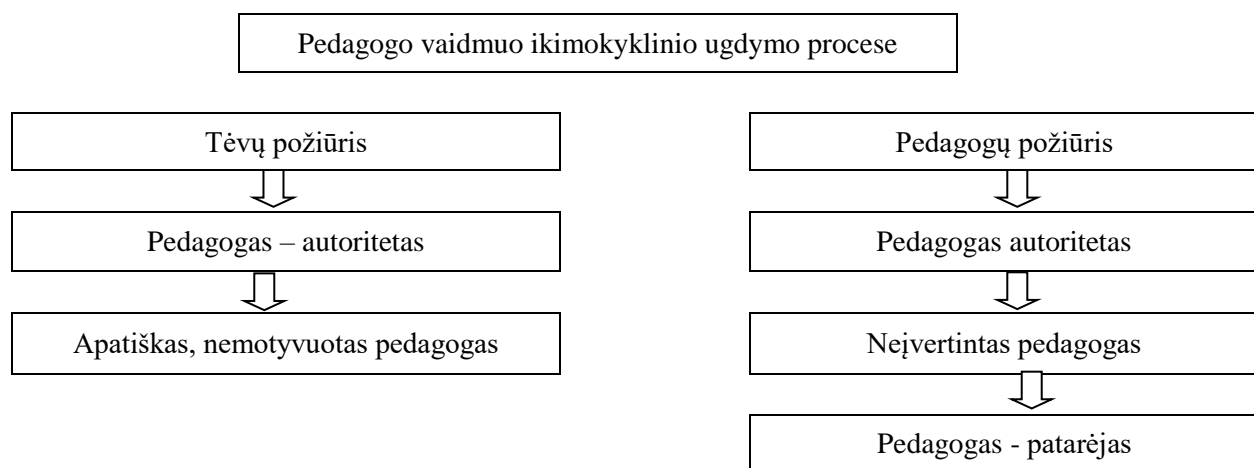
Tėvų ir pedagogų partnerystės samprata ikimokyklinio ugdymo procese tėvų ir pedagogų požiūrių skirtumu, pastebima jog pedagogai išskiria daugiau elementų lemiančių sėkmingą partnerystę. Tėvų požiūriu, išskiriami dveji pagrindiniai ir svarbiausi elementai: iniciatyvumas ir ugdymo kokybė, kuri subjektyviai įvertinama jų požiūriu. Tuo metu pedagogai pabrėžia, jog bendri, ne vienpusiai įstaigos prioritetai ir lūkesčiai yra svarbi sėkmingos partnerystės dalis, lemianti tolesį jos vystymą(si). Taip pat sprendimų priėmimo procese tėvų ir pedagogų partnerystė yra aktualizuojama kaip svarbus elementas bedradarbiavimo kūrime, ir tėvų, kaip ugdymo įstaigos partnerių suvokimas yra neatsiejama ugdymo proceso dalis, patvirtindami dominuojančių tėvų įsitraukimo į vaiko ugdymo ir jo poveikio vaikui svarbą, pagal Pomerantz, Moorman ir Litwack (2011) tyrimų duomenis, aiškinantis kaip tėvų elgesio elgesys daro įtaką besivystančioms vaiko charakteristikoms. Pedagogai patvirtina teiginį, jog tėvų įsitraukimas priklauso nuo jų požiūrio į ugdymo veiklą. Taip pat, pedagogų požiūris atpindi jog tėvų įsitraukimas į bendrąsias ugdymo įstaigos veiklas ir jų organizavimą, padeda formuoti saugią aplinką vaiko tobulėjimui. (Trakšėlytė (2010)).

pav 7. Tėvų vaidmuo ikimokyklinio ugdymo procese tėvų ir pedagogų požiūriu

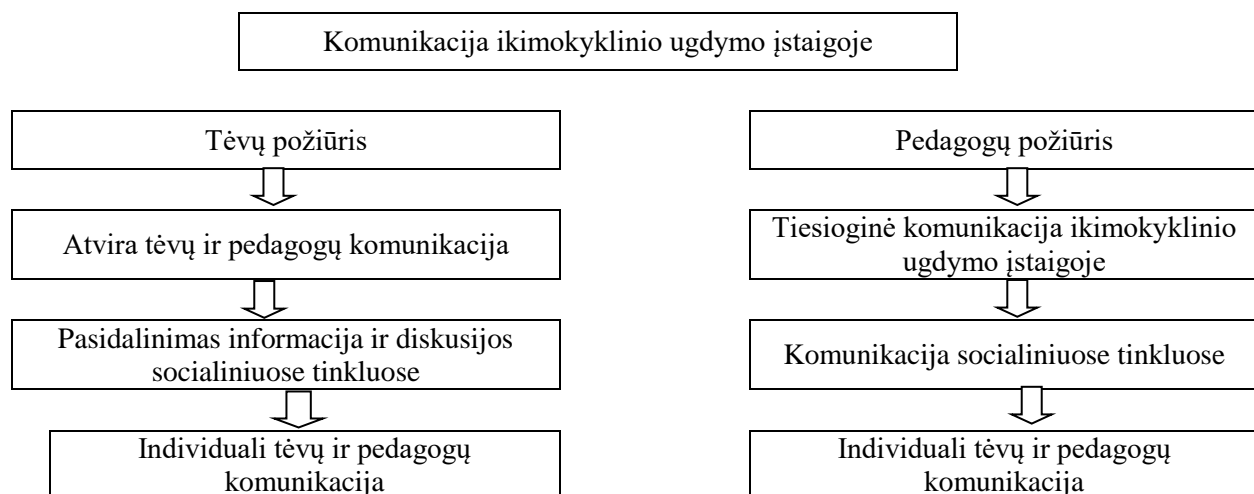
Tėvų vaidmuo ikimokyklinio ugdymo procese buvo analizuotas tėvų ir pedagogų požiūriais. Tyrimo metu rėvai išskiria dviejų lygių įsitraukimą: aktyviai įsitraukę tėvai ir paviršutiniškai besidomintys vykstančia veikla tėvai. Pedagogų požiūris šiek tiek platesnis: tėvai išskiriami kaip idėjų iniciatoriai, savanoriai organizuojantys ugdomąsias veiklas grupėje, bei pasyvius stebėtojus. Šie lygmenys asimiliuojasi su tėvų grupių klasifikacija, kurią išskyrė R. Vogels

(2002). Tyrimo metu, kaip silpniausiai įsitraukusi buvo paminėta pasyvaus stebėtojo, paviršutiniško domėjimosi vykstančia veikla pozicija, dar priskiriama *ribinei* grupei. Taip pat, tėvų vaidmuo priklauso nuo jų įsitraukimo lygio pagal dominuojančių tėvų įsitraukimo į vaiko ugdymą apraiškų ir jų poveikio vaiko ugdymui(si), pagal Pomerantz, Moorman ir Litwack (2011), pabrėžiant jog nuo tėvų charakteristikos ir vertybių suvokimo skiriasi jų požiūris į patį ugdymo įstaigos ir tėvų partnerystės procesą.

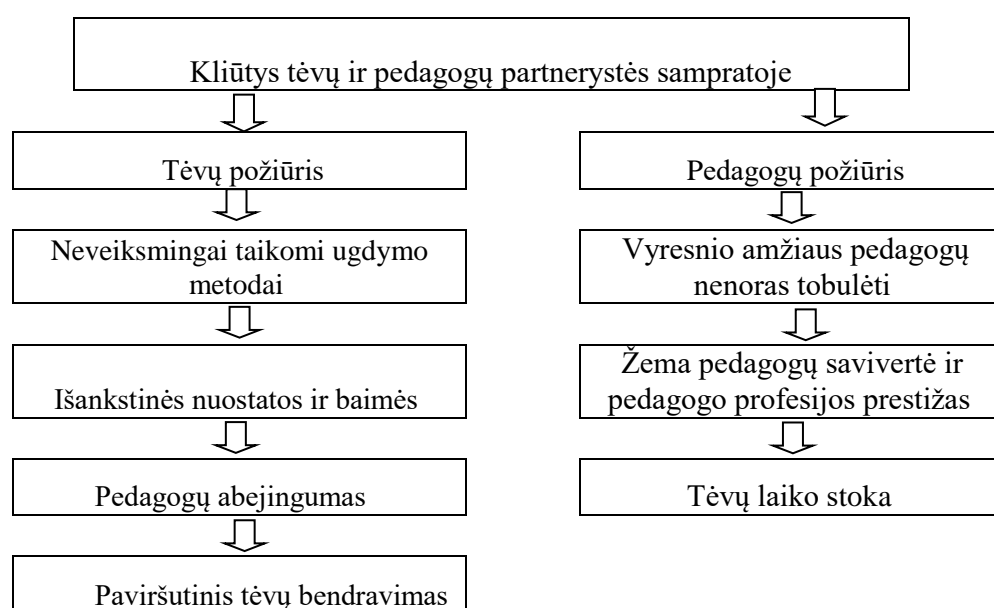
pav 8. Pedagogo vaidmuo ikimokyklinio ugdymo procese tėvų ir pedagogų požiūriu

Analizuojant pedagogo vaidmenį ikimokyklinio ugdymo procese išskiriamos dvi pozicijos tėvų atžvilgiu: pedagogas autoritetas ir apatiškas, nemotyvuotas pedagogas. Pedagogai jaučiasi neįvertinti, taip pat prisiima pedagogo – patarėjo vaidmenį, nors išskiria pedagogo- autoriteto tėvams svarbą. Šios pozicijos sutampa su tėvų požiūriu, nors iriamieji tėvai neišskiria pedagogo – patarėjo grupės. Remiantis teoriniu modeliu, pedagogo – autoriteto, lyderio pozicija turi įtakos ikimokyklinio ugdymo proceso kokybei ir būtent ši pozicija turi dominuoti ikimokyklinio ugdymo įstaigose (Urnežienė ir Tučienė (2014). Pedagogas-autoritetas padeda kurti pasitikėjimą ugdymo įstaiga ir jos vykdomomis veiklomis, taip įtraukiant tėvus į vykdomas programas, ugdant vaikų pagarbą ir sąmoningumą.

pav 9. Komunikacija ikimokyklinio ugdymo įstaigoje tėvų ir pedagogų požiūriu

Komunikacijos analizėje abi tiriamųjų grupės išskiria individualią tėvų ir pedagogų komunikaciją. Tai esminė tėvų ir pedagogų partnerystės ikimokyklinio ugdymo procese sudedamoji dalis. Svarbu kad tėvai ir pedagogai nuolat komunikuočiau, akcentuojama individuali komunikacija, siekiant vaiko ugdymo kokybės. Taip pat abi tyrimo grupės akcentuoja ir komunikaciją socialiniuose tinkluose, tai neatsiejama šiuolaikinio ugdymo proceso dalis.

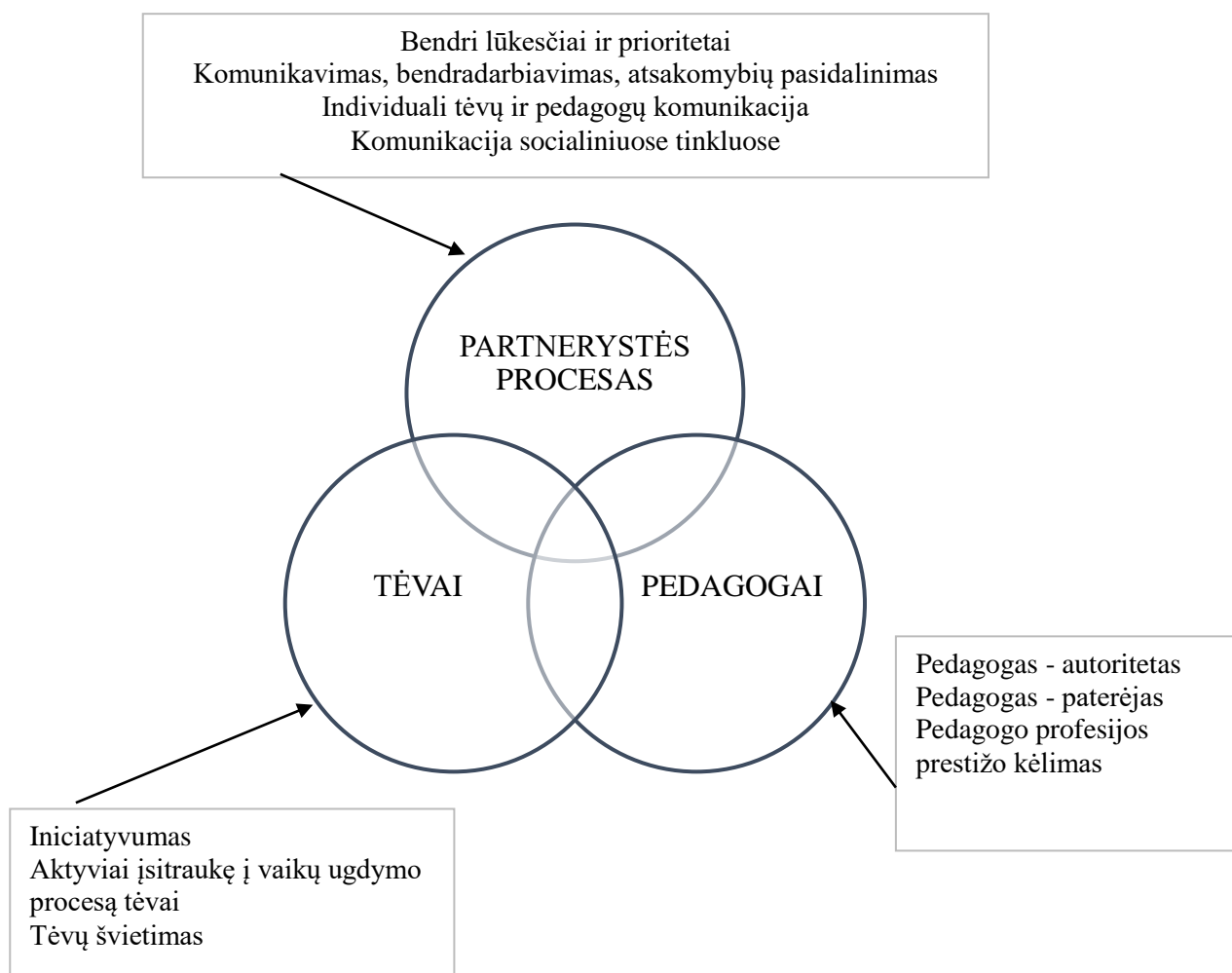
pav 10. Kliūtys tėvų ir pedagogų partnerystės sampratoje

Tėvų ir pedagogų partnerystės procese egzistuojančių kliūčių tyrimo metu tėvai išskyrė daugiau, nei pedagogai. Tėvai vertindami partnerystės galimybes yra linkę aktualizuoti neveiksmingai taikomus ugdymo metodus, taip pat pripažįsta jog išankstinį nusistatymą prieš realią tėvų-pedagogų partnerystę paveikia išankstinės nuostatos ir baimės. Tėvai linkę pastebėti pedagogų abejingumą, bei paviršutinišką bedravimą su tėvais, tuo pačiu pripažindami, jog abejingumui ir paviršutiniškam bendravimui įtaką daro abiejų pusių komunikacijos sąveika. Pedagogai linkę išskirti asmenybės tipams būdingas kliūtis, tokias, kaip vyresnio amžiaus pedagogų nenorą tobulėti, žemą pedagogų savivertę ir pedagogo profesijos prestižą. Taip pat iš išskirtų trijų pagrindinių kliūčių vienoje pažymima, jog tėvų laiko stoka, daro įtaką partnerystės formavimo stabdymui. Šios kliūtys atspindi priežastis, formuojančias kliūtis tėvų - partnerystės vystymui ugdymo įstaigoje remiantis tėvų ekonominio – socialinio statuso klasifikacija, kai tėvai yra linkę išskirti negatyvius partnerystės aspektus ir pasyvų įsitraukimą į vaiko ugdymo procesą, remiantis R.Vogels (2002, 1 lentelė). Taip pat, tėvų įsitraukimo kliūčių formavimuisi turi įtakos ir bruožai stabdantys tėvų įsitraukimą į ugdymo procesą pagal Eipstein (2001) (Individualūs šeimos – tėvų bruožai, vaiko asmenybiniai bruožai, tėvų – pedagogų bendradarbiavimo bruožai, bendruomeniniai bruožai).

Apibendrinant tyrimo rezultatus, matome skirtingas tėvų ir pedagogų paminėtas sritis, kuriose jie jaučiasi partneriai ikimokyklinio ugdymo procese. Tėvai akcentuoja savo iniciatyvas partnerystės požiūriu, o pedagogai priima tėvus kaip lygiaverčius ikimokyklinio ugdymo proceso partnerius. Ir tėvai ir pedagogai jaučia partnerystę kaip jų lūkesčių girdėjimą ir atpažinimą, ypač kada sulaukia iniciatyvų, pripažinimo ženklų, kad ir kokie įprasti jie būtų, pavyzdžiui, pedagogės kvietimas atvykti į renginius, teikti pasiūlymus dėl visuomeninių ar bendravimo problemų sprendimo.

Atliktas tėvų ir pedagogų partnerystės ikimokyklinio ugdymo procese tyrimas turi ribotumus. Tyrimo rezultatai apibendrinami tiriamajam atvejui ir reprezentuoja tik tiriamųjų imtį. Rekomendacijos teikiamos tik tyrime dalyvavusiems tėvams ir pedagogams, nes tyrimo imtis per maža, kad būtų galima daryti objektyvius apibendrinimus visiems ikimokyklinio ugdymo įstaigų tėvams ir pedagogams.

Konstruojamas teorinis modelis.

pav 11 Teorinio modelio schema

IŠVADOS

- Teoriškai pagrįsta pedagogų ir tėvų partnerystės ikimokyklinio ugdymo procese samprata. Tėvai – pati gausiausia ir įtakingiausia tiesiogiai su mokykla susijusi interesų grupė ir bendradarbiavimas su jais – viena didžiausių plėtros potencialą turinčių ikimokyklinio ugdymo įstaigos veiklos sričių. Tėvų ir pedagogų partnerystė yra svarbi dalis vaiko ugdymo(si) procese, kadangi tirtasis partnerystės termino atvejis moksliniuose šaltiniuose įvardinamas kaip abipusis pasikeitimas ir yra neatsiejama vaiko ugdymo dalis švietimo įstaigose. Tėvai atlikdami socialiniams partneriams būdingas funkcijas, sukuria palankią aplinką sėkmingam ugdymo įstaigos valdymui, bei prisideda prie bendrų pokyčių organizavimo. Tiroje mokslinėje literatūroje pedagogų ir tėvų partnerystė įvardinama kaip procesas grįstas tėvų ir pedagogų komunikavimu, bendradarbiavimu, atsakomybės pasidalinimu siekiant kokybiško vaikų ugdymo ikimokyklinėje ugdymo įstaigoje. Bendruomenės kūrimas ir formavimas prisideda prie dialogo, nuolatinio komunikavimo tarp vaikų ir pedagogų, pedagogų ir tėvų santykio gerinimo sutampant pedagogų ir tėvų vertybių sistemoms.
- Pagrįsta tyrimo pedagogų ir tėvų partnerystės ikimokyklinio ugdymo procese metodologija ir atliktas empirinis tyrimas naudojant pusiau struktūruoto interviu analizės metodą. Tyrimo metu nustatyta vaikų tėvų ir pedagogų partnerystės svarba ikimokyklinio ugdymo procese, analizuojant tyrimo respondentų patirtis, jų atsakymus į sukonstruotus klausimus. Kokybinio tyrimo metodas pasirinktas tikslingai vykdant tyrimą, kuris yra paslankus, lengvai prisitaikantis prie dinamiškos realybės, todėl būtent šiuo atveju jis leido atskleisti tiriamojo atvejo problematiką per tikslinių imties vienetų patirties analizę. Tyrimo metu įvykdyti 6 etapai: vykdyta mokslinių šaltinių analizė, sukonstruotas klausimynas kokybinio tyrimo atlikimu, interviu medžiagos apdorojimas (transkripcija), gautų duomenų turinio lyginamoji analizė ir interpretacija, išskirtos empirinio tyrimo išvados bei pateiktos rekomendacijos. Pasirinkti tyrimo metodai leido efektyviai siekti pedagogų ir tėvų partnerystės ikimokyklinio ugdymo procese tyrimui iškeltų tikslų įgyvendinimo ir atsakyti probleminį tyrimo klausimą.
- Įgyvendintas kokybinis tyrimas naudojant pusiau struktūruoto interviu metodą atskleidė tėvų ir pedagogų partnerystės sąvokos supratimo skirtumus atsižvelgiant į jų pozicijas išreikštas per išgyventas patirtis. Tėvams ir pedagogams suvokiant partnerystės svarbą ir gilinant šios problemos sprendimo būdus, realūs rezultatai neatitinka tiriamųjų lūkesčių. Išskiriant skirtingus įsitraukimo lygmenis tiriamieji patvirtino teorinėje dalyje aptartus klasifikacijos

lygmenis ir įsitraukimo į ugdymo procesą svarbą išskirdami pagrindinius šio proceso ypatumus:

- Tėvų ir pedagogų požiūris į partnerystės sampratą ikimokyklinio ugdymo procese;
- Tėvų vaidmens svarbos vaiko ugdymo procese suvokimas ir aktualizavimas;
- Pedagogo vaidmens svarbos vaiko ugdymo procese suvokimas ir aktualizavimas;
- Komunikacijos svarba ikimokyklinio ugdymo įstaigoje.

Tik pedagogo ir tėvų bendrystės sąveikoje, atsižvelgiant į tėvų įsitraukimo bei įtraukimo atvejus, bedradarbiavimo ypatumus ir pedagogų kompetencijas galimas vaiko individualios – emocinės raidos skatinimas ir savarankiškumo, bei pasitikėjimo savimi užtikrinimas. Suaugusiųjų pagalba turi būti palanki vaikų santykių formavimui ir gebėjimui juos vystyti teigiama linkme.

REKOMENDACIJOS

Tyrime dalyvavusiems tėvams ir pedagogams rekomenduojama:

1. Pedagogai turėtų labiau skatinti tėvų į(si)traukimą į vaikų ikimokyklinio ugdymo procesą, akcentuojant į(si)traukimo naudą
2. Tėvai dalyvaudami ikimokyklinio ugdymo procese turėtų kurti artimesnį ryšį su vaikais ir aktyviai įsitraukti į ugdymo procesą, tai turi teigiamą poveikį vaikų akademiniam pasiekimams ir socializacijai.

Tyrėjams rekomenduojama

1. Ištirti tėvų ir pedagogų partnerystę ikimokyklinio ugdymo procese kiekybinio tyrimo metodais
2. sukurti tėvų ir pedagogų partnerystės vystymo ikimokyklinio ugdymo procese strategiją

LITERATŪROS SĄRAŠAS:

1. Barkauskaitė M. (2016) *Šeimos ir mokyklos ugdomųjų galių integracijos problemos*. Pedagogika Nr. 2, p. 49–59
2. Bennet, (2008), *Quality targets in services for young children. Quality by design. Working documents.*
3. Bykova S., Lapitov Z., Zhigalova M. (2016) *The Family Club Activities for Organizing a Social Partnership of the Pre-School Educational Institution and the Family*. International Journal of Environmental & Science Education, 11(5), 655-662
4. Bitinas B. (2005). *Edukologinis tyrimas: sistema ir procesas*. Vilnius: Kronta
5. Butkienė G., Kepalaitė A. (1996). *Mokymasis ir asmenybės brendimas*. Vilnius: margi raštai.
6. Cryer D. (1999). *Defining and assessing early childhood program quality*. The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science,
7. E. M. Pomerantz, E. M. Moorman. (2007,) *The how, whom, and why of parent's involvement in children's academic lives: more is not always better*. Review of educational research, 77,(3), p. 373–410.
8. Elias, M. J. (2006). *The connection between academic and social-emotional learning*. The Educator's Guide to Emotional Intelligence and Academic Achievement, Thousand Oaks, CA: Corwin Press,
9. Furst M. (1998). *Psichologija*. Vilnius: Lumen.
10. Gage N.L., Berliner D.C. (1994). *Pedagoginė psichologija*. Vilnius: Alna litera.
11. Gerulaitis, D. (2007) *Tėvų įsitraukimo į vaiko ugdymo(-si) procesą plėtotė specialiojoje mokykloje*. Daktaro disertacija: socialiniai mokslai, edukologija. Šiauliai: Šiaulių universiteto leidykla
12. Grant, J.M. & Booth, A. (2009) *A typology of reviews*, Health Information and Libraries Journal, 26, p.91–108
13. Ishime K., Wilson R., Evans D. (2010) *Quality of Australian childcare and children's social skills*. International Journal of Early Years Education. 18(2) , p. 159–175.
14. Jorutytė I., Budreikaitė A. (2005) *Tėvų dalyvavimas ikimokyklinės įstaigos bendruomenės valdymo procese*. Pedagogika, . 2005, 56-63

15. Jorutytė, I.; Budreikaitė, A. (2005) *Tėvų dalyvavimas ikimokyklinės įstaigos bendruomenės valdymo procese*. Pedagogika. 76: 53–63.
16. Jovaiša L. (2007) *Enciklopedinis edukologijos žodynas*, Vilnius: Gimtasis žodis
17. Juodaitytė A. (2000). *Moderniosios vaiko ir vaikystės sampratos ir edukacinės ideologijos paieškos (prielaidos ir kryptys)*. Pedagogika. 41, p. 33-49.
18. Juodaitytė A. (2003). *Socializacija ir ugdymas vaikystėje*. Tyto alba.
19. Kardelis K. (2002). *Mokslinių tyrimų metodologija ir metodai* Kaunas
20. Kviešienė, G., Kvieška, V. (2012). *Socialinės partnerystės įtaka inovacijoms*. Vilnius: Edukologija
21. Layzer J. I., Goodson B. D. (2006) *The „quality“ of early care and education settings. Definitional and measurement issues*. Evaluation review, 30,(5), p. 556–576.
22. Lewis, A. E.; Forman, T. A.(2002) *Contestation or Collaboration? A comparative study of home-school relations*. Anthropology & Education Quarterly., 33 (1): 60–89.
23. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija. (2014). *Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašas*. Švietimo ir mokslo ministerijos Švietimo aprūpinimo centras. [žiūrėta: 2017 04 27]. Prieiga per internetą
https://www.smm.lt/uploads/documents/Pedagogams/ikimok_pasiekimu_aprasas.pdf
24. Litvinienė, J. *Šeima - vaiko ugdymo institucija*. Klaipėda: Klaipėdos universiteto leidykla, 2002.
25. Miltenienė L.(2004) *Socialinių tinklų kūrimas edukacinėje aplinkoje: tėvų vaidmuo tenkinant specialiuosius ugdymosi poreikius*. Socialinis darbas, Nr. 3(2), 106-113
26. Monkevčienė, O. (grupės vad.),. Glebuviene, V.S. Stankevičienė, K. Jonilienė, M..Montvilaitė, S. Mazolevskienė, A. (2009) *Ikimokyklinio, priešmokyklinio ugdymo turinio ir jo įgyvendinimo kokybės analizė, ataskaita*, Švietimo ir mokslo ministerijos Švietimo aprūpinimo centras
27. Monkevičienė O.(2012)*Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo turinio kaitos tendencijos*. PEDAGOGIKA. Nr.108, p.71-77
28. Monkevičienė, O. (2015). *Ikimokyklinio ugdymo turinio programų rengimo metodinės rekomendacijos*, Švietimo ir mokslo ministerijos Švietimo aprūpinimo centras
29. Oostdam R. & Hooge E., (2013) *Making the difference with active parenting; forming educational partnerships between parents and schools* The European Journal of Psychology of Education N. 28:p.337–351

30. Pakėnienė D., Atraškevičiūtė G. (2005). *Vaikas - šeimos ir ikimokyklinės institucijos objektas bei subjektas. Prasmingas dialogas su ugdytinių tėvais - vaiko sėkmingos socializacijos prielaida*. Šiauliai: Lucilijus, p. 82-87.
31. Pruskus V., (2003) *Sociologija, Teorija ir praktika*, Vilnius
32. Rouse E. (2012) *Partnerships in Early Childhood Education and Care: empowering parents or empowering practitioners* Global Studies of Childhood , 2(1), p14-25
33. Rupšienė, L. (2007). *Kokybinio tyrimo duomenų rinkimo metodologija*. Metodinė knyga. Klaipėda: Klaipėdos universiteto leidykla.
34. Skaburskienė D. (2005). *Šeimos ir darželio bendradarbiavimo formos ir pasirinkimo galimybės šiuolaikinėje visuomenėje. Prasmingas dialogas su ugdytinių tėvais - vaiko sėkmingos socializacijos prielaida*. Šiauliai: Lucilijus, p. 118–121.
35. Smilgienė, J. (2015). *Ikimokyklinių ugdymo įstaigų pedagogų mokymo(si) organizacijoje reikšmingumas ugdymo(si) kokybei*. Daktaro disertacija. Šiauliai.
36. Smilgienė, J. Matienė, E. Žiauberytė, R. (2015) *Ikimokyklinio ugdymo pedagogų nuomonė apie mokymą(si) ir jo reikšmę* Mokytojų ugdymas., 25 (2), 58–69
37. Stonkuvienė G, Ilginienė G., Lukavičienė V, (2015) *Tėvų, kaip socialinių partnerių ir bendruomenės narių, vaidmenys ir jų raiška ikimokyklinėje įstaigoje*, Mokytojų ugdymas., 25 (2), 82–96
38. Šilėnienė, B. Pakėnė, N. (2016) *Ikimokyklinio ugdymo pedagogų pasitenkinimas darbu ir sėkmės siekis*, Mokytojų ugdymas..26 (1), 94–109
39. Talts, L. Piht, S, Muldma, M. (2017) *Family–teacher partnership in fostering the development of children`s social skills using the bullying prevention programme “free from bullying” in Estonian schools* Problems of education in the 21st century Vol. 75, No. 1,
40. *Tarptautinių žodžių žodynas* (2008). Vilnius: Alma littera.
41. Thomlison, B. (2002). *Family assessment handbook: an Introductory Practice Guide to family assessment and Intervention*. Belmont, CA: Thomson Brooks/cole
42. Tidikis, R. (2003). *Socialinių mokslų tyrimų metodologija*. Vilnius: Lietuvos teisės universitetas.
43. Trakšėlys K. (2010) *Tėvų įtraukimas į aplinkos pedagogizavimą taikant andragogines sistemas*. Mykolo Romerio universitetas, 4(8), p. 57-68
44. Turnbull, A. P., Turnbull, H. R., Ervin, E. L. Soodak, L. C. (1997). *Families, professionals, and expectionality: a special partnerhip*. NY: Prentice-Hall, Inc

45. Urnėžienė, E. Tučienė, J. (2014) *Ikimokyklinio ugdymo pedagogo, kaip lyderio, vadybinis kompetentingumas*, Andragogika, Nr. 1 (5)
46. Valantinas A., (2013) *Tėvų į(si)traukimas į vaikų ugdymą: ar tai problema lietuvis mokyklose?* Socialinis darbas 11(2), p. 401–410
47. Valantinas A., (2013) *Tėvų įsitraukimo į mokyklos gyvenimą, mokymosi pasiekimų ir mokytojo darbo vertinimo sąsajos*. Socialinis darbas 12(2), p. 308–318.
48. Valantinas, A.; Čiuladienė, G. (2012) *Tėvų į(si)traukimas į vaikų ugdymą: ar tai problema Lietuvos mokyklose?* Socialinis darbas. 11 (2): p 401–410.
49. Warren, M. R.; Hong, S.; Rubin, C. L.; Sychitkokhong, P. (2010) *Beyond the bake sale: a community based relational approach to parent engagement in schools*. Teachers college record. 111 (9): 2209–2254.
50. Weinstein, K. S. and Chafouleas, S. M. (2003), Christenson, S.L. & Sheridan, S.M. (2001). *School and families: Creating essential connections for learning*. New York: The Guilford Press. 246 pp.
51. Žygaitienė, B. Veličkienė, J. *Šeimos ir mokyklos bendradarbiavimas vykdant paauglių delinkventinio elgesio prevenciją.*, Pedagogika 122, Nr. 2, p. 60–75
52. Žukauskienė R. (1998). *Raidos psichologija*. Vilnius: Margi raštai.

PRIEDAI

1 PRIEDAS

Iš dalies struktūruoto interviu klausimai

Eil. Nr.	Klausimas
1.	Kaip ugdymo (įstaigos) tikslai, prioritetai kalba apie tėvų, pedagogų partnerystę?
2.	Tėvai yra lygiaverčiai ikimokyklinės ugdymo įstaigos nariai. Kokios galimybės jiems suteikiamos įsitraukti į ikimokyklinio ugdymo procesą? Kaip galima būtų paskatinti įsitraukimą į partnerystę? Su kokiais kliūtimis susiduriate?
3.	Kokia svarba suteikiama pedagogo vaidmeniui, tėvų atžvilgiu, ikimokyklinio ugdymo procese? Kaip vertinate abipusę komunikaciją?
4.	Kokios sąlygos yra sukurtos partnerystės proceso vystymui ikimokyklinio ugdymo įstaigoje? Kada, kokiose srityse esate partneriai su pedagogais? Tėvais? Vadovais? Ikimokyklinio ugdymo įstaigos bendruomene?
5.	Kokiomis priemonėmis vykdomas tėvų švietimas ikimokyklinio ugdymo atžvilgiu?

2 PRIEDAS

Interviu protokolai

Tėvų atstovas T1

- 1. Kaip ugdymo (įstaigos) tikslai, prioritetai kalba apie tėvų, pedagogų partnerystę? Kokia Jūsų nuomonė apie tai? Kam pritariate? Dėl ko nepritariate? Kodėl? Pateikite pavyzdžių.**

Tie visi tikslai, tai pasakyčiau taip, mano džiugesiui dabar yra daug šiuolaikiškų tėvų, kurie nori kokybiško, gero ir šiuolaikiško ugdymo. Deja jisai nėra toksai ir jį tokį gauti pakankamai sunku, taip kaip mes tėvai suprantam. Vis dar jaučiasi, kad taikomi tie seni, sovietiniai metodai, dėl pačių dirbančių specialistų, vyresnės kartos auklėtojų, kurios nepripažįsta šiuolaikiško ugdymo. Tai toks kaip bendradarbiavimas yra, bet jis sunkiai pasiekiamas. Mus skatina bendradarbiauti ir mes patys tėvai, kalbame apie tai, siūlome idėjas, pastebėjimus, dalinuosi pavyzdžiais iš kitų šalių, tačiau paskui susiduriame su tokiomis nuostatomis: per sunku, per daug vaikų, auklėtojos per daug pavargę. Įstaigos administracijos dalis, pavaduotoja bendradarbiauti nori, ji pati inovatyvi, bet vyresnės kartos direktorė ją šiek tiek užslopina, ir tos idėjos užsibaigia direktorės baime, kad nebus gerai.

- 2. Tėvai yra lygiaverčiai ikimokyklinės ugdymo įstaigos nariai. Kokios galimybės jiems suteikiamos įsitraukti į ikimokyklinio ugdymo procesą? Kaip galima būtų paskatinti įsitraukimą į partnerystę? Su kokiomis kliūtimis susiduriate? Kodėl? Pateikite pavyzdžių.**

Tam tikrose situacijose jautiesi lygeverčiu, nes sako „Ateik, pasakyk, ačiū kad atėjai“. Yra tikrai iniciatyvų, kurios kilę iš mūsų, tėvų, ir jos įgyvendintos. Bet ne visos. Tai sakyčiau iš dalies.

Čia irgi priklauso nuo pačios pagrindinės valdžios darželio, kaip ji daleidžia, nes jai atrodo kad tie tėvai kišasi, nes tie tėvai nori visko iš karto, čia id dabar, bet manau kad judina tie tėvai labai daug. Pagrindinė kliūtis administracija.

Darželyje organizuojamos bendruomenės šventės, bet lyg ir vėl, lyg bijo kad tie tėvai ateis. Pavyzdžiui būdavo organizuojama sporto šventė šeimai, dalyvaudavo ir vaikai ir tėvai rungtyse, vėliau kartu gerdavome arbatą su sausainiais. Tačiau ta sporto mokytoja išėjo ir daugiau sporto švenčių neorganizuojama.

Didžioji dalis tėvų dalyvauja renginiuose, yra aktyvūs. Jeigu būtų daugiau įdomių renginių tėvai tikrai mielai dalyvautų.

3. Kokia svarba suteikiama pedagogo vaidmeniui, tėvų atžvilgiu, ikimokyklinio ugdymo procese? Kaip vertinate abipusę komunikaciją? Kodėl? Pateikite pavyzdžių.

Visas pagrindinis ugdymas ateina iš šeimos. Pedagogai kurie būna su mūsų vaikais, jie prabūna visą didžiąją dienos dalį, tai jie irgi yra labai svarbūs, jie prisideda ugdymo ir auklėjimo.

Mūsų grupėje pedagogo kaip vadovo nematome. Pas mus pedagoginės idėjos grupėje kyla iš tėvų. Mes turim dvi auklėtojas. Viena auklėtoja yra pagrindinė grupės auklėtoja, kita ateinanti iš kitos grupės. Taip auklėtojų nėra sutarimo kaip ugdyti. Kai vyksta šventės darželyje, tai viena žino apie jas, kita nežino. Klausimus apie vaikų aprangas šventei, ekskursijos išvykimo klausimus viena žino, kita nežino. Čia organizuoja pagrindinė auklėtoja, o kita, kuri ateina iš kitos grupės nesistengia, nežino. Šią problemą mes kėlėme administracijai, kad reiktų tarpusavio bendrumo, kad jos kartu galėtų būt komanda. Bet nepavyksta šito pasiekti.

Tas tarpusavio pasikalbėjimas yra, viskas priimama, ramiu tonu išsakyta pastaba ar pastebėjimas labai priimamos asmeniškai. ir aš sakyčiau reiktų paieškoti tokių auklėtojų, ir yra tokių auklėtojų, nes kitas mano vaikas ėjo į kitą grupę, tos auklėtojos tikrai didelis pavyzdys. Ir priešingybės tos grupės kur dabar eina. Pavyzdys. Supykusi auklėtoja savotiškai keršija tėvams, vaikui. Mūsų atveju buvo atnešta vaikams daug atspausdintų lapų, kad vaikai galėtų spalvinti, ir manęs paprašius, kad taip nerėktų ant vaikų, kodėl buvo šaukiama ant vaiko. Ir sekančią dieną visi tie mūsų atnešti lapai buvo sudėti į vaiko spintelę, tartum pasiimkit, mums nereikia. Nepriėmimas.

Bandėme kreiptis į vadovus. Visada priima mus su diugesiu, ačiū kad atėjot, kad pasakėt. Ir mūsų noras buvo, kad auklėtojos su tėvais bendrautų ir socialiniuose tinkluose, uždarose facebook grupėje, matome, kad auklėtoja skaito pranešimus, bet nesijungia į diskusijas. Mūsų prašymas buvo kad fotografuotų vaikus, ir mums atsiųstų nuotraukas. Ir jos to nedarė. Administracija sakė, jog žino šią problemą, kad auklėtojos nesinaudoja informacinėmis sistemomis, bet nežino, kaip jas priversti. Administracija rodos kaip ir neįgali. Administracija taip žmogiškai su mumis pasikalba, kad mes kalbam auklėtojom, mes sakom tas problemas, bet jos mūsų neklauso, ką mums daryti.

Manau daugybėsbeje yra ta sena pažintis. Draugės, giminės, kuri tarsi pagaili tos auklėtojos, išvelgčiau tame. Mūsų grupėje yra auklėtoja, kuri nuo jaunystės yra direktorės draugė. Jos

apie viską pasižneka, nes mūsų tos pastabos, jos kaip ir būdavo be vaisės, nes viskas būdavo pateisinama.

4. Kokios sąlygos yra sukurtos partnerystės proceso vystymui ikimokyklinio ugdymo įstaigoje? Kada, kokiose srityse esate partneriai su pedagogais? Tėvais? Vadovais? Ikimokyklinio ugdymo įstaigos bendruomene? Kodėl? Pateikite pavyzdžių.

Tai yra aplinka. Grupės aplinka. Savo lėšomis darėme remontus, gražiname erdves. Prisidedame žaislų, inventoriaus atnaujinimu. Nuolatinių pavyzdžių parodymu, kaip yra kitose šalyse, kaip galėtume dar atnaujinti. Pavaduotoja ugdymui tikrai atkreipia į tai dėmesį, pati keliauja į užsienį, parsiveža idėjų, pamato kaip puikiai vaikai gali augti didžiąją dalį laiko lauke, arba nemiegoti pietų miego. Tačiau darželio direktorė bijo tai įgyvendinti, nes tai yra valstybinis darželis ir bijo kad kažkas kažkam pasiskųs ir neteks darbo vietos. Bet drasesni tėvai skatina nebijot, mes prisidėsime, siūlome pagalbą. Ir dabar yra planas atnaujinti lauko erdves, įrengti naujas žaidimų erdves lauke, tai mes tikrai drasiname, ir ateisim į talkas, padėsime.

Su direktore nesijaučiame partneriais, o su pavaduotoja ugdymui partnerystė tikrai yra. Bendrąja prasme ugdymo įstaigoje nematau partnerystės, moteriškas kolektyvas, kuriame yra daug intrigų, konkurencijos. Pavyzdžiui, buvo kilusi problema dėl vaikų mitybos, gaminamas neskanus maistas, vaikas grįždavo nevalgęs, suorganizavus susirinkimą bendruomenei buvo auklėtojų, kurios norėjo išlikti lojalios direktorei, ir pasakojo kad vaikai tikrai valgo ir mamos prisigalvoja.

5. Kokiomis priemonėmis vykdomas tėvų švietimas ikimokyklinio ugdymo atžvilgiu? Papasakokite plačiau, pateikite pavyzdžių.

Negalėčiau sakyti kad tai nevyksta. Tačiau vyskta labai mažai. Pradžioje mokslo metų buvo toks kaip ir apibendrinimas tėvams apie Z kartos vaikus, bet tuo viskas ir baigėsi. Nors iš mūsų pusės buvo toks kaip raginimas, suorganizuokite tėvams seminarus, paskaitas, padiskutuokime, pasidalinkime apie vaikų auklėjimą ir ugdymą. To nebuvo. Bet yra pakabinti lapai, kad kažkur vyskta ir galima kažkur nueiti, bet tie skelbimai neinformatyvūs, o pedagogai patys neinformuos ir nepasakys. Prašėme kad tokių paskaitų surengti pedagogams, kad jie būtų tolerantiškesni šios kartos vaikams, kad jų taip neerzintų išdykę vaikai, kad jie rastų sprendimus, kad galima kažkaip tartis. Mano manymu trūksta švietimo ir pedagogams. Ypač vyresnio amžiaus pedagogėms, turinčioms savo požiūrį į auklėjimą, į gyvenimą. Pavyzdžiui, vaiką, kuris pietų metu juokauja, auklėtoja vaiką baudžia - išveda

vieną valgyti į rūbinę, arba uždaro vaiką miegamajame. Pastebėję šį atvejį, ir paprašę taip nedaryti su vaiku, socializuokit jį, į tai neatsižvelgiama. Buvo siūlymas vaikų pietų metu įjungti kokią muziką, tarkime Mocartą, bus kaip fonas vaikams, pati muzika vaikams bus naudinga. Atsakymas buvo „negalima, valgyti reikia ramiai“. Kitas pavyzdys, skaitant pasaką prieš miegą, jeigu vaikas juokauja, auklėtoja nustoja skaityti ir visai grupei liepia pasakyti tam vaikui „AČIŪ“ kad auklėtoja daugiau nebeskaitys. Tuo metu vaikas gauna dėmesio, bet ne tokio dėmesio jam reikia., bet jos nesupranta. Dėl to ir sakau, kad pačiom auklėtojom reikalingas didesnis švietimas apie šiuolaikinius vaikus.

Tėvų atstovas T2

1. Kaip ugdymo (įstaigos) tikslai, prioritetai kalba apie tėvų, pedagogų partnerystę? Kokia Jūsų nuomonė apie tai? Kam pritariate? Dėl ko nepritariate? Kodėl? Pateikite pavyzdžių.

Su pavaduotoja, tikrai taip, labai. Ji yra užtai, kad tėvai ateitų, kalbėtų, kad būtų sprendžiamos problemos. Bet ar tos problemos sprendžiamos, tai vėl, kitas klausimas. O va auklėtojos pas mus labai nemėgsta kritikos, ar kitos nuomonės. Labai jau jom sunku priimti, jeigu tau kas nors nepatinka ir bandai pasakyti. O esmė tame, kad jos pirmiausiai sako jūs kalbėkit su manim, o neikit pas pavaduotoją. Tada būna, kad kalbi su auklėtoja kokius 3 kartus ir matai kad niekas nesikeičia, tada aišku vėl eini pas pavaduotoją. Kaip ir nori eiti kalbėtis, gali eiti drąsiai kalbėtis, ir pas pačias auklėtojas. Bet ar tai veikia....

Pavyzdžiui, vaikas turi problemų, ką darom, sprendžiam, ieškom sprendimo. Bet va auklėtojos nelabai sureagoja. Būna, kad mano mergaitė rytais nenori atsisveikinti su manimi, ir auklėtoja net neužkalbina, neprieina prie mergaitės, tenka man ją raminti, atsisveikinti, ir girdėti kaip ji viena verkia.

Būna organizuojamos tėvų valandos kelis kart per metus, per vaikų pietų miegą galima ateiti, ir asmeniškai skiriama valanda individualiam tėvų ir auklėtojos pokalbiui. Tuomet jau galima pasikalbėti apie tai kaip vaikas jaučiasi, kaip jam sekasi. Ir galima eiti ne tik pas auklėtoja, bet ir pas kitus darželio pedagogus – sporto, muzikos. Pedagogės pasirošia, suteikia informaciją, tačiau mūsų grupės auklėtojos atžvilgiu, trūksta to noro bendradarbiauti, komunikuoti, priimti tėvus.

2. Tėvai yra lygiaverčiai ikimokyklinės ugdymo įstaigos nariai. Kokios galimybės jiems suteikiamos įsitraukti į ikimokyklinio ugdymo procesą? Kaip galima būtų paskatinti įsitraukimą į partnerystę? Su kokiomis kliūtimis susiduriate? Kodėl? Pateikite pavyzdžių.

Lygiaverčiai tikrai nesijaučiame. Nes mes ką ir siūlome, kad ir kokias išvykas, norime vykti kartu, tai auklėtojos labai nenori. Užtenka čia tų ekskursijų, į spektaklį jie per maži. Nelabai jos nori. Tai va tokios kliūtys.

Pirmiausia pedagogai turėtų pakeisti požiūrį, tie vyresni pedagogai, kad šiek tiek laisviau su tais vaikais bendrautų, galima korreguoti dienos ritmą, galima būti lankstesniems. Manau tikrai įtakos turi vyresnių pedagogų karta. Pavyzdžiui, darželio meniu buvo pakoreguotas pagal dietologę, vaikai pradėjo nevalgyti. Mūsų grupės tėvai iškėlė klausimą, kad atsatytų meniu, kurį vaikai valgė. Suorganizavus susirinkimą nebuvo jokios diskusijos ar bendro

sprendimo ieškojimo, tiesiog direktorė kalbėjo, kad vaikams organizuojamas maistas atsižvelgiant į sveikos mitybos principus ir jokie balsavimo ar diskusijos tuo klausimu nekėlė.

3. Kokia svarba suteikiama pedagogo vaidmeniui, tėvų atžvilgiu, ikimokyklinio ugdymo procese? Kaip vertinate abipusę komunikaciją? Kodėl? Pateikite pavyzdžių.

Net nežinau. Aš stengiuosi auklėtojos taisykles priimti, nors man jos ir ne visada atrodo tinkamos. Vis gi grupėje ji turi sudėlioti tvarką. Bet turbūt trūksta auklėtojoms to, nes pavyzdžiui, grupės taisyklė yra kad nesinešame žaislų į grupę, bet pasitaiko atvejų, kai kiti tėvai atveda vaikus, jie atsineša savo mėgstamą žaislą, ir auklėtoja žiūri į tai pro pirštus. Tai va norisi kad auklėtoja ateitų ir pasakytų, mes nusprendėme taip, laikomės taisyklių visi.

Patarimų apie vaikų ugdymą, auklėjimą geresnių sulaukiu iš kitų pedagogų – sporto, psichologės, bet iš auklėtojos tai ne. Neatrodo ji autoritetinga. Kaip tik yra sakiusi man kad turėsiu problemų su vaiku, bet kažkokio sprendimo nepasiūlė.

Iš vaiko matau kad auklėtoja priimama kaip vadovė, ji sakė, tokios taisyklės, tačiau nėra autoritetas.

4. Kokios sąlygos yra sukurtos partnerystės proceso vystymui ikimokyklinio ugdymo įstaigoje? Kada, kokiose srityse esate partneriai su pedagogais? Tėvais? Vadovais? Ikimokyklinio ugdymo įstaigos bendruomene? Kodėl? Pateikite pavyzdžių.

Kaip minėjau, tėvų valandos. Tėvai skatinami ateiti skaityti pasakas vaikams, skatinami ateiti suorganizuoti kokią veiklą vaikams. Ir tikrai daug tėvų ateina, pažaisti, suorganizuoti kokias dirbtuves. Pas auklėtojas atėjusi jaučiuosi taip labai formaliai.

Tėvų bendruomenė gana stipri, žinoma, pasitaiko su kuriais mažiau bendraujame. Tačiau tai priklauso ir nuo pačių tėvų. Su pačia įstaigos bendruomene tikrai bendradarbiaujame, organizuojamos šventės šeimai, kur dalyvauja ir tėvai. Ir talka bendra būna organizuojama. Būna dalyvavimai įvairiuose konkursuose, tuomet kartu su dukra namuose darome kokius darbelius, projektus. Tikrai įdomu, ir malonu įsitraukti į veiklą.

Dėl komunikacijos su administracija, išskirčiau pedagogę ugdymui, su ja dažniausiai komunikuojame.

5. Kokiomis priemonėmis vykdomas tėvų švietimas ikimokyklinio ugdymo atžvilgiu? Papasakokite plačiau, pateikite pavyzdžių.

Gal keli seminarai ir buvo. Labai viešo kvietimo neatsimenu, lyg kabėjo kažkoks skelbimas skelbimų lentoje. Tačiau yra buvęs atvejis, pateiksiu pavyzdį. Mano sūnus netinkamai kalbėjo darželyje, o aš to nežinojau. Netikėtai išgirdau tai iš vaikų medicinos sesutės, ji priėjo, ir labai korektiškai papasakojo situaciją, su prašymu atkreipti į tai dėmesį. Sužinojusi ėjau pas grupės auklėtoją, pas kitus pedagogus – sporto, muzikos. Ir niekas pirmiau man nieko nesakė, auklėtoja irgi nieko nesakė. Tuomet nuėjau pas psichologę pasikalbėti, tai tikrai suteikė naudingų žinių, davė patarimų. Ir pasirodė keista, kodėl to niekas nesakė pačioje pradžioje kai tik prasidėjo toks elgesys.

Tėvų atstovas T3

1. **Kaip ugdymo (įstaigos) tikslai, prioritetai kalba apie tėvų, pedagogų partnerystę? Kokia Jūsų nuomonė apie tai? Kam pritariate? Dėl ko nepritariate? Kodėl? Pateikite pavyzdžių.**

Yra tiesioginis auklėtos ir tėvų kontaktas, atvedus vaiką į ugdymo įstaigą, ar pasiimant namo. Tai ir bendradarbiavimas, ir komunikavimas ir partnerystė. Informuoja apie renginius, susirinkimus, ką reikėtų žinoti, taip pat suteikia daug informacijos ne tik apie fizinius vaiko poreikius bet ir emocinę, dvasinę būseną.

Tai labai reikalinga. Ir mano manymu tai vykdoma kaip ir nurodoma įstaigos tiksluose.

2. **Tėvai yra lygiaverčiai ikimokyklinės ugdymo įstaigos nariai. Kokios galimybės jiems suteikiamos įsitraukti į ikimokyklinio ugdymo procesą? Kaip galima būtų paskatinti įsitraukimą į partnerystę? Su kokiais kliūtimis susiduriate? Kodėl? Pateikite pavyzdžių.**

Jaučiamės bendruomenės nariais. Grupės bendruomenė labai stipri. Esame kviečiami į bendrus renginius, sulaukiame pagalbos prašymų, pasiruošti kokių priemonių, kad patys rodytume iniciatyvą, kartais gaminame kartu su vaikais ką nors darželyje, jeigu reikia pagalbos keliauti į miesto renginius. Tėtis yra tiesiog remontavęs žaislus.

Dar labiau skatinti. Hm, gal dar daugiau bendrų susibūrimų galėtų būti. Šiuo metu tai vyksta kokius 3-4 kart per metus. Tėvai dalyvauja aktyviai, koks 90%.

Kliūčių mūsų atveju įvardinti negaliu.

3. **Kokia svarba suteikiama pedagogo vaidmeniui, tėvų atžvilgiu, ikimokyklinio ugdymo procese? Kaip vertinate abipusę komunikaciją? Kodėl? Pateikite pavyzdžių.**

Pedagogas yra labai stiprus autoritetas mūsų grupėje. Ir vaikams, ir tėvams. Tikrai kreipiamės į auklėtoją įvairiais klausimais. Ir tai atsirado per pagarbą vienas kitam, bendradarbiavimą. Labai lanksčiai organizuojama veikla, kalbamasi, tariamasi, dalinamasi. Iš kilus problemai visada ieškoma, kokios priežastys, analizuojama, suteikia kokių patarimų. Ir visada tai daroma taip subtiliai, neprimetant savo nuomonės.

4. **Kokios sąlygos yra sukurtos partnerystės proceso vystymui ikimokyklinio ugdymo įstaigoje? Kada, kokiose srityse esate partneriai su pedagogais? Tėvais? Vadovais? Ikimokyklinio ugdymo įstaigos bendruomenė? Kodėl? Pateikite pavyzdžių.**

visose srityse jaučiamės partneriai, visada paklausia, pasako kur reikia padėti. Labai

su tėvais tikrai jaučiamės partneriais.

O su vadovais neturim didelio kontakto, nėra reikalinga turbūt. Mes grupėje randame visus sprendimus. Iš šono įstaigos bendruomenė atrodo tikrai draugiška, bendruomeniška. Tokia šilta, jauki. Skatina vaikus sveikinti kitas grupes su šventėmis, komunikuoti.

5. **Kokiomis priemonėmis vykdomas tėvų švietimas ikimokyklinio ugdymo atžvilgiu? Papasakokite plačiau, pateikite pavyzdžių.**

Būna, ateina psichologė kokią paskaitą paskaito. Bet tai nebūna dažnai. Kartą per kelis mėnesius. Galėtų būti dažniau. Poreikį visada jaučiu, visada įdomu išgirsti daugiau nuomonių ugdymo ir auklėjimo klausimais. Lankausi viešuose seminaruose, nebūtinai organizuojamų darželyje.

Tėvų atstovas T4

1. Kaip ugdymo (įstaigos) tikslai, prioritetai kalba apie tėvų, pedagogų partnerystę?

Mūsų ugdymo įstaigos tiksluose ir prioritetuose tėvų ir pedagogų partnerystė atsispindi tėvų įtraukime į įstaigos ugdymo procesą. Mano nuomonė teigiama, aš pritariu.

Pritariu, kad tėvai turi būti įtraukiami į įstaigos ugdymo procesą.

Nes ugdymo procese tėvų ir pedagogų partnerystė yra būtina, be jos mes nieko nepasieksime.

tėvai kartu su vaikais grupėje švenčia įvairias šventes ir joms ruošiasi, auklėtojos ir tėvai kartu sprendžia ugdymo ir elgesio problemas, tėvai gali išsakyti pageidavimų dėl ugdymo plano ir į tai yra atsižvelgiama.

2. Tėvai yra lygiaverčiai ikimokyklinės ugdymo įstaigos nariai. Kokios galimybės jiems suteikiamos įsitraukti į ikimokyklinio ugdymo procesą?

tėvai kartu su vaikais grupėje švenčia įvairias šventes ir joms ruošiasi, auklėtojos ir tėvai kartu sprendžia vaikų ugdymo ir elgesio problemas, tėvai gali išsakyti pageidavimų dėl ugdymo plano ir į tai yra atsižvelgiama.

Mūsų grupėje skatinti nereikia, tačiau jei pasitaikytų nesuinteresuotų tėvų, juos būtų galima *paskatinti akcentuojant visapusišką naudą vaikui*.

Mūsų grupėje kliūčių nėra, tačiau viena iš galimų kliūčių kituose darželiuose galėtų būti tėvų nesuinteresuotumas įsitraukti į partnerystę.

Tėvų nesuinteresuotumas įsitraukti gali atsirasti dėl laiko stokos ar nuovargio po darbo dienos.

Gali būti, kad užimti tėvai sakys: „jūs darykit kaip geriau, mes iš anksto pritariame“.

3. Kokia svarba suteikiama pedagogo vaidmeniui, tėvų atžvilgiu, ikimokyklinio ugdymo procese?

Ikimokyklinio ugdymo procese tėvų atžvilgiu pedagogo vaidmeniui teikiama didelė svarba, nes vaikas grupėje su pedagogu praleidžia penkias dienas po aštuonias valandas.

Būtina kuo nuoširdesnė abipusė komunikacija.

Nes nuoširdžiai nepasikalbėję apie vaiką, tėvai be pedagogų, o pedagogai be tėvų vieni neišspręs ugdymo ar elgesio problemų, jei tokių atsirastų.

Mūsų grupėje vyresnieji skatinami rašyti sąsiuvinuką. Jei tėvai nepritaris ir taip pat neskatins, vienpusis vaiko ugdymas nebus toks efektyvus, koks galėtų būti, jei ir tėvai paskatintų vaiką ne tik grupėje, bet ir namuose rašyti sąsiuvinuką. Kita vertus, jei tokia forma vaikui netinkama, tai pastebėję namuose, tėvai gali aptarti su auklėtojomis kitokią rašymo skatinimo būdą.

4. Kokios sąlygos yra sukurtos partnerystės proceso vystymui ikimokyklinio ugdymo įstaigoje?

tėvai kartu su vaikais grupėje turi galimybę švęsti įvairias šventes ir joms ruoštis, auklėtojos ir tėvai kartu gali spręsti vaikų ugdymo ir elgesio problemas, tėvai gali išsakyti pageidavimų dėl ugdymo plano ir į tai yra atsižvelgiama.

Sprendžiant, kas vaikui yra geriausia.

Su kitais tėvais taip pat galime būti partneriais ugdymo procese, bet tai daugiau aktualu iškilus konkrečiai situacijai.

Manau, su vadovais nesame partneriais, bet galėtume būti, jei būtų kažkoks specialus projektas.

Jei bendruomenė yra visi tėvai, su kuriais net nekontaktuojame, tuomet su jais nesame partneriais, bet galėtume būti, jei būtų kažkoks specialus projektas.

Su pedagogais esame partneriais dėl to, kad turime vienodą tiesioginį kontaktą su vaiku. Su kitais išvardytais asmenimis kontaktas netiesioginis; tikrovėje kitų tėvų ir darželio vadovų galiu ištisis mėnesius nesusitikti.

Kaip minėta, auklėtojos ir tėvai kartu sprendžia vaikų ugdymo ir elgesio problemas.

5. Kokiomis priemonėmis vykdomas tėvų švietimas ikimokyklinio ugdymo atžvilgiu?

Tiesioginiai pokalbiai darželyje, tėvų diskusijos ne darželio aplinkoje, paskaitos tėvams konkrečiame darželyje, straipsniai tėvams specializuotoje ir populiarioje spaudoje ir televizijoje, visuomeninis švietimas miesto mastu.

grupėje vyko paskaitėlės tėvams, apie tai buvo pranešta iš anksto, visi tėveliai sutartu laiku galėjo ateiti į paskaitas įvairiais aktualiais ugdymo klausimais darželio patalpose.

Tėvų atstovas T5

- 1. Kaip ugdymo (įstaigos) tikslai, prioritetai kalba apie tėvų, pedagogų partnerystę? Kokia Jūsų nuomonė apie tai? Kam pritariate? Dėl ko nepritariate? Kodėl? Pateikite pavyzdžių.**

Kalba daug, bet tai ir lieka tik kalbomis. Mus nuolatos kviečia į aptarimus, tačiau per juos arba visai neleidžia pasisakyti, arba išklauso tuščiais veidais ir atsakymas būna visada tas pats: Nėra galimybių, pedagogai neturi tokios kvalifikacijos mūsų pedagogai ir taip pervarge Pvz, vienas iš tėvų iškėlė ktokį siūlymą, vieną pusdienį per savaitę vaikai grupėje praleistu su tevais. Įstaigos vadovė šį pasiūlymą iškart atmete, teigdama kad tai žemina pedagogo oruma kad tevai neturi tokios kvalifikacijos kad galetu vertinti pedgaogu darba

Nors prieš susitikima apie tai buvo kalbeta su paciais pedagogais, kad jie butu uz tokia iniciatyva

- 2. Tėvai yra lygiaverčiai ikimokyklinės ugdymo įstaigos nariai. Kokios galimybės jiems suteikiamos įsitraukti į ikimokyklinio ugdymo procesą? Kaip galima būtų paskatinti įsitraukimą į partnerystę? Su kokiomis kliūtimis susiduriate? Kodėl? Pateikite pavyzdžių.**

Būna įvairia. Iš esmės džiugina tai, kad esame kviečiami dalyvauti procese, ir tie patys pedagogai noriai priima idėjas, bet jeigu tai liečia tiesiogiai vadovę tai visi nuleidžia akis ir niekas nebeturi nuomonės. Iš vadovės pusės niekas nera priimama . Tad pasideriname su auklėtojom ir jos taiko mūsų siūlomus metodus bet tik tol kol tai vienokiu ar kitokiu būdu neliečia aukščiausios darželio valdžios. Kaai susitikame su tėveliais per renginius visi turime bednrą nuomonę, kad tų renginių būtų kuo daugiau, bet dažniausiai gaunasi taip, kad vaikai parodo kažkokį pasirodymą ir po jo nėra skatinama pasibūti ilgai.

- 3. Kokia svarba suteikiama pedagogo vaidmeniui, tėvų atžvilgiu, ikimokyklinio ugdymo procese? Kaip vertinate abipusę komunikaciją? Kodėl? Pateikite pavyzdžių.**

Pedagogų darbas mums labai patinka. Jos nėra pataikaujančios vaikams, tam tikrais klausimais griežtos, tačiau juk jos neturi būti draugės vaikams. Vyresnėm pedagogėm sunkiau priimti naujus pasiūlymus, nes jos turi nemažą patirtį, tačiau su jaunesnėmis pedagogėmis mes kuriame abipusia partneryste paremtus santykius. Jeigu nėra galimybės susitikti ir aptarti, tuomet susikambiname ir pasikalbame apie mūsų vaiko rezultatus.

Pedagogo kaip lyderio nematau, priimu jį kaip partnerį, tačiau iš pokalbio su vaiku, aš suprantu kad vaikai pedagogę priima kaip komandos vedlį. Nes sūnui yra labai svarbi auklėtojos nuomonė, mane pagyrė, draugai elgėsi gražiai. Kita situacija, sūnus sakė, teti, atsiprašau, daugiau nesipjaudysiu, man auklėtoja pasakė kad tai labai negarbinga.

4. Kokios sąlygos yra sukurtos partnerystės proceso vystymui ikimokyklinio ugdymo įstaigoje? Kada, kokiose srityse esate partneriai su pedagogais? Tėvais? Vadovais? Ikimokyklinio ugdymo įstaigos bendruomene? Kodėl? Pateikite pavyzdžių.

Su įstaigos vadovais mes nesame partneriais, pavaduotoja išklauso mus, tačiau galutinius sprendimus turėtų tvirtinti direktorė. Yra organizuojami tie susitikimai, aptarimai, bet kaip ir minėjau naudos iš jų nėra akivaizdžios naudos, daugiau teorinė prasmė. Tačiau su pedgogais ryšį palaikome, jie suteikia informaciją apie vaiko ugdymą(si), priima informaciją iš mūsų, jaučiamės partneriai vaiko ugdymo klausimais.

5. Kokiomis priemonėmis vykdomas tėvų švietimas ikimokyklinio ugdymo atžvilgiu? Papasakokite plačiau, pateikite pavyzdžių.

Metų pradžioje turėjome vilties, kad situacija keisis, buvo kalbama kad bus seminarai, mokymai, paskaitos, diskusijos apie vaikų ugdymą. Naiviai tikėjomės kad ateis įvairių sričių profesionalai ,kurie skaitys paskaitas kurios bus naudingos visai įstaigos bendruomenei, tačiau tai liko tik teorija. Belaukdamas vaiko kad planuojama kad bus paskaita, paklausiau auklėtojos, tai iš veido išraiškos supratau kad ji nieko apie tai nežino. Tie patys pedagogai turi mokytis naujų būdų ir priėjimų prie vaikų, tėveliams taip pat to reikėtų.

Tėvų atstovas T6

- 1. Kaip ugdymo (įstaigos) tikslai, prioritetai kalba apie tėvų, pedagogų partnerystę? Kokia Jūsų nuomonė apie tai? Kam pritariate? Dėl ko nepritariate? Kodėl? Pateikite pavyzdžių.**

Mes nuolatos palaikome artimus ryšius. Mūsų tiesioginis bendradarbiavimas su auklėtoja ir ugdymo įstaiga leidžia mums kasdien tobulėti, komunikavimas vyksta kiekvieną dieną. Ir ne tik tuomet kai kas nors įvyksta negero, bet ir tuomet, kai mūsų vaikas padaro kažką gero, kažkam padeda, ar gerai vykdo paskirtą užduotį. Tokiu būdu auklėtoja mums leidžia nuolatos dalyvauti procese.

- 2. Tėvai yra lygiaverčiai ikimokyklinės ugdymo įstaigos nariai. Kokios galimybės jiems suteikiamos įsitraukti į ikimokyklinio ugdymo procesą? Kaip galima būtų paskatinti įsitraukimą į partnerystę? Su kokiomis kliūtimis susiduriate? Kodėl? Pateikite pavyzdžių.**

Galimybių yra daugybė, ir keista, kad ne visi dalyvauja procese. Esame nuolatos skatinami, kviečiami dalyvauti kartu, išreikšti savo idėjas, į kurias nuolat atsižvelgiama. Mes jaučiamės tiek pat svarbia įstaigos dalimi, esame kviečiami prvesti užsiėmimus vaikams, kepti keksiukus kartu, prisidedame prie vaikų renginių organizavimo, darome kostiumus. Įsitraukimą galima būtų paskatinti organizuojant dar daugiau renginių, galbūt būtų naudinga seminarai, akcentuojantys tėvų įsitraukimo į ugdymo procesą naudą. Kliūčių partnerystei nematau, nebent tėvai neturintys pakankamai laiko, o kartais ir noro.

- 3. Kokia svarba suteikiama pedagogo vaidmeniui, tėvų atžvilgiu, ikimokyklinio ugdymo procese? Kaip vertinate abipusę komunikaciją? Kodėl? Pateikite pavyzdžių.**

Pedagogas yra lyderis visomis prasmėmis, tai yra sektinas pavyzdys tiek vaikams tiek tėvams. Mes nuolat iš jo mokomės kaip bendrauti su vaikais, kaip juos ugdyti tiek fiziškai, tiek mentaliai tiek dvasiškai. Nuolatos prašome ir gauname patarimų, kaip spręsti konfliktines situacijas, kaip spręsti kylančias problemas. Esame labai dėkingi už profesionalumą, suteikiant mums informaciją mums svarbiais klausimais. Komunikacija yra nuolatinė. Nuolatos skatinama iš įstaigos ir pedagogų pusės, į kiekvieną mūsų klausimą detalai atsakoma, įstaigai mūsų nuomonė yra svarbi. Kadangi esame matę ir kitokių įstaigų, ši vieta yra puiki, rekomendacijos jai. Jaučiamės bendruomenės dalimi.

4. Kokios sąlygos yra sukurtos partnerystės proceso vystymui ikimokyklinio ugdymo įstaigoje? Kada, kokiose srityse esate partneriai su pedagogais? Tėvais? Vadovais? Ikimokyklinio ugdymo įstaigos bendruomene? Kodėl? Pateikite pavyzdžių.

Renginiai, į kuriuos mes esame skatinami prisijungti, prisidėti, švenčių organizavimas, palaikomos tėvų iniciatyvos. Skiriamas individualus laikas tėvų ir pedagogų pokalbiui, ne tik apie vaiko pasiekimus, nuopelnus, ar nusižengimus, bet apie darbo metodikas, keliamus tikslus ir tolimesnę eigą ugdymo procese. Turime sukurtą uždara grupę socialiniame tinkle, kuriame dalinamės pagrindine informacija, diskutuojame kilusiais klausimais.

5. Kokiomis priemonėmis vykdomas tėvų švietimas ikimokyklinio ugdymo atžvilgiu? Papasakokite plačiau, pateikite pavyzdžių.

Tėvų švietimas vyksta nuolat, skambučiu, žinute, susitikimų metu skiriant laiko asmeniniam pokalbiui. Tėvams yra atsiunčiami ugdymo planai. Organizuojami seminarai ugdymo įstaigoje. Seminarai galėtų vykti dažniau, jaučiamas tėvų švietimo poreikis įstaigoje.

Pedagogų atstovas P1

1. Kaip ugdymo (įstaigos) tikslai, prioritetai kalba apie tėvų, pedagogų partnerystę? Kokia Jūsų nuomonė apie tai? Kam pritariate? Dėl ko nepritariate? Kodėl? Pateikite pavyzdžių.

Tiksluose ir mūsų susitarimuose su pedagogais mes partnerystę su tėvais iškeliamė į patį pirmą prioritetą, kad tėvai yra patys svarbiausi mūsų partneriai. Ugdymo procese yra ugdymo pedagogai, šeima ir ugdančioji aplinka, tai trys kertiniai dalykai vaikų ugdyme. Palaikyti tamprų ryšį su šeima, kelti savo kaip pedagogo kvalifikaciją ir kurti tinkamą ir įdomią ugdomąją aplinką vaikams. Tėvų iniciatyvų, idėjų visada laukiame. Tariamės su tėvais apie ugdymo proceso tikslus. Kaip pavyzdys tėvai vis aktualizuoja emocinio intelekto ir socialinių įgūdžių ugdymą. Tarėmės su pedagogais ir 2015-2016 su darželio dalyvavome respublikiniuose mokymuose Socialinio ir emocinio intelekto įgūdžių lavinimas. Tikiuosi kad paaugome ir tuos mokymus perdavėme vaikams. Tačiau vėl gi, vieni pedagogai labai noriai taikė mokymų metodus, kiti, urie dirba ilgai darželyje, po 20-30 metų tai sakė kad kas čia per emocinis intelektas, mes ir taip taikome tuos metodus, ir nereikia mums.

2. Tėvai yra lygiaverčiai ikimokyklinės ugdymo įstaigos nariai. Kokios galimybės jiems suteikiamos įsitraukti į ikimokyklinio ugdymo procesą? Kaip galima būtų paskatinti įsitraukimą į partnerystę? Su kokiomis kliūtimis susiduriate? Kodėl? Pateikite pavyzdžių.

Tėvai patys pasiūlo padėti su aplinkos dailinimu, darželio grupėse yra tėvų nupiešiniai ant sienų. Būna kad patys tėveliai pasiūlo pravesti seminarus pedagogams, pavyzdžiui, viena mama studijuoja gelštato terapijos centre ir dar psichoterapiją sveikatos mokslų universiteta ir suorganizavo pedagogams praktinius meno terapijos užsiėmimus.

Tėvai siūlo įvairias ekskursijas, vykstame į tėvų darbovietes, gilnamės į profesijas.

Šiuo metu aktyviai diskutuojame ir planuojame kokias erdves kursime lauko aplinkoje.

Tėvai komunikuoja kuo jie galėtų prisidėti prie šio proceso.

Dar pastebima, kad iš grupės maždaug 25% tėvėlių labai aktyvūs, įsitraukia, prisideda prie bendro planavimo ir organizavimo, kiti 25% tėvėlių padeda tuo atveju kai juos kvieti, bet nebus tokio natūralaus sąmoningo ryšio ir noro, o dar kiti 50% tėvų, kurie atveda į darželį ir palieka tuos vaikučius darželiui, jie nelabai linkę į nuolatinį kontaktą.

Dėl tėvų pritraukimo, organizuojame tokius šeimos renginius, pvz sporto šventė, jų metu skatiname neformalų bendravimą, ir pačių pedagogų didesnę bendravimą su tėvais.

Prieš kokius 7 metus būdavo organizuojami bendri visuotiniai tėvų susirinkimai, tačiau dabar tokių neorganizuojame, renkames mažus susirinkimus grupėse, jaukiai prie arbatos puodelio pedagogų ir tėvų komunikaciją. Kalbame apie tėvų lūkesčius, ieškome sprendimų. Nuo rugsėjo mėnesio planuojama diegti elektroninį dienyną, nes pastaruoju metu didžioji grupių dalis aktyviai bendrauja socialiniuose tinkluose.

Į metines grupės šventes kviečiame įsitraukti ir tėvelius, pavyzdžiui kalėdų progra kažkokius pasakų personažus ruošiasi ir vaikai ir tėvai. Bet svarbiausia kad tėvai prisijungtų ne prie renginių, bet prie ugdomojo proceso kūrimo. Tai svarbiausia, kad būtų ugdomojo proceso partneriai.

3. Kokia svarba suteikiama pedagogo vaidmeniui, tėvų atžvilgiu, ikimokyklinio ugdymo procese? Kaip vertinate abipusę komunikaciją? Kodėl? Pateikite pavyzdžių.

Čia yra dvi pusės. Pedagogai dažnai sako kad jiems yra nepatogu, kad tėvai juos stebi, juo vertina. Sakyčiau kad vieni pedagogai labai ramiai priima tėvus į grupės veiklas, o kiti jaučiasi nepatogiai, tarsi jie nemokėtų dirbti. Pvz, kai ateina nauji vaikučiai į darželį, mes turime susitarimą kad dvi savaites gali trukti adaptacinis laikotarpis vaikui, ir tėvui gali būti kartu. Pedagogės tuo metu pradeda skųstis, kad mes jaučiamės stebimos.

Manau šią problemą galime įvardinti kaip žemą pedagogo savivertę. Kalbame apie bendrą šią tendenciją Lietuvoje. Nėra pedagogo profesijos prestižo. Tačiau aktyviai dirbame šioje srityje su pedagogais. „Kaip žemos savivertės pedagogas gali išugdyti aukštos savivertės lietuvis pilietį“

Tikrai yra tėvų, kurie labai gerbia ir vertina pedagoga, ir jį laiko autoritetu, ir yra tėvų, kurie netgi diktuoja sąlygas pedagogui, pavyzdžiui, šis baldas turėtų stovėti ten ir ten, arba jums reikėtų daryti taip ir taip.

Mes visada kalbamės, ir su tėvais ir su pedagogais. Stengiamės tarsi laikytis pozicijos, kad mes esame paslaugos tiekėjai, žinoma, norisi, kad tėvai įvertintų mūsų vertybes, prieš rinkdamiesi paslaugą. Pedagogas visada taiko tuos metodus kuriuos turi tuo metu taikyti.

4. Kokios sąlygos yra sukurtos partnerystės proceso vystymui ikimokyklinio ugdymo įstaigoje? Kada, kokiose srityse esate partneriai su pedagogais? Tėvais? Vadovais? Ikimokyklinio ugdymo įstaigos bendruomenė? Kodėl? Pateikite pavyzdžių.

Įstaigos bendruomenė labai bendradarbiaujanti, turime išsigryninę pagrindines vertybes, ir gerą emocinį klimatą įstaigoje. Pagrindinės mūsų vertybės sąžiningumas, profesionalumas ir pasitikėjimas. Pvz, prieš kelerius metus buvo duotas švietimo skyriaus nurodymas, kad darželiui reikia sumažinti du etatus, ir mūsų pedagogų bendruomenė priėmė bendrą sprendimą, kad visi susimažiname etatus, kad nereikėtų atleisti kelių žmonių.

Su tėvais komunikuojame socialiniuose tinkluose, organizuojame bendrus renginius. Kviečiame tėvus prisijungti į bendrą grupės veiklą, pastebime, pedagogų neeenorą, kad tėvai dalyvautų veiklose, tačiau manome tai yra tas pedagogų savivertės klausimas.

5. Kokiomis priemonėmis vykdomas tėvų švietimas ikimokyklinio ugdymo atžvilgiu? Papasakokite plačiau, pateikite pavyzdžių.

Organizuojami seminarai, praktikos, diskusijos, mokymai, bendros veiklos tėvams ir pedagogams. Ateinantį mėnesį planuojamas seminaras apie Z kartą. Psichologė kartą per mėnesį organizuoja seminarus tėvams, ir tikrai jaučiasi tėvų poreikis. Pavyzdžiui logopedė rašo ališkus tėvams, suteikdama informaciją apie vaiką, kviečia susitikti, duoda patarimų, kokius pratimus atlikti namuose.

Jaučiamas tėvų poreikis klausti pedagogų kaip elgtis tam tikrose situacijose, klausia ir ugdymo ir auklėjimo atvejais. Esant tam tikroms situacijoms, kviečiama psichologė pasikalbėti, renkama įstaigos gerovės komisija.

Pedagogų atstovas P2

- 1. Kaip ugdymo (įstaigos) tikslai, prioritetai kalba apie tėvų, pedagogų partnerystę? Kokia Jūsų nuomonė apie tai? Kam pritariate? Dėl ko nepritariate? Kodėl? Pateikite pavyzdžių.**

Bendradarbiaujame su tėvais nuolat, kasdieną bendraujame atvedus vaikus, atėjus juos pasiimt. Turime socialiniame tinkle grupę, kurioje dalinamės pagrindine informacija, diskutuojame kilusiais klausimais.

- 2. Tėvai yra lygiaverčiai ikimokyklinės ugdymo įstaigos nariai. Kokios galimybės jiems suteikiamos įsitraukti į ikimokyklinio ugdymo procesą? Kaip galima būtų paskatinti įsitraukimą į partnerystę? Su kokiais kliūtimis susiduriate? Kodėl? Pateikite pavyzdžių.**

Padeda šventėms pasiruošti.

Yra organizuojami renginiai, į kuriuos įtraukiami tėvai: sporto šventės. Priklauso ir nuo požiūrio, vieni tėvai galvoja kad darželis vaiką užaugins, o kiti į darželį žiūri kaip į papildomą vaikų veiklą, patys daug užsiima su vaikais.

Yra tėvų, kurie dovanoja ugdymo priemones. Bet nėra kad labai stengtųsi koreguoti ugdymo planą. Teikia pasiūlymus, ką būtų galima nuveikti, patys pasisiūlo ateiti praveisti veiklą.

Tėvūs skatinti labai reikia, ir reikia kad jie suvoktų, jog reikia kurti ryšį su vaikais, o ne pasiūlyti darželiui nupirkti žaislų. Ieškoti bendrų susitarimų ieškant tam tikrų sprendimų, pavyzdžiui mes mokomės eilėrašti, ir vaikas nori jį pakartoti namuose, tai reikia kad tėvai tikrai pakartotų eilėraščių namuose.

Būna filmuojame vaikus veikloje, siunčiame tėvams video, kad jie pastebėtų vaikus veikloje, pavyzdžiui, kaip jie rengiasi, kur reikėtų vaikams daugiau dėmesio skirti namuose.

Esu už tai, kad tėvai būtų grupėje, auklėtojos padejėjo pozicijoje, kad pabūtų veiklos organizatoriais. Pabendrautų su kitais, ne tik su savo vaikais. Tuomet gal atsirastų didesnis pedagogo supratimas. Nes kai būna adaptacinis vaiko laikotarpis, kai tėvai būna grupėje ir stebi savo vaiką, gaunasi grupėje chaosas.

Sprendimai galimi, šnekėjimas, galbūt kokios diskusijos, seminarai tėveliams, kad jie ateitų pabandytų kartu pabūti grupėje. Pvz, mes stengiamės kad vaikai būtų savarankiški, bet jeigu ateina pasiimti anksčiau po pietų miego, būna mama aprenkia pati vaiką, vietoj to, akd leistų jam pačiam kaip įprastai rengtis.

3. Kokia svarba suteikiama pedagogo vaidmeniui, tėvų atžvilgiu, ikimokyklinio ugdymo procese? Kaip vertinate abipusę komunikaciją? Kodėl? Pateikite pavyzdžių.

Deja tėvai nevertina pedagogų. Todėl kad jie įsivaizduoja, kad visi mes auginam tuos vaikus, ir kaip čia dar gali kažką patarti. Būna nepasitiki pedagogu, pvz, vaikas nenori eit į darželį ir tada atėję klausinėja, gal čia vaiką muša, gal jam neskiria dėmesio, neįvertina vaiko socialinių gebėjimų. Nors tiesą sakant, neturime mes per daug laisvės, kitą kartą net baisu kažką pasakyti, nes tėvai visada gali skųstis vadovams, o pedagogų teisių niekas negina. Įstaiga išklauso mus, bet vistiek gaunamės paslaugos tiekėjai.

Patarimų būna kad klausia kokia 30% tėvų, nes dažniausiai jie viską žino...

4. Kokios sąlygos yra sukurtos partnerystės proceso vystymui ikimokyklinio ugdymo įstaigoje? Kada, kokiose srityse esate partneriai su pedagogais? Tėvais? Vadovais? Ikimokyklinio ugdymo įstaigos bendruomenė? Kodėl? Pateikite pavyzdžių.

Mūsų partnerystė yra visame kame, tiek aplinkos vystyme, kartu dalinamės savo patirtimi, pvz, seselė klausia ką vaikai mėgsta, sudarydama valgiaraštį.

Techninis personalas irgi tariasi, pavaduotoja ugdymui tikrai jungia mus pedagogus, į tokią komandą.

Su tėvais, kas nesusiję su vaikų elgesiu, o susiję su organizavimu renginių, aplinkos kūrimu, jie tikrai bendradarbiauja, komunikuoja. O kliūtys atsiranda kai susiduriame su ugdymo ir auklėjimo klausimais.

O sprendimas yra visuomenės problema, pagarbos stoka, pedagogo profesijos prestižo klausimas.

5. Kokiomis priemonėmis vykdomas tėvų švietimas ikimokyklinio ugdymo atžvilgiu? Papasakokite plačiau, pateikite pavyzdžių.

Žinių teikiama jiems pakankamai, stendai darželyje, grupėje būna aplankai su straipsniais, kuriuos jie gali pasiskaityti. Psichologė organizuoja tėvam seminarus kartą per mėnesį, apie emocijas vaikų, elgesį. Darželio internetiniame tinklapyje būna pateikiama daug informacijos apie seminarus įstaigoje ar mieste.

Kad ateitų ir klaustų tiesiogiai apie tėvų švietimą, seminarus tai vienetai tėvų.

Pedagogų atstovas P3

- 1. Kaip ugdymo (įstaigos) tikslai, prioritetai kalba apie tėvų, pedagogų partnerystę? Kokia Jūsų nuomonė apie tai? Kam pritariate? Dėl ko nepritariate? Kodėl? Pateikite pavyzdžių.**

Įstaigos vienas iš veiklos plano tikslų plėpti teimos kultūrinę patirtį. Kiekvieną kartą rusgėjo mėnesį pirmojo susirinkimo metu mes tėvams išdaliname anketas, kur jie jas užpildo, išvardina kokius turi lūkesčius, idėjas. Vykdomas šeimos auditas apie tradicijas šeimoje ir įstaigoje. Mes dirbame montessori metodais, ir turime etninę pakraipą, atlikus šeimų auditą, gavus rezultatus, matėme kad daug tėvų norėjo prisidėti prie etninės programos kūrimo. Aptariame metinius planus, į kokias ekskursijas tėvai gali vykti kartu, gal praveisti kokius renginius, žodžiu, kuo jie gali mums pagelbėti.

- 2. Tėvai yra lygiaverčiai ikimokyklinės ugdymo įstaigos nariai. Kokios galimybės jiems suteikiamos įsitraukti į ikimokyklinio ugdymo procesą? Kaip galima būtų paskatinti įsitraukimą į partnerystę? Su kokiomis kliūtimis susiduriate? Kodėl? Pateikite pavyzdžių.**

Ir rytais mes su vaikais turime ne ryto ratą, o ryto liniją, ir į ją rytais kviečiame prisijungti ir tėvus. Būna tėveliai organizuoja vaikams veiklas, kaip pavyzdį galiu pateikti, viena mamytė vedė juostų audimo užsiėmimą vaikams, ir mums, auklėtojoms. Kita mama buvo atėjusi ir mokė vaikus velti iš vilnos.

Taip pat turime tėvų ir pedagogų vaikų vertinimo anketas, kurias pildome, ir kartu, individualių pokalbių metu kartu su tėvais aptariame jas, vaiko ugdymosi pasiekimus, raidą, emocinę būseną.

Daug bendraujame su tėvais el.paštu, nuotraukas 4metų praleistų grupėje dovanojame išleistuvių iš darželio metu.

Kliūtys kurias galėčiau išskirti, kad yra tėvų, kurie vis dar svarbesniais išskiria pagrindinius socialinius poreikius – ar pavalgė, ar pamiegojo, tokie tėvai mažiau dėmesio skiria ugdymo(si) procesui.

- 3. Kokia svarba suteikiama pedagogo vaidmeniui, tėvų atžvilgiu, ikimokyklinio ugdymo procese? Kaip vertinate abipusę komunikaciją? Kodėl? Pateikite pavyzdžių.**

Tėvai daug klausia, tikrai daug kalbamės. Pavyzdžiui, gimus antram vaikeliiui, klausia kaip užimti pirmąjį, kaip dėmesį paskirstyti. Klausia kaip sprendžiame elgesio problemas grupėje, prašo rekomendacijų, kaip elgtis namuose. Taigi jaučiamas tėvų pasitikėjimas, pagarba.

4. Kokios sąlygos yra sukurtos partnerystės proceso vystymui ikimokyklinio ugdymo įstaigoje? Kada, kokiose srityse esate partneriai su pedagogais? Tėvais? Vadovais? Ikimokyklinio ugdymo įstaigos bendruomene? Kodėl? Pateikite pavyzdžių.

Konkurencijos įstaigoje tikrai nėra. Kaip tik papildome viena kitą, mokslo metų pradžioje visos kartu sudarome renginių planą, pasidaliname veiklomis, sritimis, bendradarbiaujame, derinamės su kitais pedagogais. Organizuojami seminarai, mokymai pvz, neseniai mokėmės gaminti lėles iš lino.

Tėvų ir bendruomenės įsitraukimas labiausiai vyksta renginių metu, pavyzdžiui adventinio vakaro metu, vaikai kartu su tėvais gamino molinį šeimos angelą, pina adventinį vainiką. Turime nemažai tradicijų, kurios labai jungia ir vienija ir darželio pedagogus, administraciją ir tėvus. Pavyzdžiui rudenį būna Senelių šventė, atvyksta seneliai pas vaikus iš kitų miestų, taip pat prisijungia seneliai iš parapijos senelių namų, seneliai atsiveža armonikas, būna šokiai, žaidimai, dainos. Labai smagi ir jauki šventė, jungianti visus. Advento laikotarpiu visa bendruomenė eina į mišias, vaikai gieda giesmes. Gegužės mėnesį turime šeimos šventes.

Tėvų su administracija to bendravimo dažnumo mes nežinome. Pirmiausia tikrai nuoširdžiai kalbamės grupėje dėl iškilusių klausimų, problemų.

5. Kokiomis priemonėmis vykdomas tėvų švietimas ikimokyklinio ugdymo atžvilgiu? Papasakokite plačiau, pateikite pavyzdžių.

Bus paskaita sekančia savaitę, „Kaip tinkamai drausminti ir skatinti vaikus“. Praėjusią savaitę vyko tėvų forumas. Paskaitos tėvams probleminiais klausimais. Vyksta maždaug 2-3 kart per metus.

Tėvų idėjų mugė. Viename stende tėvai rašė mintis, idėjas, lūkesčius, svajonių darželio vizijas, kitame stende pedagogai dėsto savo idėjas. Vėliau vyskta aptarimas, ir ugdymo plano koregavimas įvairesniais metodais, pasiūlytomis temomis, aplinkos atnaujinimu.

Jaučiasi poreikis tėvų švietimo, būna tėvai klausia, gal galime rekomenduoti kokią paskaitą.

Pedagogų atstovas P4

- 1. Kaip ugdymo (įstaigos) tikslai, prioritetai kalba apie tėvų, pedagogų partnerystę? Kokia Jūsų nuomonė apie tai? Kam pritariate? Dėl ko nepritariate? Kodėl? Pateikite pavyzdžių.**

Tikrai taip, ir savaitės planuose tas akcentuojama, kviečiame tėvus ir įsitraukti į veiklas. Kalbamės su tėveliais kasdieną apie jų vaikų dieną, emocinę vaikų buseną. Tėvai būna atlieka kokias kūrybines užduotis su vaikais. Gal nėra tiek įgyvendinama kiek apie tai kalbama, tačiau tikrai tai vyksta, gal galėtų vykti tlia aktyviau.

- 2. Tėvai yra lygiaverčiai ikimokyklinės ugdymo įstaigos nariai. Kokios galimybės jiems suteikiamos įsitraukti į ikimokyklinio ugdymo procesą? Kaip galima būtų paskatinti įsitraukimą į partnerystę? Su kokiomis kliūtimis susiduriate? Kodėl? Pateikite pavyzdžių.**

Tėvai yra laukiami ir kviečiami prisijungti prie ugdymo proceso, tačiau tai nevyksta labai aktyviai. Bet tikrai priimame tėvų nuomonę, pastebėjimus, stengiamės išklausti tėvus.

Pavyzdžiui, jeigu darome darbelius popiet, ir ateina tėvai pasiimti vaiko, tai visada kviečiame prisijungti, atlikti darbelius kartu. Organizuojami bendri renginiai, kuriuose dalyauja ir tėvai: advento vakaronė, šeimos šventės. Įsitraukimą skatintų gal kokio veiklos plano skelbimas, kada kas veikiama, ir kviestume tėvus prisijungti, užsirašyti plane, prie kurių veiklų jie gali prisijungti, tarkime kokių kalėdinių žaislų gamyba, ar kokių ugdymo priemonių gamyba kartu, vaikų užduotėlių segtuvų ruošimas ir pan..

Kliūtys gal būtų tėvų laiko stoka, skubėjimas pasiimti vaikus.

- 3. Kokia svarba suteikiama pedagogo vaidmeniui, tėvų atžvilgiu, ikimokyklinio ugdymo procese? Kaip vertinate abipusę komunikaciją? Kodėl? Pateikite pavyzdžių.**

Komandoje dirbame su labai stipria pedagoge, ir asmeniškai gal jaučiu tokį patirties trūkumą, ar pasitikėjimo stoką. Aš taip kukliau su tėvais kalbuosi, galiu patarti, papasakoti apie vaikus. Bet tokio vadovo vaidmens tėvų atžvilgiu dar nepriisimu. Asmeninė darbo patirtis jau 6metai, tačiau šioje įstaigoje dirbu antruosius metus, gal dėl to taip. Pagarba iš tėvų jaučiasi, ir nuoširdus bendravimas, priima nuomonę, būna klausia patarimo Ir aš pati labai klausiu, kaip namuose jūs reaguojate, kaip susitvarko su tam tikru elgiasi, tikrai dalinamės viskuo apie jų vaikus.

4. Kokios sąlygos yra sukurtos partnerystės proceso vystymui ikimokyklinio ugdymo įstaigoje? Kada, kokiose srityse esate partneriai su pedagogais? Tėvais? Vadovais? Ikimokyklinio ugdymo įstaigos bendruomene? Kodėl? Pateikite pavyzdžių.

Laisvai labai vyksta tas bendravimas, būna tėveliai pasisiūlo ateiti kažką kartu nuveikti su vaikais – pagaminti keksiukus, ar kokią picą iškepti. Su vadovais bendraujant nesijaučia įtampos, tėvai irgi mūsų žiniomis nedaug bendrauja su įstaigos administracija. Mes tarpusavyje su kolegomis bendraujame, tačiau gal nelabai daug, tikrai konkurencijos nejaučiame, tiesiog kiekvienas dirba su savo grupe, bendrų susirinkimų, mokymų metu susitinkame, pasidaliname patirimi.

5. Kokiomis priemonėmis vykdomas tėvų švietimas ikimokyklinio ugdymo atžvilgiu? Papasakokite plačiau, pateikite pavyzdžių.

Vyksta toks gal labiau žodžiu. Nors, būna organizuojami seminarai tėvams, nedažnai, kelis kartus per metus. Renkami aplankai vaikams apie jų ugdymą(si), tėvai mato vaikų tobulėjimą, kalbamės apie tai. Būna žodžiu pasikalbėjus rekomenduojame kokią knygą paskaityti, ar pasidaliname savo žiniomis.

Pati iš savo pusės matau, kad reikėtų labiau tą skatinti, bet vis rodos užsisukti tam ratu su vaikais, ir vis neskiri pakankamai dėmesio tėvams.

Pedagogų atstovas P5

- 1. Kaip ugdymo (įstaigos) tikslai, prioritetai kalba apie tėvų, pedagogų partnerystę? Kokia Jūsų nuomonė apie tai? Kam pritariate? Dėl ko nepritariate? Kodėl? Pateikite pavyzdžių.**

Tikslai ir priotitetai kalba apie vaikus, vaikui. Bet viskas eina per tėvus ir bendradarbiavimas labai svarbus, atsižvelgimas į tėvelių nuomonę. Kalbame apie tėvų komiteto atstovus, su kuriais tariamsi aplinkos kūrimo klausimais, dėl vidaus ir lauko erdvių. Daug bendraujama ir komunikuojama su tėvais ir socialiniuose tinkluose, daug informacijos galima rasti darželio tinklapyje ir žinoma pačių pedagogų ir tėvų žodinis komunikavimas. Pagrindas vaikas ir šeima ir įstaiga taip jungiasi.

- 2. Tėvai yra lygiaverčiai ikimokyklinės ugdymo įstaigos nariai. Kokios galimybės jiems suteikiamos įsitraukti į ikimokyklinio ugdymo procesą? Kaip galima būtų paskatinti įsitraukimą į partnerystę? Su kokiomis kliūtimis susiduriate? Kodėl? Pateikite pavyzdžių.**

Tėveliai yra įtraukiami į ugdymo įstaigos veiklas, pavyzdžiui tėvai ateina skaityti prieš miegą knygas vaikams. Ateina į grupę pasakoja apie savo profesiją, kviečia vaikučius į savo darbovietę atvykti, susipažinti su skirtingomis profesijomis. Dalyvavimas bendruose darželio renginiuose. Susidomėjimas tėvų būna pagal veiklas, tarkime priemonių gaminimui, talkai nevisada visi dalyvauja, jeigu tai šventė pramoga, tai dalyvauja daugiau tėvų.

Kliūtys. Tėvų laiko neturėjimas, vaikus veža į kitus būrelius po darželio laiko, dalis tėvų susikaustę.

- 3. Kokia svarba suteikiama pedagogo vaidmeniui, tėvų atžvilgiu, ikimokyklinio ugdymo procese? Kaip vertinate abipusę komunikaciją? Kodėl? Pateikite pavyzdžių.**

Dažniausiai tėvai jeigu ateina į darželį pirmuosius kartus, atveda pirmąjį vaiką tai būna visaip, dažniausiai pozityviai nusiteikę, žinoma, jiems sunku pasitikėti. Atvesdami jau antruosius vaikučius broliuką, sesutę, pasitaiko jog turi išankstinį nusistatymą pagal ankstesnę patirtį. Nepasakyčiau kad yra visokeriopas pasitikėjimas iš visų tėvų, kartais jautiesi tikrinimas, tėvai nori tarsi primesti savo taisykles, nuomones.

Tačiau pasitaiko kad tikrai tėvai klausia patarimo, diskutuoja apie vaikus, apie elgesį.

Vaikų akyse tikrai jaučiamas autoritetas, jie priima kaip vadovą, priima mūsų kurtas taisykles, tačiau tikrai įtakos turi ir auklėjimas namuose, tėvų požiūris. Kaip specialistui

norisi turėti tą autoritetą tėvų akyse, tačiau kitą kartą priklauso ir nuo skirtingų tėvų, žmonių grupėje, tiesiog skirtingi tėvų požiūriai.

4. Kokios sąlygos yra sukurtos partnerystės proceso vystymui ikimokyklinio ugdymo įstaigoje? Kada, kokiose srityse esate partneriai su pedagogais? Tėvais? Vadovais? Ikimokyklinio ugdymo įstaigos bendruomene? Kodėl? Pateikite pavyzdžių.

Mūsų įstaigoje tai tikrai yra kaip didelė šeima, konkurencijos nėra, dirbame bendrai, vadovai visada kviečia susirinkimus prieš priimant kokį sprendimą, tariamasi. Su tėveliais tikrai stengiamasi nuolat bendrauti, ir pasitinkant ryte, ir vakare tėvams pasiimant vaikus. Prašome pagalbos ir išvykų metu.

Organizuojamos Tėvų dienos, kai tėvai vaikų pietų miegelio metu gali ateiti pasikalbėti apie vaikų elgesį, būseną darželyje. Tėvai šiuo atveju nėra labai aktyvūs, galėčiau įvardinti koks 30% dalyvaujančių šiuo laiku. Dalis tėvų motyvuoja tuo, kad vistiek kasdieną matomės su auklėtoja, ir pasikalbame aktualiomis temomis.

Tėvų įtraukimas į veiklas veikia tuomet, kai patys vaikai kviečia tėvus, „Ateik kartu su manim, veiksime“.

5. Kokiomis priemonėmis vykdomas tėvų švietimas ikimokyklinio ugdymo atžvilgiu? Papasakokite plačiau, pateikite pavyzdžių.

Psichologė organizavo paskaitų ciklą tėvams, skėlbimais stenduose, socialiniuose tinkluose pasidaliname aktualiais straipsniais, straipsnių blanknotas padėtas grupėje, kol tėvai laukia vaikų. Tėvų švietimo poreikis nėra labai jaučiamas, kartais būna kad klausia tėvai kaip elgtis, kaip reaguoti, pačios auklėtojos taip pat būna kad kreipiasi į psichologę kaip reaguoti, konsultuojasi su psichologe.

Pedagogų atstovas P6

- 1. Kaip ugdymo (įstaigos) tikslai, prioritetai kalba apie tėvų, pedagogų partnerystę? Kokia Jūsų nuomonė apie tai? Kam pritariate? Dėl ko nepritariate? Kodėl? Pateikite pavyzdžių.**

Tai yra pats svarbiausias dalykas, įtraukti tėvus į procesą. Bet ne tik kaip į procesą kaip pagalbininkus, bet kaip kūrėjus, kad jie nesijaustų atstumti nuo vaiko ugdymo proceso, o kaip tik jaustųsi lygiaverčiai partneriai. Mes nuolatos skatiname tėvelius įsijungti į mūsų bendruomenę ir tai darome įvairiais metodais: kviečiame tėvus dalyvauti renginiuose, aplinkos gerinime, kviečiame tėvus paskaityti vaikams knygas prieš miegą. Manau kad vaikų raidai yra labai svarbu, kad vaikai negautų dviejų skirtingų mokyklų, tai darželis ir namai, jie turi turėti bendrus prioritetus bendra kryptimi.

- 2. Tėvai yra lygiaverčiai ikimokyklinės ugdymo įstaigos nariai. Kokios galimybės jiems suteikiamos įsitraukti į ikimokyklinio ugdymo procesą? Kaip galima būtų paskatinti įsitraukimą į partnerystę? Su kokiais kliūtimis susiduriate? Kodėl? Pateikite pavyzdžių.**

Mes nuolatos skatiname tėvus įsitraukti į ugdymo procesą darželyje, organizuojame įvairias ekskursijas, vykstame į tėvų darbovietes, kviečiame tėvus prisijungti. Mums labai svarbu kad tėvai nebūtų tiktai stebėtojai, norime kad jie prisidėtų prie proceso kūrimo, nes mūsų bendras tikslas laimingas vaikas.

Pagrindinė kliūtis su kuria susiduriame, yra didelės dalies tėvų neaktyvumas, nenoras dalyvauti veikloje, laiko neturėjimas. Bet mes labai džiugiamės, ir jaučiame kad einame teisingu keliu, nes dalis tėvų aktyviai įsijungia. Patys siūlo kaip mūsų bendradarbiavimą padaryti dar glaudesniu. Pavyzdžiui neseniai tėvai sukūrė grupę socialiniame tinkle, kuriame nuolatos kontaktuoja visi grupės tėveliai, diskutuoja aktualiomis temomis, mes, pedagogai dalinamės vaikų dienos įspūdžiais, nuotraukomis.

Kita problema yra dalies pedagogų, ypač vyresnio amžiaus nenoras tobulėti, maža savivertė. Nes kai buvo bandoma pritaikyti tėvų iniciatyvą dalyvauti grupių dienos veiklose, dalis darželio grupių, kuriose dirba vyresnio amžiaus pedagogės šios iniciatyvos nepritaikė, nes teigė, kad jausis stebimos ir vertinamos.

3. Kokia svarba suteikiama pedagogo vaidmeniui, tėvų atžvilgiu, ikimokyklinio ugdymo procese? Kaip vertinate abipusę komunikaciją? Kodėl? Pateikite pavyzdžių.

Jaučiamės vertinami, gerbiami, priimami kaip autoritetas. Tėvai nuolat klausia mūsų patarimo, nuomonės, rekomendacijų. Tačiau dalis pedagogų turi mažą pasitikėjimą savimi, kaip komandos lyderio, todėl jiems patiem s būna sunku bendraujant su tėvais užimti lyderio poziciją. Bet taip pat yra dalis jausdami silpnesnę pedagogo poziciją pradeda tuo naudotis ir nurodynėti kaip ir ką reikia daryti. O pedagogas vengdamas konfliktinės situacijos, kad ji nepakenktų santykiams su vaiku ir pradeda nuolaidžiauti, tokiu būdu praranda lyderio poziciją. Su šia problema yra aktyviai dirbama, keliami pedagogų kvalifikacija, pedagogai siunčiami į seminarus. Tokiu būdu keliamas pedagogų mentalinis ir emocinio intelekto lygis įstaigoje.

4. Kokios sąlygos yra sukurtos partnerystės proceso vystymui ikimokyklinio ugdymo įstaigoje? Kada, kokiose srityse esate partneriai su pedagogais? Tėvais? Vadovais? Ikimokyklinio ugdymo įstaigos bendruomenė? Kodėl? Pateikite pavyzdžių.

Įstaigos bendruomenė yra labai artima, mes nuolatos ieškome sprendimų iškilusioms problemoms spręsti. Mūsų įstaigoje pagrindinis prioritetas darbui komandoje yra profesionalumas ir pagarba vienas kitam. Mes manome, kad mūsų bendruomenėje sukurtas mikroklimatas yra perduodamas ir vaikams. Įstaigos vadovai yra suinteresuoti išlaikyti sukurtą mikroklimatą įstaigoje ir glaudų bendravimą tarp darbuotojų. Dėl finansinės situacijos buvo iškilusi grėsmė prarasti du pedagogus, du bendruomenės narius, ir pačių pedagogų iniciatyva buvo sukviestas susirinkimas, kurio metu veinablsiai nutarta susimąžinti etatus, kad išlaikyti komandos narius.

5. Kokiomis priemonėmis vykdomas tėvų švietimas ikimokyklinio ugdymo atžvilgiu? Papasakokite plačiau, pateikite pavyzdžių.

Nuolat komunikuojama su tėvais vaikų ugdymo ir auklėjimo klausimais, jiems rekomenduojama literatūra, seminarai vykstantys ne tik ugdymo įstaigoje bet ir mieste, raginami apsilankyti konferencijose. Pas mus dirbantys specialistai rengia susitikimus skirtus tėvams tokiu būdu suteikia informaciją apie vaiką, galbūt kylančias grėsmes, ir kaip reikėtų jas spręsti. Labai aktyviai jaučiasi tėvų poreikis švietimui. Ir šiuo atžvilgiu mūsų bendradarbiavimas yra labai glaudus ir duoda aiškiai matomus teigiamus rezultatus.